

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-
ΕΝΩΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**«ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΑΙ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»**

**ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2005**

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 17:00΄

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2005

17:00-17:30 Προσέλευση – Εγγραφή Συμμετεχόντων
17:30-18:30 Χαιρετισμοί – Προσφωνήσεις

- **Προσφώνηση** Προέδρου ΤΕΕ, **Γ. Αλαβάνου**

- **Χαιρετισμοί:**

Ανδρεόπουλος Ανδρέας, Πρύτανης ΕΜΠ

Καλομοίρης Γρηγόρης, Πρόεδρος ΟΛΜΕ

Γκιζελή Βασιλική, Σύμβουλος Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου

Ζερβάκης Γεώργιος, Γενικός Γραμματέας
Αντιπροσωπείας ΤΕΕ – Εκπρόσωπος Οργανωτικής
Επιτροπής

- **Κήρυξη Έναρξης Εργασιών** από την Υπουργό Εθνικής παιδείας
και Θρησκευμάτων, **Μαριέττα Γιαννάκου**

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι:

Τεχνολογία και Δευτεροβάθμια

Γενική Εκπαίδευση

Προεδρείο: Μοροπούλου Αντωνία, Ζερβάκης Γεώργιος,
Δαφέρμος Ολύμπιος

18:30-18:45 Χασάπης Δημήτρης, Επίκουρος Καθηγητής ΑΠΘ
"Τα δεδομένα μιας νέας εποχής και τα ζητούμενα
μιας άλλης εκπαίδευσης"

18:45-19:00 Τσιαντής Κων/νος, Καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας
"Η Παιδεία στην Τεχνολογία ως σύγχρονος
παράγοντας για την αναμόρφωση της
δευτεροβάθμιας γενικής εκπαίδευσης"

19:00-19:15 Τύμπας Αριστοτέλης, Λέκτορας ΕΚΠΑ
"Η καλλιέργεια μιας κριτικής κατανόησης της
σχέσης τεχνολογίας-κοινωνίας: Μια κρίσιμη
συνιστώσα της γενικής εκπαίδευσης σύγχρονων
πολιτών"

19:15-19:30 Ιωσήπου Νίκος, Πρόεδρος ΕΔΜΗΔΕ
"Το Ενιαίο Λύκειο και η έλλειψη πρακτικών και
εφαρμοσμένων γνώσεων"

19:30-19:45 Γκλαβάς Σωτήρης, Μόνιμος Πάρεδρος
Αντιπρόεδρος Π.Ι.

**"Ιστορικά Χαρακτηριστικά της Τεχνικής
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα"**

19:45-20:00	Ορφανός Χάρης, ΗΜ, Σχολικός Σύμβουλος "Ο Μηχανικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Μύθοι και Πραγματικότητα"
20:00-21:00	Συζήτηση

ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2005

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε του Τεχνικού Επιμελητηρίου, κύριε Πρόεδρε της Αντιπροσωπείας, κυρίες και κύριοι μέλη της Διοικούσας Επιτροπής, κύριε Πρύτανη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, κυρία Σύμβουλε του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, κύριε Ειδικέ Γραμματέα και Ταμία της ΟΛΜΕ.

Εκ μέρους της Διοικούσας Επιτροπής θέλω να σας καλωσορίσω στην διημερίδα που ξεκινάει σήμερα και ολοκληρώνεται αύριο. Που γίνεται από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος σε συνεργασία με τους Μηχανικούς Διπλωματούχους των Ανωτάτων Σχολών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα της διημερίδας πρέπει να καλέσω στο βήμα τον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. τον κύριο Αλαβάνο για να χαιρετίσει την σημερινή μας εκδήλωση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο, τον κύριο Αλαβάνο στο βήμα.

Ευχαριστώ.

Χαιρετισμοί

Κος ΑΛΑΒΑΝΟΣ:

Λοιπόν, να καλωσορίσω εσάς, όλους του συναδέλφους που εκπροσωπείτε το Τεχνικό Επιμελητήριο σε ένα πολύ ευαίσθητο τομέα, της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Να καλωσορίσω και την σύμβουλο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου από την ΟΛΜΕ με την οποία θα έχουμε μια πολύ στενότερη συνεργασία από αυτή που έχουμε μέχρι τώρα, στη συνέχεια. Και βεβαίως τον Πρύτανη του Πολυτεχνείου που τον θεωρούμε δικό μας άνθρωπο και συνεργαζόμαστε σε όλα τα θέματα.

Η Υπουργός είπε ότι θα καθυστερήσει. Της έτυχε κάτι πολύ έκτακτο. Θέλω εδώ να σας πω ότι με το Υπουργείο Παιδείας αυτή την περίοδο έχουμε έναν τακτικό διάλογο. Θα έλεγα σε ορισμένα θέμα και ουσιαστικό διάλογο. Με ένα Υπουργείο που τα προηγούμενα χρόνια ήταν ουσιαστικά κλειστό για το Τεχνικό Επιμελητήριο. Το πολύ-πολύ κάποτε να ακούγανε τις θέσεις μας.

Βεβαίως, είναι πολύ σημαντικό το να γίνεται ο διάλογος και είναι κρίμα που δεν είναι ακόμα εδώ η Υπουργός για να ακούσει όλες τις αρχικές παρεμβάσεις. Αλλά πέρα από το διάλογο και τα αποτελέσματα του διαλόγου θα είναι σημαντικά.

Σε αντίθεση λοιπόν με τον καλό διάλογο που έχουμε το Υπουργείο Παιδείας σαν Τεχνικό Επιμελητήριο, θα έλεγα ότι ο εθνικός διάλογος δεν έχει πάρει την έκταση για την παιδεία. Ο εθνικός διάλογος για την παιδεία, που εμείς χαιρετίσαμε, δεν έχει πάρει την έκταση που θα έπρεπε να έχει πάρει.

Δεν γίνεται μέσα στο ΕΣΥΠ προφανώς, το ΕΣΥΠ είναι ένα συμβουλευτικό όργανο από το οποίο έχουν αποχωρήσει δύο πολιτικά κόμματα και κυρίως έχουν αποχωρήσει οι εκπρόσωποι των Εκπαιδευτικών Φορέων.

Θα έπρεπε να γίνει πολύ πιο πλατύς και πολύ ευρύς επίσης θεματολογικά. Πιστεύω όμως ότι η σημερινή διημερίδα μας θα μπορούσε να ενταχθεί στις λογικές ενός εθνικού διαλόγου.

Στα πλαίσια τώρα του ΕΣΥΠ σαν Τεχνικό Επιμελητήριο και εκπροσωπώντας όλους τους φορείς των επιστημόνων, έχουμε καταθέσει αρκετές εισηγήσεις. Μια από αυτές έτυχε να είμαστε και κύριοι εισηγητές, ήταν για τις δαπάνες για την παιδεία. Όπου βεβαίως επισημαίναμε το πολύ μικρό ποσοστό σαν κύριο πρόβλημα για την παιδεία.

Η Ελλάδα έχει 3,7 θυμίζω επί τοις εκατό του Α.Ε.Π. δαπάνες για την παιδεία. Όταν ο μέσος όρος είναι 5%, 0,6 για την έρευνα όταν είναι 1,6 ο μέσος όρος και ο στόχος είναι 3 στο τέλος της δεκαετίας. Η παιδεία μας δεν είναι δωρεάν. Είμαστε τελευταίοι στους δείκτες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και από τους τελευταίους στον ΟΑΣΑ.

Και αυτοί οι δείκτες δεν είναι σκέτοι αριθμοί, αποτυπώνουν μια πραγματικότητα για τον χώρο της εκπαίδευσής μας. Και έτσι, δύο θέματα που Υπουργός αρέσκεται να αναφέρει, την βαθμολογία στο Πίζα και το παράδειγμα της Φιλανδίας, έχουν την ερμηνεία τους.

Η ερμηνεία τους δεν είναι ούτε ότι έχουμε κακούς μαθητές που δεν τους κόβει, ούτε ότι έχουμε κακούς καθηγητές. Έχουμε πολύ ελλιπή χρηματοδότηση, έχουμε καθηγητές που δεν χαίρουν του κύρους που χαίρουν σε χώρες που η παιδεία πραγματικά έχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη, ούτε οι φορείς τους. Και έχουμε και μια σειρά άλλα προβλήματα.

Σαν Τεχνικό Επιμελητήριο για όσους είναι παλιότεροι ή για όσους έτυχε να παρακολουθήσουν από πιο κοντά τα κείμενα που δημοσιεύθηκαν για τα 80 χρόνια, θα δουν ότι είχαμε μια συστηματική παρέμβαση στα θέματα της τεχνικής παιδείας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σας διαβάζω ένα μικρό απόσπασμα από το λεύκωμα για τα 80 χρόνια του Τεχνικού Επιμελητηρίου όπου εκεί αναφέρεται ότι η πρόοδος στις τεχνικές καθιστούσε επιτακτική την ανάγκη στροφής της ελληνικής παιδείας στην τεχνική μόρφωση. Και επέβαλε την λήψη μέτρων για την πραγματοποίησή της, είτε σχολών, επεξεργασία προγραμμάτων κλπ.

Το Τεχνικό Επιμελητήριο δεν έπαψε να προβληματίζεται, να μελετά το θέμα σε όλη του την έκταση και να εισηγείται προτάσεις που απέβλεπαν: 1) στην ορθολογικότερη κατανομή της παρεχόμενης εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας και 2) την επαγγελματική κατοχύρωση των αποφοίτων της κάθε βαθμίδας με σαφή καθορισμό των δικαιωμάτων τους αλλά και τον περιορισμό στην άσκηση των καθηκόντων τους ανάλογα με τον τίτλο σπουδών.

Και εδώ πέρα λοιπόν απαντώ σε ένα από τα πιθανά ερωτήματα που γεννιούνται στους νεότερους, εάν υπάρχουν τώρα τέτοιου είδους ερωτήματα γιατί το Τεχνικό Επιμελητήριο παρεμβαίνει σε αυτά τα θέματα.

Ένα βασικό στοιχείο που παρεμβαίνει λοιπόν είναι η διάρθρωση της ιεραρχίας στην παραγωγική δομή. Έχουμε ανοίξει ένα μεγάλο διάλογο, και τα παραγωγικά Υπουργεία είναι το Υπουργείο Παιδείας, για το θέμα των δικαιωμάτων και του ρόλου που παίζουν στην παραγωγή οι τεχνολόγοι.

Λέμε ότι αυτό που προέχει πριν από τα επαγγελματικά δικαιώματα είναι να προσδιορίσουμε τι ανάγκες έχει η παραγωγή. Και η παραγωγή δεν έχει ανάγκη μηχανικών ούτε τεχνολόγων που υπάρχει και ένα μεγάλο ερωτηματικό. Αλλά έχει ανάγκη και αποφοίτων Ι.Ε.Κ. και ανάγκη αποφοίτων τεχνικής κατεύθυνσης από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Πρέπει να προσδιορίσουμε το τι ρόλο θα παίζουν, ποια θα είναι τα επαγγελματικά τους δικαιώματα. Να έχουμε παντού γέφυρες. Γέφυρες και σε επίπεδο γνωστικό, να μπορούν δηλαδή να συνεχίζουν τις σπουδές τους όσοι το επιθυμούν. Αλλά ακόμα και σε επίπεδο επαγγελματικό. Ανάλογα με τα χρόνια της εμπειρίας, θα μπορούσαμε να δούμε μια αναβάθμιση επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Αυτό ενδιαφέρει πάρα πολύ την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση γιατί θα ήταν νομίζω και ένα τέτοιο ξεκαθάρισμα, θα οδηγούσε σε προσέλκυση μαθητών σε αυτή.

Από αυτή την άποψη, οι θέσεις που ανακοίνωσε πρόσφατα το Υπουργείο που λέει πρόσβαση όχι μόνο στα Τ.Ε.Ι. όπως σήμερα, αλλά και στα Α.Ε.Ι. μέσω πανελλαδικών εξετάσεων σε μαθήματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Βάρος σε μαθήματα γενικής παιδείας, ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης, βελτίωση των υποδομών σύνδεσης με την αγορά εργασίας, δεν μας βρίσκει αντίθετους. Μας βρίσκει σύμφωνους.

Μάλιστα όταν υπάρχει και αναφέρεται σε μια από τις εισηγήσεις, ότι τέτοιου είδους επαγγελματίες αλλάζουν επάγγελμα κάθε περίπου 5 χρόνια. Μια καλή γενική παιδεία θα πρέπει να συνδυαστεί με μια ειδική βασική γνώση και βεβαίως με μια παιδεία που θα οδηγεί σε αναζήτηση πρωτοβουλιών.

Στο κείμενο που έχω εγώ για τις ανακοινώσεις του Υπουργείου, αναφερόταν ότι οι τελειόφοιτοι θα έχουν πρόσβαση σε Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι. και το πιο πιθανό είναι να διεκδικούν ορισμένο ποσοστό θέσεων. Αυτή η ποσόστωση έχει λειτουργήσει τουλάχιστον μέχρι στιγμής, αρνητικά. Και στην εισαγωγή σπουδαστών στα Τ.Ε.Ι. Πολύ περισσότερο εάν βάλουμε και τα Α.Ε.Ι.

Άρα θα πρέπει να δούμε τις λογικές της εισαγωγής στα ανώτατα Εκπαιδευτικά ιδρύματα ή στα Τ.Ε.Ι. Και εδώ θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση για τις ανακοινώσεις της Υπουργού, ότι ο βαθμός εισαγωγής από του χρόνου σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. θα είναι το 10. κάτω από 10 δηλαδή δεν θα μπαίνει κανένας.

Βεβαίως αυτό το 10 είναι και σχετικό. Γιατί αν κατεβάζεις το επίπεδο δυσκολίας των εισαγωγικών εξετάσεων, ανεβάζεις το αριθμό αυτών που παίρνουν βαθμολογία πάνω από 10. Όμως σχετίζεται και με άλλα θέματα. Είδατε πιθανότατα αντιδράσεις, ότι αυτοί που έχουν την χαμηλότερη βαθμολογία είναι αυτοί που προέρχονται από τις φτωχότερες κοινωνικά τάξεις, είναι οι μετανάστες, είναι οι μειονότητες.

Εμείς δεν θέλουμε τέτοιου είδους διακρίσεις και είναι ένας λόγος, δεν είναι βέβαια ο μόνος λόγος ούτε ο κυριότερος. Ο λόγος που λέμε ότι θα πρέπει να αναβαθμιστεί συνολικά το επίπεδο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Θα πρέπει πολλοί

πόροι να κατευθυνθούν προς αυτή την κατεύθυνση, να αλλάξουν λογικές.

Εμείς είχαμε επισημάνει και στην Υπουργό το γεγονός της διαφοράς βαθμολογίας εισόδου στις πολυτεχνικές σχολές από τις αντίστοιχες τεχνολογικές. Ο μέσος όρος των κάτω βαθμολογιών εισόδου για τις σχολές τις πολυτεχνικές είναι 16,5 για τις σχολές τις τεχνολογικές ήταν 9. δηλαδή με αυτή την λογική της Υπουργού κάτω από 10 πια, δεν θα ισχύει βέβαια αυτό προφανώς στην πράξη, τα Τ.Ε.Ι. δεν θα είχαν καθόλου σπουδαστές.

Όμως, είχαμε επισημάνει πόσο μεγάλη διαφορά παρατηρείται στο επίπεδο ικανότητας των φοιτητών με τον βαθμό εισαγωγής τους. Και το είχαμε επισημάνει όχι για κανέναν άλλο λόγο αλλά γιατί προφανώς εμείς δεν θεωρούμε ότι οι μαθητές με μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό είναι δικό τους το πρόβλημα για αυτό το πράγμα ή τις δικής του ευφυΐας πρόβλημα.

Είναι πρόβλημα των συνθηκών σπουδών στην πρωτοβάθμια και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Άρα, για αυτό ως Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και για αυτό δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία. Και δίνουμε σημασία προφανώς της γνώσης, του επιπέδου σπουδών και για αυτό είμαστε αντίθετοι με την συνέχιση της ύπαρξης της ΠΑΤΕ ΣΕΛΕΤΕ. Νομίζουμε ότι θα πρέπει να καταργηθεί αυτό το φαινόμενο για τους μηχανικούς.

Έχει αποδειχθεί ότι οι μηχανικοί που πηγαίνουν με το θεωρητικό, γνωστικό υπόβαθρο που έχουν, όταν πηγαίνουν στην ΣΕΛΕΤΕ έχουν μειωμένο ενδιαφέρον και εύλογα έχουν μειωμένο ενδιαφέρον, να παρακολουθούν αυτές τις σπουδές.

Αντίθετα, συμφωνούμε με αυτό που ξεκίνησε ήδη στο Πολυτεχνείο και θα πρέπει να διευρυνθεί σε όλες τις σχολές του

Πολυτεχνείου και σε όλες τις πολυτεχνικές σχολές, με την εισαγωγή παιδαγωγικών μαθημάτων στις πολυτεχνικές σχολές.

Και βεβαίως, έχουμε και ένα άλλο φαινόμενο, καινούργιο τώρα, που μας ενδιαφέρει. Πέρα από τα θέματα των καθηγητών που ήδη δουλεύουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση των μηχανικών, έχουμε απόφοιτους μιας σχολής του Πολυτεχνείου, οι οποίοι έχουν ιδιόμορφο πρόβλημα. Είναι της σχολής των Επιστημόνων Μαθηματικών και Φυσικών Εφαρμογών, οι οποίοι υποχρεωτικά, κατά την νομοθεσία, γίνονται μέλη του Τ.Ε.Ε. αλλά, η μεν Υπουργός αρνείται να τους δώσει δικαιώματα ως καθηγητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, να τους αντιστοιχίσει δηλαδή με τους Μαθηματικούς και τους Φυσικούς.

Εμείς βεβαίως, ως Τεχνικό Επιμελητήριο λέμε ότι οι σπουδές τους έτσι όπως διαμορφωμένες τώρα, δεν τους εξισώνουν με μηχανικούς. Άρα, δεν είναι ούτε καθηγητές, ούτε μηχανικοί. Έχουν τεράστιο πρόβλημα στην παραγωγή.

Κατά συνέπεια, πρέπει να δούμε τι θα κάνουμε με αυτούς του αποφοίτους. Όπως πρέπει να δούμε μια σειρά σχολών πολυτεχνικών και όχι μόνο που συστήνονται και οι οποίες έχουν ένα αντικείμενο που ουσιαστικά δεν οδηγεί στο πουθενά. Και εξάλλου έχουμε για αυτό μετά από κάποια χρόνια, θέλουν να αλλάξουν το αντικείμενο των σπουδών τους.

Βεβαίως, πέρα από αυτή την αντίθεση της ΕΜΦΕ έχουμε και μια τέτοιου είδους αντίφαση στο θέμα των Μηχανικών που δουλεύουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι, οι μηχανικοί με τις λιγότερες αποδοχές και είναι και οι Εκπαιδευτικοί με τις λιγότερες αποδοχές επίσης. Και γνωρίζετε εσείς καλύτερα από εμένα γιατί συμβαίνει αυτό. Και δεν πρέπει να συμβαίνει.

Κατά συνέπεια, θα αναφέρεται για παράδειγμα, το εξής. Ότι πιθανά το λέω εγώ σε εσάς που τα γνωρίζετε καλύτερα ή τουλάχιστον η πλειοψηφία αυτών που παρίστανται εδώ, ότι συνάδελφοι οι οποίοι διορίζονται ως Π.Ε 17 Τεχνολόγοι και στην συνέχεια αποκτούν το πτυχίο του Μηχανικού, δεν προχωρούν σε μετάταξη στον κλάδο Π.Ε. 12 γιατί αυτός θα τους οδηγήσει σε μείωση αποδοχών.

Στο Υπουργείο Παιδείας σε αυτό το θέμα έχουν έρθει τα πάνω κάτω. Με ποια έννοια, ότι ενώ θα έπρεπε να είναι ένα Υπουργείο που θα αναδείκνυε την αξία της γνώσης, της επιστήμης και της έρευνας, θα διαφύλασσε την αξιοκρατία, έχουμε ένα Υπουργείο που ασχολείται περισσότερο με τα επαγγελματικά δικαιώματα κάτι που ουσιαστικά δεν του ανήκει. Και ισοπεδώνει τα προσόντα, τα πτυχία και απαξιώνει την γνώση.

Και το βλέπουμε αυτό και στην περίπτωση των συναδέλφων μας στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση όπου έχουμε πλήρη ισοπέδωση σε επίπεδο αντικειμενικών κριτηρίων, έχουμε πολύ περισσότερους Τεχνολόγους για παράδειγμα να προσλαμβάνονται από ότι Μηχανικοί. Έχουμε πολλούς χαμηλότερης βαθμίδας Εκπαιδευτικούς να προΐστανται Μηχανικών ή άλλων επιστημόνων.

Είναι θέματα που νομίζω ότι το Υπουργείο Παιδείας πρέπει να τα αντιμετωπίσει ριζικά. Το θέμα βέβαια της σημερινής διημερίδας, σημερινής και αυριανής διημερίδας, δεν είναι κυρίως αυτό. Είναι να δούμε τις εξελίξεις και ενόψει των εξαγγελιών που υπάρχουν για την δευτεροβάθμια τεχνολογική εκπαίδευση.

Εγώ κάποιους δείκτες θα αναφέρω από τους πολλούς που έχουμε. Στην εξέλιξη των δεικτών ανταγωνιστικότητας σε μια έρευνα που έγινε το 2004 για την πολιτική στις καινοτομίες που ακολουθούνται στην Ευρώπη και τον ευρωπαϊκό χάρτη καινοτομιών.

Αναφέρεται ότι η έρευνα προσδιορίζει τα μειονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας στους τομείς των ανθρωπίνων πόρων, της δημιουργίας γνώσης και της τεχνολογικής καινοτομίας. Και βεβαίως πολύ κρίσιμος δείκτης είναι αυτός της δια βίου εκπαίδευσης.

Η άλλη έρευνα είναι αυτή που θα παρουσιάζεται από τον εκπρόσωπο του ΣΕΒ και όχι μόνο στην διημερίδα. Όπου το 60% των επιχειρήσεων, κατά αυτή την έρευνα του Σ.Ε.Β. που έγινε το 2004, δηλώνουν έλλειψη σε ειδικότητες της προ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Θέλω να πω ότι για εμάς είναι πολύ σημαντικό, και για εμάς ως επαγγελματίες κυρίως στην κατασκευή, η απουσία τεχνιτών. Και αυτούς τους τεχνίτες που θα βγάζει το επαναλαμβάνω, η δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρέπει να τους πιστοποιούμε. Και αυτή την δουλειά πρέπει να την κάνει το Τεχνικό Επιμελητήριο.

Υπάρχει άλλος ένας δείκτης ο οποίος είναι περίεργος και ανήκει αποκλειστικά στην Ελλάδα. Ενώ η ανεργία στην Ευρώπη μειώνεται κλιμακωτά, ανάλογα με το χαμηλό, μέσο και ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης των ατόμων, δηλαδή από 11,3 χαμηλό επίπεδο, 8,3 μέσο επίπεδο εκπαίδευσης και 4,7 το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Στην Ελλάδα η ανεργία εμφανίζεται αυξημένη στο μέσο μορφωτικό επίπεδο. Δηλαδή στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση με 9,2 έναντι 8,3 του μέσου όρου.

Αλλά εν πάση περιπτώσει, 7,1 είναι το επίπεδο αποφοίτων χαμηλότερης βαθμίδας εκπαίδευσης, 9,2 στην μέση και 5,6 στο ανώτερο και ανώτατο επίπεδο. Το παράδοξο αυτό οφείλεται είτε στο γεγονός ότι η ποιότητα και ο βαθμός ανταπόκρισης των πτυχιούχων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με την αγορά εργασίας είναι πολύ χαμηλός. Είτε ότι από την αγορά εργασίας επικροτείται ο εμπειρισμός εξαιτίας του χαμηλού επιπέδου επαγγελματικής ευθύνης

που δημιουργεί η έλλειψη ελέγχων και η χαμηλή ποιότητα της παραγωγής και των υπηρεσιών.

Βρισκόμαστε σε μια εποχή που η τεχνολογία και η γνώση διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη και οι διεθνείς οργανισμοί επισημαίνουν την ανάγκη προσέλκυσης περισσότερων νέων στις τεχνικές ειδικότητες. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης η στρατηγική της Λισσαβόνας, παρά τις όποιες αντιρρήσεις και κριτικές τάσεις που έχουμε, έχει κάποιες γενικότερες κατευθύνσεις.

Μεταξύ των άλλων, επισημαίνεται ότι απαιτούνται παρουσία επιστημονικών και τεχνικών μαθημάτων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αύξηση ενδιαφέροντος των μαθητών για τα μαθηματικά, τις θετικές επιστήμες και την τεχνολογία από μικρή ηλικία. Αύξηση του αριθμού των αντίστοιχων ειδικευμένων καθηγητών.

Βεβαίως εδώ να θυμίσω ότι στην Ελλάδα, στο Γυμνάσιο έχουμε τις περισσότερες ώρες διδασκαλίας από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Που τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι πρέπει να υπάρξει ριζική αναδιάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Βεβαίως όχι σε βάρος των γενικών γνώσεων αλλά και με ανάδειξη αυτών που σας είπα προηγούμενα.

Εν πάση περιπτώσει, βασικά συμπεράσματα τώρα τα οποία πιστεύουμε ότι θα εξειδικευτούν και θα συμπληρωθούν από τις εργασίες σε αυτό το διήμερο είναι ότι η τεχνολογία εντάσσεται στη γενική μόρφωση και θα πρέπει να διαπερνά όλη την δευτεροβάθμια εκπαίδευση ώστε το σύνολο του ελληνικού πληθυσμού να είναι σε θέση να αξιοποιεί και να αποτιμά την αξία και τις επιδράσεις της.

Ότι υπάρχουν αντικειμενικά μεγάλες ανάγκες σε Τεχνικό προσωπικό μέσης στάθμης το οποίο μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Ότι είναι αναγκαία η αναμόρφωση ενός ελκυστικότερου περιβάλλοντος για την προσέλκυση και αξιοποίηση Εκπαιδευτικών υψηλού επιπέδου στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Και ότι η ορθολογική αξιοποίηση των Μηχανικών μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο στην αναβάθμιση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στην σύνθεσή με τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας.

Λοιπόν, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω. Πιστεύω ότι θα είμαστε σε συνεχή επαφή. Το Τεχνικό Επιμελητήριο έχει δείξει νομίζω σημαντικό ενδιαφέρον και για τα ειδικότερα προβλήματα των Μηχανικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Όμως θα είμαστε σε συνεχή επαφή κυρίως και το Τεχνικό Επιμελητήριο παρεμβαίνει και θέλει να παρεμβαίνει πολύ ουσιαστικά στα θέματα της παιδείας.

Ευχαριστώ πολύ.

Κα ΜΟΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Θα καλέσουμε τώρα τον Πρύτανη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, τον συνάδελφο Ανδρέα Ανδρεόπουλο να χαιρετίσει την διημερίδα.

Κος ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε του Επιμελητηρίου και αγαπητοί συνάδελφοι της Διοικούσας, φίλες και φίλοι Μηχανικοί της εκπαίδευσης. Με πολύ χαρά, από καρδιάς, χαιρετίζω την εκδήλωσή σας, την διημερίδα. Και εκ μέρους του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου που είναι η μητέρα της μάθησης, η alma mater για όλους μας και εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της.

Και οπωσδήποτε συγχαίρω τους συνδιοργανωτές φορείς, το Τεχνικό Επιμελητήριο και την Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την πρωτοβουλία που είχαν. Ήταν

και εύστοχη και επίκαιρη νομίζω, σε μια περίοδο εθνικού διαλόγου αλλά και έξαρσης των συζητήσεων για την εκπαίδευση.

Βέβαια, δεν θα συμμεριστώ τα καλά λόγια του Προέδρου, του Γιάννη Αλαβάνου. Με το Υπουργείο δεν είναι μόνο ζήτημα προσπέλασης, προσβασιμότητας. Πιστεύω, πρέπει να παράγεται και πολιτική, πρέπει να βγαίνει ένα προϊόν που τουλάχιστον στην τριτοβάθμια που την γνωρίζω κάπως αλλά και στις άλλες βαθμίδες, τις γνωρίζετε καλύτερα, δεν βλέπω κάποιον ενθουσιασμό.

Ο λεγόμενος εθνικός διάλογος για την παιδεία διεξάγεται βέβαια σε ένα όργανο κορυφής, το ΕΣΥΠ. Έχουμε πολλές φορές πει ότι για εμάς ο διάλογος δεν πρέπει να περιορίζεται στα όργανα κορυφής. Να αποστεώνεται εκεί. είναι κάτι πολύ πιο ζωντανό. Περιλαμβάνει και αποταμιεύει όλη αυτή την πείρα η οποία έχει με αγώνες, με θυσίες κατακτηθεί. Και ξεκινάει από τις διαδηλώσεις, από το δρόμο, από τις συνελεύσεις, τις αποφάσεις των οργάνων, τα άρθρα, τα βιβλία.

Νομίζω ότι και η εκδήλωσή σας είναι κάτι που θα δώσει οπωσδήποτε ένα προϊόν χρήσιμο, μια κατάθεση την οποία πρέπει σαφέστατα να την πάρει υπόψη αυτή η διοργάνωση που λέγεται εθνικός διάλογος.

Ο εθνικός διάλογος, φίλες και φίλοι, έχει εστιάσει στην τριτοβάθμια. Αυτό έγκειται εν μέρει στην αυταρέσκεια των πανεπιστημιακών καθηγητών που τους αρέσει να μπαίνουν μπροστά και να προβάλλονται. Είναι όμως και αποτέλεσμα της αγωνίας της ελληνικής οικογένειας να σπουδάσει τα παιδιά της. Αλλά βασίζεται και στο γεγονός ότι η τριτοβάθμια έχει το εξής χαρακτηριστικό. Διαπλάθει, προετοιμάζει τα στελέχη εκείνα που διαχέονται, διοχετεύονται μετά σε όλες τις επιτελικές θέσεις.

Όπως, λαμπρό παράδειγμα, και η δική σας παρουσία. Είστε άξιοι Μηχανικοί. Έχετε μεγάλο πλεονέκτημα πιστεύω να έχετε περάσει τις σπουδές του Μηχανικού, τις πενταετείς σπουδές με αυτό το θετικό υπόβαθρο, την θετική σκέψη. Τις δυνατότητες να προβαίνετε σε αποφάσεις, να καταλήγετε σε αποφάσεις με την σύνδεση, με την πράξη και την εφαρμογή. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά δεν είναι τυχαία.

Συνεπώς νομίζω, επανέρχομαι και πάλι, η διημερίδα σας σε σχέση με την συγκυρία του διαλόγου θα δώσει πιστεύω γιατί συνθέτεται αυτό το κράμα. Δηλαδή, και μεταφέρετε την εμπειρία, την ζωντανή έτσι σκέψη και αντίληψη της τριτοβάθμιας, αλλά την διοχετεύεται σαν δάσκαλοι και στην δευτεροβάθμια.

Η μεγάλη κίνηση των μηχανικών προς την γενική ή την τεχνική εκπαίδευση είναι κατά την ανάμνησή μου υπόθεση μιας τριακονταετίας πίσω εκεί, νομίζω ότι είχαμε μια έξαρση. Συνέπεσε με μια περίοδο όπου οι παραδοσιακοί χώροι απορρόφησης των Μηχανικών, οι οικοδομικές εργασίες, η κατασκευή γενικότερα, το εργοτάξιο, για τους κλάδους των κατασκευών, η βιομηχανία για τους βιομηχανικούς κλάδους πέρασαν μια κρίση ιδιαίτερα στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Όμως, έχω την πεποίθηση ότι ό,τι συζητούμε σε σχέση με τα προβλήματα των μηχανικών στην εκπαίδευση, στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δεν είναι καθόλου συντεχνιακά. Δεν είναι αποτέλεσμα μιας πίεσης, μιας ώθησης, ότι βρήκαμε επαγγελματική διέξοδο και κοιτάμε να κατακτήσουμε δικαιώματα. Αυτό με τίποτα, το νιώθετε πολύ καλύτερα εσείς γιατί ξέρετε ότι αυτή η φλόγα του Δασκάλου είναι κάτι άλλο. Συνειδητοποιούμε όλοι σας και όλοι μας, ότι εκεί

ακριβώς έγκειται αυτό το ενδιαφέρον, αυτή η αγωνία. Και όχι όπως θέλουν κάποιοι να μας αποδώσουν σε συντεχνιακούς σκοπούς.

Συνεπώς νομίζω με αυτά τα χαρακτηριστικά η διημερίδα σας έχει να δώσει πολλά. Σας εύχομαι καλή επιτυχία και αναμένουμε με μεγάλο ενδιαφέρον τα αποτελέσματά της.

Ευχαριστώ.

Κος ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε τον Πρύτανη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Θα καλέσω στο βήμα τον κύριο Κοτσιφάκη, Ειδικό Γραμματέα και Ταμία της ΟΛΜΕ, για να χαιρετίσει την σημερινή διημερίδα.

Κύριε Κοτσιφάκη, παρακαλώ στο βήμα.

Κος ΚΟΤΣΙΦΑΚΗΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητοί φίλοι εκ μέρους της ΟΛΜΕ, της Ομοσπονδίας των Εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, χαιρετίζω την διημερίδα σας και εύχομαι επιτυχία στις εργασίες.

Είναι γεγονός αγαπητοί φίλοι, ότι τον τελευταίο καιρό τα ζητήματα παιδείας είναι στο προσκήνιο. Απασχολούν όχι μόνο τους Εκπαιδευτικούς αλλά και το σύνολο του ελληνικού λαού. Και είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζουμε εκπαιδευτικές πολιτικές, οι οποίες στηρίζονται σε γενικότερες νεοφιλελεύθερες πολιτικές που δυστυχώς θέλουν να θυσιάσουν το αγαθό της παιδείας, το δημόσιο και δωρεάν αγαθό της δημόσιας παιδείας, στην λογική της αγοράς και την υποταγή τους στην εμπορευματοποίηση.

Χαρακτηριστικό, πολιτικές που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την ΚΑΤΣ, την Μπολόνια κλπ. Εμείς, και όχι μόνο η Ομοσπονδία μας, όλοι οι φορείς στην χώρα μας, έχουμε συμφωνήσει από κοινού ότι σε αυτές τις πολιτικές αντιδρούμε. Και

αντιδρούμε ότι η παιδεία αποτελεί δημόσιο αγαθό, δεν αποτελεί εμπόρευμα και συντονιζόμαστε με όλες τις εκπαιδευτικές ομοσπονδίες και άλλες οργανώσεις και κινήματα στην Ευρώπη για αυτό τον στόχο.

Στην δεύτερη εβδομάδα του Μαΐου, 9 με 15 Μάη, αναπτύσσεται μια πανευρωπαϊκή εκστρατεία στήριξης του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης και ενάντια στις πολιτικές της αγοράς όπου και εδώ στην χώρα μας, θα έχουμε διάφορες εκδηλώσεις.

Είναι γεγονός ότι αυτό που θεωρούμε σημαντικό είναι ότι αυτό που πρέπει να έχει η εκπαιδευτική πολιτική είναι να αντιμετωπίζει, να δίνει την δυνατότητα των ίσων ευκαιριών στους μαθητές. Θα πρέπει να αντιμετωπίζει την σχολική αποτυχία και την σχολική διαρροή.

Είναι γεγονός επίσης το τελευταίο διάστημα ότι ο περίφημος «εθνικός διάλογος για την παιδεία» είναι ότι όπως τον αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικές Ομοσπονδίες, προσερχόμενοι στις συνεδριάσεις του ΕΣΥΠ αρχικά, βάζοντας βεβαίως τους δικούς τους όρους όσον αφορά την διαδικασία αλλά όσον αφορά και την ουσία.

Και νομίζω ότι οι τελευταίες εξελίξεις τόσο όσον αφορά την μονομερή εξαγγελία σε ένα από τα σημεία του εξεταστικού συστήματος, ανεξάρτητα αν συμφωνεί ή διαφωνεί με το μέτρο το συγκεκριμένο, αλλά πάντως πρόκειται για μονομερή εξαγγελία ενός θέματος το οποίο όφειλε να το συζητήσει το ΕΣΥΠ. Όσο και για την αποσπασματική συζήτηση των ζητημάτων της τεχνικής εκπαίδευσης, νομίζω ότι επιβεβαιώνουν την εκτίμηση ότι πρόκειται για ένα προσχηματικό διάλογο αποσπασματικών μέτρων που θέλει να περάσει η Κυβέρνηση η οποία συγχρόνως νομοθετεί διάφορα μέτρα.

Η Ομοσπονδία μας όσον αφορά το χώρο της δευτεροβάθμιας, μια και είναι το αντικείμενο της διημερίδας αυτό, βλέπει προοπτικά και οραματικά την δημιουργία ενός ενιαίου σχολείου, ενός ενιαίου

Λυκείου που θα συμπεριλάβει και την γενική γνώση και την τεχνική εκπαίδευση, ενιαίου στη ουσία δηλαδή. Και θα παρέχει και τις γνώσεις που απαιτούνται, θα διαμορφώνει τον χαρακτήρα που πρέπει να διαμορφώνει η εκπαίδευση στον νέο άνθρωπο, θα προετοιμάζει τους αυριανούς πολίτες και θα δίνει και προ-επαγγελματικά εφόδια και δεξιότητες για αυτό.

Όμως βλέπουμε, ότι πρέπει να υπάρξει μια μεταβατική περίοδος όπου κύριο χαρακτηριστικό πρέπει να έχει την ενίσχυση και στήριξη τεχνική επαγγελματικής εκπαίδευσης στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ισοτιμώντας την στην λυκειακή βαθμίδα με ότι αυτό σημαίνει. Και βεβαίως να αντιμετωπιστούν όλες οι αρνητικές εξελίξεις που έχουμε στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, μείωση του μαθητικού δυναμικού, προβλήματα σε σχέση με τις υποδομές, που είναι αποτέλεσμα των πολιτικών που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια.

Θεωρούμε πολύ σημαντικό και νομίζουμε ότι από εκεί πρέπει να ξεκινάνε όλα τα ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση, την χρηματοδότηση της εκπαίδευσης, την αύξηση των δαπανών στο 5% εμείς το βάζουμε ως άμεσο στόχο. Οι ευρωπαϊκές ομοσπονδίες μιλάνε για 7%, για διεκδίκηση για 7% σε όλη την Ευρώπη.

Και μέσα σε αυτά τα πλαίσια, την καθιέρωση της 12χρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Και με αυτά τα δύο σημαντικά σημεία που οφείλει η Κυβέρνηση να κουβεντιάσει όχι μόνο σε επίπεδο διακηρύξεων αλλά και σε επίπεδο προθέσεων και πράξεις, πως ακριβώς δηλαδή θα γίνουν, νομίζω ότι πρέπει με αυτά τα δύο σημεία δηλαδή να κρίνουν τις όποιες κυβερνητικές εξαγγελίες.

Έτσι φαίνεται από το σχέδιο στο οποίο και εμείς κουβεντιάζουμε αυτές τις ημέρες που δόθηκε στην δημοσιότητα, ότι και η

χρηματοδότηση δεν κατοχυρώνεται, δεν υπάρχουν κάποια μέτρα αύξησης της χρηματοδότησης αλλά και το ζήτημα της 12χρονης εκπαίδευσης δεν κατοχυρώνεται. Και ιδιαίτερα στην τεχνική εκπαίδευση έχει την πλευρά της πολυδιάσπασης έτσι σε διάφορους τομείς και σε διάφορα Υπουργεία.

Εμείς μιλάμε για μια ενιαία, για ένα σχολείο, είπαμε μεταβατικά για δύο τύπους σχολείων. Το σχολείο της τεχνικής εκπαίδευσης θα πρέπει να ενοιοποιεί όμως όλες τις μορφές τεχνικής εκπαίδευσης που υπάρχουν. Δεν μπορεί να παρέχεται τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση από διάφορα Υπουργεία και υπηρεσίες με τα ... ΙΕΚ και δεν συμμαζεύεται. Θα πρέπει να υπάρχει ένα φορέας, το υπουργείο παιδείας, ένα σχολείο το επαγγελματικό ή όπως θέλετε πείτε το Λύκειο που θα παρέχει τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση. Οτιδήποτε άλλο να υπάρχει μετά τα 18, οτιδήποτε άλλο ως κατάρτιση, ως μαθητεία ή οτιδήποτε άλλο.

Αυτή νομίζω ότι είναι μια βασική θέση πάνω στην οποία θα κρίνουμε και τις προτάσεις της Κυβέρνησης. Επίσης, τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τον αριθμό των μαθητών στην τάξη, με τις ζώνες της εκπαιδευτικής προτεραιότητας, υπάρχει προβληματισμός.

Λέτε Λύκειο, αλλά πως θα τελειώνουν όλα τα παιδιά το Λύκειο. Εμείς λέμε ότι θα πρέπει να στηριχτούν όλα τα παιδιά να τελειώσουν το Λύκειο. Η λογική μας πια είναι ότι πρέπει να αυξηθούν τα χρόνια σπουδών στα 12, να βοηθηθούν τα παιδιά να τελειώνουν το Λύκειο, να δημιουργηθούν ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας με αντισταθμιστική εκπαίδευση, ούτως ώστε να βοηθηθούν τα παιδιά να τελειώνουν το σχολείο.

Η πρόσβαση προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν μπορεί να είναι απαγορευτική. Δεν μπορεί να λειτουργήσει σχολείο το οποίο θα

είναι επιλογή του μαθητή με απαγορευτική πρόσβαση όπως επιχειρήθηκε τα προηγούμενα χρόνια. Δεν μπορεί να μιλάμε για τεχνικές σχολές στα πλαίσια της 12χρονης. Θα πρέπει να μιλάμε για ένα σχολείο τριετές.

Και δεν μπορεί να μιλάμε για πρόωρη ειδίκευση στα πλαίσια αυτά. Πρέπει να μιλάμε για αύξηση της γενικής παιδείας και βεβαίως της γενικής τεχνολογικής γνώσης σαν βάση για την παραπέρα ειδίκευση. Και χωρίς βεβαίως σταθερή χρηματοδότηση.

Αναπροσδιορισμό των κοινοτικών κονδυλίων μέσω του ΕΠΑΕΚ. Στις υποδομές κυρίως και επιμόρφωση του προσωπικού, των Εκπαιδευτικών που τόσο στα επαγγελματικά όσο και παιδαγωγικών νομίζουμε ότι είναι εκ των ων ουκ άνευ όροι για να κρίνουμε τα όποια κυβερνητικά μέτρα.

Τελειώνοντας, θέλω να πω ότι η Ομοσπονδία μας πέρα από τα γενικότερα ζητήματα (...)

Στα κλιμάκια με το περσινό μισθολόγιο, όσο και ασφαλιστικά ζητήματα μια και έχει υιοθετήσει αιτήματα που έχουν θέσει στην Ομοσπονδία οι Μηχανικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Με αυτά τα λόγια κλείνω, θέλοντας να πω και εγώ ότι διεκδικούμε οι Εκπαιδευτικοί που θα διοριστούν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση να είναι όσο το δυνατόν καλύτεροι, για αυτό διεκδικούμε επιτέλους να καθιερωθεί αυτό που η Ομοσπονδία ζητάει χρόνια και όχι μόνο η Ομοσπονδία μας.

Την παιδαγωγική κατάρτιση στα πλαίσια του πανεπιστημίου, στα πλαίσια των σχολών. Είτε με μαθήματα και διδακτικής παιδαγωγικής και πρακτικές διδασκαλίας που θα διεξάγονται κατά την διάρκεια των χρόνων, είτε με την προσθήκη ενός χρόνου παιδαγωγικού.

Όμως είναι απαραίτητο πιστεύουμε και η παιδαγωγική κατάρτιση, εκπαίδευση μάλλον να γίνει τόσο, όσο και η επιμόρφωση τα επόμενα χρόνια.

Με αυτά τα λόγια να κλείσω χαιρετίζοντας και πάλι την ημερίδα σας και εύχομαι επιτυχία στις εργασίες σας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Κύριε Κοτσιφάκη ευχαριστούμε. Καλούμε στο βήμα τώρα την συνάδελφο μηχανικό, την Γκιζελή Βασιλική, την Σύμβουλο του παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Κυρία Γκιζελή θα σας ακούσουμε με χαρά.

Κα ΓΚΙΖΕΛΗ:

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε. Κύριε Πρόεδρε του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας, κύριε Πρύτανη, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι.

Ο Πρόεδρος και το συντονιστικό Συμβούλιο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με εξουσιοδότησαν να απευθύνω εκ μέρους του προσκληθέντος Προέδρου, ομότιμου Καθηγητή κυρίου Μιχάλη Παπαδόπουλου ο οποίος δεν μπορούσε να είναι παρών εδώ σήμερα, χαιρετισμό προς την διημερίδα σας, η οποία έχει τίτλο και θέμα, το πολύ ενδιαφέρον αλλά και πολύ επίκαιρο ζήτημα, Μηχανικοί και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η ανάδειξη των σύγχρονων εκπαιδευτικών απαιτήσεων που απορρέουν από τις κοινωνικές και αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας, σε συνδυασμό με τις μόνιμες διασυνδέσεις που αποδεδειγμένα χαρακτηρίζουν την εκπαίδευση των μηχανικών από την μια μεριά με την γενικότερη παιδεία και πνευματική ανάπτυξη των νέων από την

άλλη, κάνουν το θέμα αυτό να είναι σταθερά παρόν στο προσκήνιο της επικαιρότητας.

Μονίμως ελλειμματικό και πάντοτε υποσχόμενο ότι μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στις διαδικασίες της σύνολης ανάπτυξης προσωπικής, εκπαιδευτικής, επιστημονικής, επαγγελματικής και των νέων ανθρώπων αλλά και της κοινωνίας ολόκληρης σε μια προοπτική συλλογικής προόδου και κοινωνικής προκοπής.

Τα ζητήματα που αφορούν τους μηχανικούς στην εκπαίδευση είναι ζητήματα της παιδείας ολόκληρης. Επομένως δεν θα μπορούσαν να μην απασχολούν στον μέγιστο βαθμό το παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Οι συνάδελφοί μου που συμμετέχουν με εισήγηση στην διημερίδα, είμαι σίγουρη ότι θα δώσουν μια σαφή εικόνα των προβληματισμών και των προβλημάτων μας, των ελπίδων και των ανησυχιών μας και οπωσδήποτε του έργου και των μεθόδων επεξεργασίας των προτάσεών μας στην φάση αυτή των αλλαγών των εκπαιδευτικών μας πραγμάτων.

Επιτρέψτε μου και μια προσωπική υπέρβαση του ρόλου που ανατέθηκε. Οι οργανωτές της ημερίδας μου έκαναν την τιμή να με καλέσουν ως εισηγήτρια, πράγμα το οποίο με λύπη μου δεν αποδέχτηκα, αποκλειστικά και μόνο και θέλω να το πω δημόσια, εξαιτίας του πολύ σφιχτού προγράμματος που έχω αυτό τον καιρό.

Επιθυμώ όμως και από εδώ να τους εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες. Και να κλείσω διατυπώνοντας τις ευχές και του Προέδρου και όλων μας στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για επιτυχία τόσο στην διημερίδα όσο και στα συμπεράσματα – προτάσεις που θα προκύψουν από αυτήν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε την κυρία Γκιζελή. Τώρα τον λόγο έχει ο Γιώργος Ζερβάκης Γενικός Γραμματέας της Αντιπροσωπείας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος ο οποίος εκπροσωπεί την οργανωτική επιτροπή. Θα έλεγα ότι είναι και η ψυχή της οργανωτικής επιτροπής.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Καλά, η ψυχή κύριε Πρόεδρε, είμαι και εγώ ένα λιθαράκι στην οργανωτική επιτροπή.

Κύριε Πρόεδρε του Τ.Ε.Ε., κύριε Πρύτανη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, κυρία Σύμβουλε του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, κύριε Ειδικέ Γραμματέα της ΟΛΜΕ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Εκ μέρους της οργανωτικής επιτροπής σας καλωσορίζω στην διημερίδα που πραγματοποιείται σήμερα και αύριο μετά από προσπάθειες έξι μηνών από το Τεχνικό Επιμελητήριο και την Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Από το 1996 και μετά παρά την ριζική αλλαγή στη φυσιολογία της τεχνικής εκπαίδευσης, το ενδιαφέρον των αρμοδίων φορέων είναι ελάχιστο. Και τα σχετικά κοινοτικά κονδύλια δεν εκταμιεύονται. Οι δε υπηρεσίες του Υπουργείου, δραστηριοποιούνται προς άλλες κατευθύνσεις.

Η μέση τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα κρίνεται συχνά ως αναποτελεσματική. Και υστερεί σε σχέση με αυτή την άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρά τις επανειλημμένες μεταρρυθμίσεις παραμένει ακόμα ο φτωχός συγγενής της γενικής εκπαίδευσης και τούτο καλείται να εξαλείψει σήμερα η κατάργηση των Τ.Ε.Ε. και η θεσμοθέτηση του τεχνικού επαγγελματικού Λυκείου.

Είναι θετική η πρόσφατη εξαγγελία του Υπουργείου Παιδείας για να αναδιοργάνωση και ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Με έμφαση στην δομή και το θεσμικό πλαίσιο της τεχνικής επαγγελματικής. Ευελπιστούμε να φέρει καρπούς, που όλοι περιμένουμε στη εκπαίδευση και τη κατάρτιση. Έτσι ώστε η χώρα μας να συγκλίνει προς τις λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην μετάβαση από την Κοινωνία της Πληροφορίας, αυτής της γνώσης, είναι σημαντικός ο ρόλος της διάδοσης γνώσης και δεξιοτήτων. Που οδηγούν στην επίτευξη νέας τεχνοεπιστημονικής γνώσης και αξιοποίησής της στις επιχειρήσεις.

Τούτο απαιτεί, ευαισθητοποίηση και προτεραιότητα στα θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και ιδιαίτερα της μέσης τεχνικής βαθμίδας, λίκνου, άμεσων μελλοντικών συνεργατών στην κατασκευαστική, μεταποιητική, παραγωγική διαδικασία και συντελεστών της επιτυχίας κάθε έργου.

Αναβάθμιση και αναπροσαρμογή της παρεχόμενης παιδείας και ανάδειξη του ρόλου των Εκπαιδευτικών Διπλωματούχων Μηχανικών στην επίτευξη του σκοπού αυτού.

Σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ποσοστό των μαθητών που ακολουθεί τη τεχνική εκπαίδευση είναι υψηλότερο εκείνου που επιλέγει την γενική. Η Ελλάδα, είναι η μόνη χώρα στην οποία συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Και τούτο δεν ανετράπη παρά τις κατά καιρούς, γενόμενες προσπάθειες.

Η τελευταία παρέμβαση με την ίδρυση και λειτουργία των Τ.Ε.Ε. δυστυχώς δεν επηρέασε τα δεδομένα. Το ισχύον σύστημα εισαγωγής στα ανώτερα και ανώτατα Εκπαιδευτικά ιδρύματα, έστρεψε και δικαίως τους μαθητές στο γενικό Λύκειο από το οποίο αν και

αποφοιτούν με χαμηλή απόδοση, κάτω από τη βάση, εξασφαλίζουν την εισαγωγή τους σε σχολές των Α.Ε.Ι. και των Τ.Ε.Ι.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να αναφερθώ στην πρόσφατη εξαγγελία για την μη εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των μαθητών που δεν επιτυγχάνουν τουλάχιστον την βάση της βαθμολογίας. Μέτρο που μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους.

Η ανάγκη αναβάθμισης του ρόλου της τεχνικής εκπαίδευσης είναι άμεση και επιτακτική. Για τον λόγο τούτο και πρέπει η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να ωθήσει με παροχή κινήτρων τους διπλωματούχους μηχανικούς που εργάζονται στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και παλεύουν καθημερινά για το σκοπό αυτό.

Και ως τέτοια θα μπορούσαν να αναφερθούν, η μοριοδότηση των χρόνων σπουδών μας, για την τοποθέτησή μας σε θέση διευθυντή Λυκείου, διευθυντή Τ.Ε.Ε. ή διευθυντή Σ.Ε.Κ. Η αναγνώριση του διπλώματός μας ως επιπέδου master. Η θεσμική και μισθολογική μας αναβάθμιση, η καταβολή των επιδομάτων που καταβάλλονται σε όλους ανεξαιρέτως τους δημοσίους υπαλλήλους πριν από τους Εκπαιδευτικούς. Και αναφέρομαι στους πόρους 6 και 7 τοις χιλίοις.

Κυρίες και κύριοι, τελειώνοντας θέλω να ευχαριστήσω το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, για την καθοριστική του συμβολή στην διημερίδα και ιδιαίτερα τους συναδέλφους που συμμετέχουν ως εισηγητές ή μέλη της οργανωτικής επιτροπής και να ευχηθώ καλή επιτυχία και ευόδωση του σκοπού μας.

Σας ευχαριστώ.

Κα ΜΟΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Να ευχαριστήσουμε τον συνάδελφο Γενικό Γραμματέα της Αντιπροσωπείας του Τ.Ε.Ε. γιατί είναι πάντα παραστάτης και εκ των

πρωτόβουλων για τα θέματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τον ρόλο των Μηχανικών.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι:

Τεχνολογία και Δευτεροβάθμια

Γενική Εκπαίδευση

Προεδρείο: Μοροπούλου Αντωνία, Ζερβάκης Γεώργιος,
Δαφέρμος Ολύμπιος

Κα ΜΟΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Να σας καλωσορίσω και εγώ από την πλευρά των μελών της Διοικούσας Επιτροπής ως υπεύθυνη για τα θέματα παιδείας και να σας διαβεβαιώσω ότι τόσο στην μόνιμη επιτροπή παιδείας του Τ.Ε.Ε. όπου μετέχουν άλλωστε και ο συνάδελφος Ζερβάκης και ο συνάδελφος Πάγκαλος, έχουμε επεξεργαστεί τα θέματα αυτά που τέθηκαν εδώ.

Και βεβαίως, μετά τα πορίσματα της διημερίδας πιστεύω ότι θα είμαστε σε θέση στο Τεχνικό Επιμελητήριο να έχουμε σαφείς προτάσεις πλέον και από την δική μας πλευρά, πέρα από τις προθέσεις μας που εκφράστηκαν προηγουμένως και από τον Πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. Για να μπορούμε να υποστηρίξουμε τόσο τους Μηχανικούς στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τον ρόλο τους, όσο και από ότι φαίνεται την ουσιαστική αναμόρφωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Όστε ενσωματώνοντας και τις συνιστώσες της τεχνικής και της τεχνολογίας και των επιστημόνων του Μηχανικού να μπορέσει να παίξει τον ρόλο της στο νέο πεδίο που διαμορφώνεται για την παιδεία που διεκδικούμε στην Ελλάδα.

Δεν ξέρω αν οι άλλοι συνάδελφοι στο Προεδρείο ήθελαν να πουν δυο λόγια, για να περάσουμε αμέσως στην πρώτη ενότητα. Θα είναι σε τρία λεπτά εδώ η Υπουργός, θα διακόψουμε. Μόλις έρθει θα διακόψουμε.

Λοιπόν, συνεπώς θα καλέσω τον συνάδελφο Δημήτρη Χασάπη, Επίκουρο Καθηγητή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης να μας παρουσιάσει την εισήγησή του με θέμα «τα δεδομένα μιας νέας εποχής και τα ζητούμενα μιας άλλης εκπαίδευσης».

Να παρακαλέσω συνολικά όλους τους εισηγητές να σταθούν στο 15λεπτο και να δώσουν την δυνατότητα να μπορεί να γίνει μετά και συζήτηση. Ευχαριστώ, κύριε Χασάπη.

**"Τα δεδομένα μιας νέας εποχής και τα
ζητούμενα μιας άλλης εκπαίδευσης"**

Κος ΧΑΣΑΠΗΣ:

Θέλω να ευχαριστήσω την οργανωτική επιτροπή αυτού του διημέρου για την πρόσκληση και να δηλώσω την χαρά μου που βρίσκομαι εδώ με δεδομένο ότι μια εικοσάχρονη θητεία στην τεχνική εκπαίδευση πριν από το Πανεπιστήμιο με καθιστά γνωστό σε πάρα πολλούς από εσάς.

Επομένως μπορώ να σας προσφωνήσω αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι. Σήμερα αποτελεί κοινό τόπο η διαπίστωση ότι η τρέχουσα κοινωνική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από ραγδαίες και ριζικές δομικές αλλαγές. Μάλιστα ο έχει επιγραμματικά, χαρακτηρίζει τις αλλαγές που έχουν συμβεί το τελευταίο τέταρτο του

20^{ου} αιώνα, ως το πιο μεγάλο, ταχύρυθμο, θεμελιακό μετασχηματισμό που έχει καταγραφεί στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Αφετηρία και όχημα των αλλαγών αυτών αποτελεί η ανάπτυξη και η διάχυση των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών. Οι οποίες, εξαιτίας των ιδιόμορφων και χωρίς προηγούμενων στην ανθρώπινη ιστορία, δομικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών τους, έχουν δύο πάρα πολύ σημαντικές συνέπειες.

Αφενός τροποποιούν τους όρους της υλικής παραγωγής και αποτελούν την βασική αιτία και τον κυρίαρχο παράγοντα που μετασχηματίζει ριζικά ολόκληρο το πλέγμα των κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων και αφετέρου, και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία από την πλευρά των Εκπαιδευτικών, μεταλλάσσουν ριζικά τις μορφές της ανθρώπινης νοητικής δραστηριότητας, οι οποίες διαμορφώθηκαν και παγιώθηκαν κατά την βιομηχανική εποχή.

Εδώ υπάρχει ένα τεράστιο ζήτημα των κοινωνικών σχέσεων και του χαρακτήρα των κοινωνικών σχέσεων που αν και είναι σημαντικό δεν μπορεί να ενταχθεί και αυτό στην παρούσα συζήτηση.

Θα προσπαθήσω να επισημάνω τα βασικά χαρακτηριστικά των αλλαγών αυτών και να σκιαγραφήσω ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο οφείλει κατά την γνώμη μου..

Κα ΜΟΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Να καλωσορίσουμε την Υπουργό Παιδείας, την κυρία Μαριέττα Γιαννάκου και να, όπως είχαμε προαποφασίσει, να παρακαλέσω τον συνάδελφο Χασάπη να διακόψει την εισήγησή του.

Η κυρία Υπουργός κύριε συνάδελφε θέλει να περιμένει να ολοκληρώσετε. Ευχαριστούμε κυρία Υπουργέ.

Κος ΧΑΣΑΠΗΣ:

Έλεγα λοιπόν πριν την διακοπή, ότι θα προσπαθήσω να επισημάνω τα βασικά χαρακτηριστικά των αλλαγών του καιρού μας και να σκιαγραφήσω με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά ένα πλαίσιο, μέσα στο οποίο κατά την γνώμη μου και πέρα από ιδεοληψίες και επιθυμίες, οφείλει να τοποθετείται κάθε συζήτηση για τα δεδομένα και τα ζητούμενα της εκπαίδευσης. Τόσο της τεχνικής όσο και της γενικής.

Όπως προανέφερα, η ανάπτυξη και η διάχυση των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών, στην έκταση και με τον ρυθμό που εξελίχθηκε από την δεκαετία του '80 και μετά, τροποποιεί ριζικά τους όρους της υλικής παραγωγής και τις μορφές οργάνωσης εργασίας.

Γεγονός το οποίο μεταξύ άλλων, σημαίνει την τροποποίηση των σχέσεων των εργαζομένων αφενός με τα αντικείμενα και αφετέρου με τα μέσα της εργασίας τους. Και συνεπάγεται ως εκ τούτου ένα ριζικό μετασχηματισμό των περιεχομένων όλων των εργασιακών δραστηριοτήτων.

Ποιες είναι οι κύριες τροποποιήσεις των όρων της υλικής παραγωγής και των μορφών οργάνωσης εργασίας που νομίζω ότι ενδιαφέρουν πρωτίστως την συζήτησή μας. Όπως είναι γνωστό, οι πρωταρχικοί παράγοντες που καθόρισαν τα στοιχεία της παραγωγής στην τωρινή περίοδο, αναφέρονται κυρίως στην συνάρθρωση τριών επάλληλων διαδικασιών. Τις οποίες, όλες, έχουμε ζήσει στις μέρες μας.

Η πρώτη διαδικασία είναι η κρίση αυτών που ονομάστηκαν τεϊλοριστικές και φορντιστικές μέθοδοι οργάνωσης της εργασίας και της υλικής παραγωγής. Η δεύτερη διαδικασία είναι η όξυνση του οικονομικού ανταγωνισμού και ιδιαίτερες μορφές των αγορών στις

συνθήκες της οικονομικής κρίσης, οι οποίες από την δεκαετία του '60 και ύστερα χαρακτηρίζουν μονίμως την οικονομική δραστηριότητα.

Και το τρίτο είναι, η ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, οι οποίες γίνονται κυρίαρχες τεχνολογίες. Προϋπάρχουν στα παλαιότερα χρόνια συμπληρωματικά, αλλά στις μέρες μας γίνονται οι κυρίαρχες τεχνολογίες της παραγωγής και της εργασίας.

Οι τεϊλορίστικες και φορντίστικες μέθοδοι οργάνωσης εργασίας και της παραγωγής, ως σύνολο αρχών και τεχνικών οι οποίες πρόσφεραν την βάση της μεταπολεμικής ανάπτυξης των δυτικών οικονομικών, προϋπέθεταν την διαίρεση της παραγωγικής εργασίας σε απλά επαναληπτικά καθήκοντα. Τα οποία εκτελούνταν και μπορούσαν να εκτελεστούν από ανειδίκευτους εργάτες, κάτω από έλεγχο και εποπτεία.

Να θυμηθούμε ειδικότερα γιατί έχει σημασία για την επαγγελματική εκπαίδευση και την συζήτηση που κάνουμε, ποια είναι αυτά τα στοιχεία που συγκρότησαν αυτή την ιδιαίτερη εργασιακή ορθολογικότητα. Αυτή που ονομάστηκε τεϊλορισμός.

Πρώτα από όλα η αποσύνθεση της εργασίας και ο λεπτομερής κατατεμαχισμός των εργασιών διαδικασιών σε μοριακές κινήσεις και καθήκοντα. Δεύτερον, η ανασύνθεση αυτού του κατακερματισμένου συνόλου μέσω μιας βέλτιστης ακολουθίας πρακτικών και κινήσεων η οποία ως οργάνωση της εργασίας επιβάλλεται από την πλευρά της διοίκησης.

Τρίτον, αυτές οι διαδικασίες ανασύνθεσης της εργασίας και οργάνωσής της, αποτέλεσαν αποκλειστικό προνόμιο των διευθυντικών λειτουργιών. Την ίδια στιγμή που κάθε μορφής εκτελεστική εργασία κατατεμαχίζεται, η λειτουργία της διεύθυνσης εξαιτίας των αναγκών

της ανασύνθεσης, οργανώνεται σε ένα πολύπλοκο και ιεραρχημένο σύστημα καθοδήγησης και ελέγχου της εργασίας.

Τέταρτον, η μαζική χρήση της προσιδεάζουσας τεχνολογίας και των κυρίαρχων τεχνολογιών με κορυφαία τεχνικά σύμβολα, τα ξέρετε καλύτερα όσοι έχετε συνάφεια με την βιομηχανία, τους μεταφορείς, τα συστήματα μεταβίβασης, την αλυσίδα συναρμολόγησης κλπ. συναφή.

Και πέμπτον, οι μέθοδοι οργάνωσης της εργασίας οι οποίες αναπτύχθηκαν ώστε να προσαρμόζουν τους πρωτογενείς διαχωρισμούς της εργασίας στην ανάγκη μιας παραγωγής τυποποιημένων προϊόντων σε μαζικές σειρές ώστε να υπάρχει μια συνεχής και μαζική παραγωγή.

Σε αυτά τα στοιχεία βασίστηκε και αυτά τα στοιχεία ενσωμάτωσε και σε συνάρτηση με αυτά λειτούργησε το πρότυπο της οργάνωσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην μεταπολεμική εποχή σε όλο το βιομηχανοποιημένο κόσμο.

Αυτό το πρότυπο οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας όμως στις μέρες μας, αντικαθίσταται με ραγδαίους ρυθμούς από ένα εντελώς διαφορετικό σύστημα. Και μέσα από την διαδικασία της αντικατάστασής του αποσυντίθεται και το αντίστοιχο πρότυπο της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο κατά την γνώμη μου είναι αδύνατο να διασωθεί με τροποποιήσεις.

Οι λόγοι της εγκατάλειψης αυτών των μεθόδων εργασίας και παραγωγής, είναι πρωτίστως οικονομικοί. Συναρτώνται με την εξασθένιση των δυνατοτήτων τους να προσφέρουν συνεχή αύξηση των κερδών παραγωγικότητας της εργασίας όπως συνέβη όλη την μεταπολεμική περίοδο.

Από τα τέλη της δεκαετίας του '80 και κυρίως και ύστερα, ο συνολικός απολογισμός αυτών των κανόνων και των πρακτικών οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας, έγινε αμετάκλητα

αρνητικός. Για διάφορους λόγους, η ανάλυση των οποίων ξεπερνά τα όρια της παρούσης εισήγησης και όλα τα σημεία υπεροχής αυτού του συστήματος μετατράπηκαν στο αντίθετό τους. Καθώς οι παλιές τεχνικές έγιναν πια μη αποδοτικές, έως και ανορθολογικές. Και σταδιακά ακύρωσαν όλα τα κέρδη παραγωγικότητας που αυτές οι πρακτικές προσφέρουν και προσέφεραν.

Η λύση σε αυτά τα αδιέξοδα προσφέρθηκε από τις λεγόμενες νέες τεχνολογίες. Οι οποίες από το πρώτο στάδιο ανάπτυξης της πληροφορικής και της κυβερνητικής μέχρι τις τελευταίες εξελίξεις στο επίπεδο της μικροηλεκτρονικής, όπως ενσωματώνονται σήμερα στην κινητή τηλεφωνία με όλες τις εξελίξεις της, προσέφεραν ένα κύμα επιστημονικών γνώσεων το οποίο για πρώτη φορά στην ιστορία ενσωματώθηκε με ταχύτατους ρυθμούς και ενσωματώνεται με ραγδαίους ρυθμούς στην διαδικασία της παραγωγής και της οργάνωσης εργασίας.

Για λόγους που υπερβαίνουν και την επιστημονική εξέλιξη του ίδιου του χώρου τους, αυτές οι τεχνολογίες επομένως, έγιναν οι κυρίαρχες τεχνολογίες. Αυτό είναι και το κύριο στοιχείο που διαχωρίζει την σημερινή τους παρουσία σε σχέση με τις παλιότερες εποχές.

Η κυριαρχία αυτή συνεπάγεται μια νέα μορφή οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας. Η οποία συγκροτείται είτε μας αρέσει είτε όχι, με πυρήνα τον ευέλικτο προγραμματιζόμενο αυτοματισμό. Τα στοιχεία του οποίου σε αντιστοιχία με εκείνα των τειλοριστικών φορντιστικών μεθόδων μπορούν να ανασχηματιστούν διχοτομικά για να μην σας ξοδέψω το χρόνο και απλοποιημένα ως εξής.

Από την μια μεριά είχαμε μια παραγωγή σε μεγάλες σειρές τυποποιημένων προϊόντων, άρα είχαμε μικρή ποικιλία παραγόμενων

προϊόντων. Από την άλλη μεριά ο προγραμματισμένος ο ευέλικτος αυτοματισμός προσφέρει μικρές σειρές διαφοροποιημένων προϊόντων, όλο και καινούργιοι τύποι προϊόντων. Μεγάλη ποικιλία παραγόμενων προϊόντων και σε διαφορετικές ποιότητες.

Επομένως, από την μια μεριά είχαμε μια μονοδιάστατη τεχνολογία και από την άλλη μεριά είμαστε αντιμέτωποι με μια ευέλικτη, επαναπρογραμματιζόμενη αυτοματοποιημένη τεχνολογία.

Κατά συνέπεια, από την μια μεριά όπως προανέφερα είχαμε μια εργασία κατακερματισμένη σε ειδικότητες, καθήκοντα, με απλούς όρους, κατά κανόνα ανειδίκευτοι και ιεραρχικά οργανωμένοι. Και από την άλλη μεριά, έχουμε να αντιμετωπίσουμε μια εργασία η οποία οργανώνεται κάτω από σύνθετους όρους, είναι εξειδικευμένη είναι ομαδοποιημένη, ο μεμονωμένος εργαζόμενος αντικαθίσταται από την ομάδα εργασίας και μάλιστα αυτή η οργάνωση έχει αυτό το χαρακτηριστικό που ονομάστηκε ευφυής οργάνωση.

Αντίστοιχα έχουμε σήμερα μια εντατική έρευνα και ανάπτυξη νέων προϊόντων σε αντίθεση με το παρελθόν όπου η έρευνα και η ανάπτυξη νέων προϊόντων μέσα στις βιομηχανίες..

Η νέα μορφή οργάνωσης παραγωγής δημιουργεί επομένως μια εντελώς νέα πραγματικότητα με δραματικές επιπτώσεις στην επαγγελματική διαστρωμάτωση αλλά και στις σχέσεις των εργαζόμενων με τα αντικείμενα και τα μέσα εργασίας του με διαλυτικές συνέπειες στην οργάνωση και στο περιεχόμενο της παραδοσιακής επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Εντελώς συνοπτικά, ξέρετε πολύ καλά ότι οι καθιερωμένες επαγγελματικές ειδικότητες καταργούνται αφού δεν αντιστοιχούν πλέον σε κανένα εργασιακό περιεχόμενο. Ή τροποποιούν το περιεχόμενο αφού απλοποιούνται μέσα από την χρήση της

τεχνολογίας. Οπότε η έκταση και το εύρος των απαιτούμενων τεχνικών γνώσεων τροποποιείται σημαντικά.

Παράλληλα, δημιουργούνται νέες ειδικότητες οι οποίες όμως, και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, δεν έχουν σταθερό περιεχόμενο στο χρόνο. Και οι οποίες ταυτόχρονα δεν είναι ενιαίες, διαφοροποιούνται κατά θέση εργασίας.

Τρίτον, απαλείφεται ο ρόλος των μεσαίων στελεχών. Τα οποία εξαιτίας αυτού του τύπου οργάνωσης εργασίας χάνουν την θέση τους στις διαδικασίες της παραγωγής ενώ αντίστοιχα τροποποιείται ο ρόλος των διευθυντικών στελεχών.

Η ενσωμάτωση της εργασίας στις αυτόματες μηχανές έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά ίδιο το περιεχόμενο της απασχόλησης ανεξάρτητα από το αντικείμενο της εργασίας. Και το αντικείμενο της εργασίας μέσα από τις οθόνες και τους αυτοματισμούς, να γίνεται ένας κόσμος αφηρημένος κόσμος συμβόλων.

Δυστυχώς, αυτή η πραγματικότητα, τροποποιεί τις σχέσεις των ανθρώπων με την σκέψη και την γνώση. Δεν έχω χρόνο, έχω κάνει λάθος στο χρόνο, ήθελα να μιλήσω λίγο το πώς τροποποιείται το κοινωνικό καθεστώς της γνώσης και πως αλλάζει η σχέση των ανθρώπων πια με την φυσική και κοινωνική πραγματικότητα και στο επίπεδο της γνωστικής διαδικασίας και στο επίπεδο της χρήσης της γνώσης.

Με πρώτη συνέπεια την ριζική τροποποίηση της σχέσης των ανθρώπων με την γνώση και δεύτερη συνέπεια την τροποποίηση του καθεστώτος της γνώσης. Το τι είναι γνώση δηλαδή και το τι δεν είναι γνώση. Ενώ η εμπορευματοποίηση των συσκευών της πληροφορικής μετατρέπει το περιεχόμενο της εκπαίδευσης δραστικά.

Θα ολοκληρώσω, μπορείτε να διαβάσετε τις λεπτομέρειες της εισήγησής μου, με 3 επιγραμματικά διατυπωμένες επισημάνσεις. Πρώτον, είναι αποτελεσματικό και ουσιαστικά ανεδαφικό να μιλάμε για ζητούμενα μιας μελλοντικής εκπαίδευσης με έννοιες και όρους του παρελθόντος, το οποίο προσπάθησα να σκιαγραφήσω και το οποίο έχει αμετάκλητα παρέλθει.

Δεύτερον, επειδή το μέλλον της εργασίας και των σχέσεων των ανθρώπων με τα αντικείμενα και τα μέσα της εργασίας τους αλλά και παράλληλα το κοινωνικό καθεστώς της γνώσης και οι σχέσεις των ανθρώπων με την γνώση αναδύεται ριζικά διαφορετικό από τα δεδομένα του παρελθόντος, η οργάνωση και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης όπως και ο ρόλος των Εκπαιδευτικών να προετοιμαστούμε ότι θα είναι εντελώς διαφορετικός.

Και τρίτον, το μέλλον δομείται ιστορικά και επομένως θεωρείται εννοιολογικά με δύο διαζευκτικά διαφοροποιημένες οπτικές. Ή ως βηματική γραμμική εξέλιξη του παρελθόντος ή ως ανατροπή του παρόντος.

Νομίζω ότι θα πρέπει να υιοθετήσουμε την δεύτερη οπτική και κάτω από αυτούς τους όρους να προβληματιστούμε για το μέλλον της εκπαίδευσης.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Χασάπη για την εισήγηση που μας έκανε. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να καλέσω στο βήμα την κυρία Υπουργό, για να κηρύξει την έναρξη των εργασιών της διημερίδας μας.

Κυρία Υπουργέ παρακαλώ στο βήμα.

Κα ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε αυτής της συνάντησης, κύριε Πρόεδρε του Επιμελητηρίου, κύριε Πρύτανη του Πολυτεχνείου, κύριε Καθηγητές, κυρίες και κύριοι. Παρότι ήρθα αργότερα και στην ουσία η διημερίδα έχει αρχίσει, έχει ίσως κάποια σημασία να μιλήσω λίγο για την συνεργασία που έχουμε με το Τεχνικό Επιμελητήριο και για το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η σημερινή ημερίδα που αφορά στον ρόλο των Μηχανικών στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Αυτό φυσικά όπως αντιλαμβάνεστε συνδέεται και με τις αλλαγές που προοιωνίζονται σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, της οποίας σήμερα η κατάσταση κατά κοινή ομολογία, δεν είναι αντίστοιχη της εποχής.

Όχι μόνο η σημερινή Κυβέρνηση αλλά και άλλοι πολιτικοί σχηματισμοί στο πρόγραμμά τους είχαν τοποθετήσει ως μείζον θέμα την ουσιαστική, ποιοτική αναβάθμιση της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Κατά την τελευταία συνεδρίαση του αρμοδίου τμήματος για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, πάνω σε εισήγηση γενικών κατευθυντήριων γραμμών του Υπουργείου, έγινε συζήτηση επί του θέματος. Και νομίζω με πάρα πολύ αξιόπιστα ως πρώτη συζήτηση, αποτελέσματα.

Είναι αλήθεια ότι από την εποχή που άρχισε να μπαίνει στην εκπαίδευση η έννοια του τεχνικού και επαγγελματικού, υπήρξαν αρκετές συγκρούσεις οι οποίες μάλιστα είχαν και πολιτικό χαρακτήρα, για το τι είναι αυτό, σε ποιους αφορά. Θυμάμαι πολύ καλά ότι όταν εγώ ήμουν φοιτήτρια άκουγα ότι αυτό αφορά δήθεν στα φτωχότερα παιδιά, του λαού κλπ., και ότι δεν πρέπει να γίνει. Αυτά έχουν ξεπεραστεί από όλους σήμερα.

Αναγνωρίζουμε ότι η κοινωνία της πληροφορίας, η καταγιστική εξέλιξη της τεχνολογίας και της επιστήμης, έχει οδηγήσει στην πρωτοπορία τον χώρο αυτό. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία. Ο οποίος όχι μόνο πρέπει να στηριχθεί αλλά και η εμπέδωση των εννοιών αυτών πρέπει να αρχίσουν πάρα πολύ νωρίς.

Είναι λοιπόν ανάγκη όχι μόνο η μετατροπή των τεχνικών και επαγγελματικών, της τεχνικής και επαγγελματικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να γίνουν πραγματικά τεχνικά και επαγγελματικά Λύκεια, που να έχουν και οριζόντια προσβασιμότητα στα ενιαία Λύκεια αλλά και πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αλλά πρέπει και να δούμε το περιεχόμενο αυτής της εκπαίδευσης τον οποίο φυσικά οι επαγγελματίες του δικού σας χώρου έχουν σημαντικό ρόλο.

Σε γενικές γραμμές αυτό που βλέπουμε εμείς ως Υπουργείο είναι ότι σε σχέση με τη πρώτη, δεύτερη και τρίτη τάξη του Λυκείου, στην πρώτη τάξη του Λυκείου πρέπει να αρχίζουμε από τα μαθήματα τα κλασικά αν θέλετε της γενικής παιδείας της τάξεως του 50 ή 55%. Στην δεύτερη τάξη να προχωρούμε στο 60% και στην τρίτη τάξη να υπερέχει το κομμάτι της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Στο βαθμό που ένα παιδί, γιατί ελεύθερη πρόσβαση πρέπει να υπάρχει, θέλει να περάσει οριζόντια στην άλλη πλευρά, από την πρώτη τάξη θα μπορεί να μπει στην δευτέρα (...)

Έχουν αυξηθεί πάρα πολύ, θα έχουν μειωθεί μάλλον πάρα πολύ τα μαθήματα της γενικής παιδείας. Έτσι, δεν εμποδίζεται η επικοινωνία μεταξύ των βαθμίδων εκπαίδευσης, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει και ένας σαφής προγραμματισμός για τεχνολογική αναβάθμιση του χώρου των εργαστηρίων των σχολείων αυτών.

Ήδη, υπάρχει ένας διαγωνισμός που τρέχει των 75.000.000 € με πολύ υψηλού επιπέδου και υψηλών προδιαγραφών εργαστήρια για τα

σχολεία αυτά. Που θα επιτρέψουν φυσικά στους διδάσκοντες και στους διδασκόμενους να αναβαθμιστούν όχι μόνο στα χεριά με βάση την αλλαγή του προγράμματος αλλά και επί της ουσίας.

Επομένως, και δυνατότητα επιλογής θα υπάρχει και ο επαγγελματικός προσανατολισμός όπου υπάρχει μια σειρά προγραμμάτων και θα στηριχθεί επίσης, θα εμπεδώσει την αντίληψη γύρω από το τι θέλουν πραγματικά να κάνουν. Και βέβαια θα στηριχθούν εν τη ουσία τα παιδιά αυτά, προκειμένου να κάνουν τις ανώτατες σπουδές τους εκεί ακριβώς που θέλουν με αρκετή επάρκεια γνώσεων και γενικής παιδείας και της τεχνολογικής στην ουσία παιδείας, μιλώντας γενικότερα, που αποτελεί και την προτεραιότητα της εποχής μας.

Ο ρόλος λοιπόν των Μηχανικών, ο ρόλος των ανθρώπων που τελειώνουν το Πολυτεχνείο εκεί, είναι πολύ σημαντικός. Είναι εξίσου σημαντική και η επάρκεια ωρών διδασκαλίας, αν θέλετε ένα είδος ακαδημαϊκών μονάδων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση που θα δίνει την δυνατότητα να αποκτηθούν όλες οι βασικές γνώσεις που θα διευκολύνουν και την ταχύτητα απόκτησης γνώσεων αλλά και αυτό που λέμε διακίνηση πληροφοριών.

Πολλές φορές, ιδιαίτερα στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση υπάρχει σύγχυση. Θεωρούμε την διακίνηση πληροφοριών ως γνώση. Η γραμμή του Υπουργείου Παιδείας είναι να επανέλθουμε στην λογική ότι το σχολείο είναι για τις βασικές και ουσιαστικές γνώσεις.

Πρέπει και στους δείκτες της Πίζα άλλωστε να έρθουμε στην θέση που μας αξίζει και όχι στο τέλος. Η γνώση των μαθηματικών και των φυσικών επιστημών είναι βασικό εργαλείο. Και είναι βασικό εργαλείο και για την εκμάθηση της σωστής γλώσσας.

Και αυτό το κατανοούμε όλοι. Επομένως, μέσα από μια τέτοια διαδικασία αναβάθμισης και στήριξης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι φανερό ότι θα επενδύσουμε και σε ανθρώπινο δυναμικό. Δυναμικό, που θα αποτελέσει τους διδάσκοντες που θα προετοιμάσουν αυτούς τους νέους για να είμαι και σαφέστερη, χωρίς συμπλέγματα, χωρίς την αίσθηση ότι είναι δευτέρας κατηγορίας τα Τ.Ε.Ε., χωρίς τριβές, χωρίς να μετανιώνουν τα παιδιά κάποια στιγμή γιατί δεν άρχισαν κάπου αλλού ή γιατί δεν μελέτησαν περισσότερο ή γιατί δεν τους δόθηκε η ευκαιρία ή γιατί το δημόσιο σχολείο δεν είναι καλό.

Είναι λοιπόν πρόθεση όλων και το καταλαβαίνουμε και το ξέρω, ένα καλό δημόσιο σχολείο που θα δίνει τις βασικές γνώσεις. Όπου τα παιδιά θα μαθαίνουν τη γλώσσα, θα μαθαίνουν βασικά, φυσικές και μαθηματικές επιστήμες. Πράγμα που θα τους δίνει την ευκαιρία μέσα στην κοινωνία της πληροφορίας και σε έναν κόσμο που παρέχει τεράστιες δυνατότητες να πάρει κανείς πληροφορίες και να γνώσεις από παντού, να πάρουν αυτές που τους χρειάζονται επιπρόσθετα να τις αξιοποιήσουν και βέβαια να στηριχθούν ώστε να αποκτήσουν και τα τυπικά ακαδημαϊκά προσόντα αλλά και τα ουσιαστικά επαγγελματικά δικαιώματα.

Με αυτές τις σκέψεις, εύχομαι επιτυχία στην σημερινή συνάντηση. Αναμένουμε τα αποτελέσματα. Και θέλω να πω γενικότερα πως με το δικό σας χώρο έχουμε μια γενικότερη καλή συνεργασία στα πλαίσια μιας ρεαλιστικής προσέγγισης αλλά και αξιοκρατικής ουσιαστικής προσέγγισης των διαφόρων ζητημάτων που βρίσκονται έξω από στενές αντιλήψεις που ταλαιπώρησαν τον χώρο. Τον ακαδημαϊκό και τον επαγγελματικό για πάρα πολλά χρόνια.

Χωρίς να σημαίνει ότι συμφωνούμε σε όλα. Αλλά αφού η διαφωνία είναι επίκεντρο της δημοκρατίας, αντιλαμβάνεσθε ότι αυτό είναι μια δημοκρατική προσέγγιση.

Καλή επιτυχία λοιπόν κηρύσσοντας την έναρξη της διημερίδας.

Κα ΜΟΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Κυρία Υπουργέ να σας ευχαριστήσουμε. Θα έχετε οπωσδήποτε τα πορίσματα αυτού του διημέρου. Γιατί πιστεύουμε ότι θα δώσει προτάσεις και για μια ουσιαστική αναμόρφωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα πλαίσια ενός συνολικού οράματος για την παιδεία.

Και τις προτάσεις για την αναβάθμιση και την αναγνώριση του ρόλου των μηχανικών σε αυτήν. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ. Η Υπουργός νομίζω ότι θα αναχωρήσει. Την ευχαριστούμε και πάλι.

Και θα συνεχίσουμε με την δεύτερη εισήγηση, ο συνάδελφος ο Κώστας Τσιαντής είναι Καθηγητής στα ΤΕΙ Αθήνας και θα μας αναπτύξει το θέμα του με τίτλο "Η Παιδεία στην Τεχνολογία ως σύγχρονος παράγοντας για την αναμόρφωση της δευτεροβάθμιας γενικής εκπαίδευσης". Κύριε συνάδελφε έχετε το λόγο.

Κος ΤΣΙΑΝΤΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κα ΜΟΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Θα παρακαλέσω να τηρούμε το τέταρτο, παρόλο που ξέρω ότι είναι πολύ άχαρο αυτό που υπενθυμίζω.

**"Η Παιδεία στην Τεχνολογία ως σύγχρονος
παράγοντας για την αναμόρφωση της δευτεροβάθμιας
γενικής εκπαίδευσης"**

Κος ΤΣΙΑΝΤΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ κυρία Πρόεδρε.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε του Τεχνικού Επιμελητηρίου, κύριε Πρύτανη, αξιότιμοι προσκεκλημένοι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι Μηχανικοί, κυρίες και κύριοι.

Η προσπάθειά μας να ανταποκριθούμε στο πρόβλημα που έχουν θέσει οι διοργανωτές της Διημερίδας απαιτεί ένα σύνολο από υπερβάσεις στον τρόπο αντίληψης στην αντίληψη που κυριαρχεί για τη γνώση και συνακόλουθα για τη θέση της τεχνολογίας στο σχολικό πρόγραμμα και περαιτέρω θα έλεγα για την υπέρβαση της διχοτομίας που υπάρχει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ανάμεσα στη γενική και στην τεχνική επαγγελματική κατεύθυνση.

Τις υπερβάσεις ή τις μετατροπές αυτές δεν τις αφυπνίζει κάποια προσπάθεια εντυπωσιασμού, αλλά τις θέτουν άμεσα τα σύγχρονα προβλήματα της κοινωνίας του πολιτισμού και του ανθρώπου. Το περιβάλλον της παγκοσμιοποιημένης αγοράς θέτει σε κάθε χώρα την πρόκληση της αποδοτικότητας, του ανταγωνισμού, των τεχνολογικών καινοτομιών και της επιχειρηματικότητας για αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Η πρόκληση αυτή προβάλλεται σαν αναπότρεπτη για τον άνθρωπο μοίρα. Όμως ο άνθρωπος αναρωτιέται γιατί παρά την τεράστια πρόοδο της τεχνικοεπιστημονικής γνώσης και τις απίστευτες τεχνικές δυνατότητες που δημιούργησε με την εργασία του το πρόβλημα των βιοωτικών αναγκών του περιβάλλοντος και μιας αξιοπρεπούς ζωής για δισεκατομμύρια ανθρώπινα όντα παραμένει άλυτο;

Τι φταίει για την κατάσταση που επικρατεί στον κόσμο του ανθρώπου; Που απέτυχε ο άνθρωπος; Που οφείλεται η αποτυχία των

προσπαθειών τόσων φιλοσόφων, κοινωνικών αναμορφωτών και επαναστατών για έναν άλλον κόσμο άξιο του ονόματος του ανθρώπου;

Αν όντως πιστεύουμε πως για την πορεία που πήραν τα πράγματα δε φταίει κάποιος δαίμονας ή Θεός, αν είναι όντως ο άνθρωπος αυτός που κάνει την ιστορία, τότε την ευθύνη για την κατάσταση δεν την έχει παρά αυτός ο ίδιος.

Αυτό σημαίνει πως η ευθύνη για την κατάσταση είναι μεν αποτυπωμένη στα έργα μας, στις ιστορικοκοινωνικές συνθήκες ζωής, αλλά πηγάζει κυρίως από τη σκέψη μας, την πνευματοψυχική μας συγκρότηση που κατευθύνει το παιχνίδι.

Για τους σκοπούς αυτής της συνάντησης μπορούμε να πούμε πως η ευθύνη για την κατάσταση βρίσκεται:

1. Στο αδιέξοδο πρότυπο του πολιτισμού μας
2. Στην ελλειμματική αντίληψη που έχουμε για τη γνώση
3. Στη νοοτροπία μας, στην έντονη ασυμμετρία ανάμεσα στους τρόπους, τις διαστάσεις του νοείν, που συγκροτούν την πνευματοψυχική μας σφαίρα

Πολιτισμός. Πολλοί διανοούμενοι έχουν μεταπολεμικά μιλήσει για την κρίση πολιτισμού, την κρίση της διαδικασίας του εξανθρωπισμού.

Ήδη από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα όπως σημειώνει και ο Θανάσης Βακαλιός, μπαίνει στο προσκήνιο η απομάκρυνση του πολιτισμού από την κουλτούρα, ο διχασμός της υλικής και της πνευματικής ζωής του ανθρώπου στη βιομηχανική κοινωνία.

Το ζήτημα αυτό έκανε τον Charles Snow να αναπτύξει τη διάλεξη "οι δύο κουλτούρες", όπου αναδεικνύει τη δυσκολία που υπάρχει για συνεννόηση ανάμεσα στους θετικούς επιστήμονες και

Μηχανικούς από τη μία μεριά και στους ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών από την άλλη.

Πως θα γεφυρωθεί αυτό το χάσμα; Πως για παράδειγμα θα αξιοποιήσουμε τα πορίσματα της πρόσφατης έρευνας της Γενικής Γραμματείας Έρευνας Τεχνολογίας με τίτλο "τεχνολογική προοπτική διερεύνηση για την Ελλάδα" σε σχέση με το αίτημα μιας εξισορροπημένης ανάπτυξης που απαντά στα μεγάλα σήμερα προβλήματα της κοινωνίας και του ανθρώπου, την πείνα, την ανεργία, την καταστροφικότητα, την κατάρρευση των οικοσυστημάτων, την περιθωριοποίηση, την απουσία νοήματος, την τρέλα που παραμονεύει;

Για να κάνουμε αυτή τη συσχέτιση πρέπει ο καθένας από μας να φτάσει στο σημείο να κατανοεί τον τρόπο που σκέφτεται ο άλλος. Και αν η λεγόμενη κοινωνική *inteligencia* αν οι άνθρωποι της γνώσης και της διανόησης δεν καταφέρουν να συνεννοηθούν μεταξύ τους, τότε αναρωτιέμαι ποια λύση μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα έχουν σήμερα τα ανθρώπινα προβλήματα; Ιδού λοιπόν η πρώτη αρχή που τίθεται για μία παιδία που θέλει να σχετιστεί με την τεχνολογία. Δυνατότητα κατανόησης και διαχείρισης διαφορετικών τρόπων του σκέφτεστε.

Γνώση. Στην προσπάθειά μας να φτάσουμε στο ευ πράττειν, στην αρετή, σε μια ευφρόσυνη ζωή, χρησιμοποιούμε για οδηγό μας τη γνώση. Τι είναι όμως γνώση και πόσο στέρεη είναι για να υπηρετήσει το σκοπό μας; Και μήπως η επιλογή του σκοπού δεν απαιτεί πνευματική όραση;

Το πρόβλημα του πολιτισμού είναι ουσιαστικά το πρόβλημα της γνώσης. Ο Engan Moren στο βιβλίο "η γνώση της γνώσης" παρατηρεί: "Τα απίστευτα κέρδη μας στη γνώση πληρώνονται με απίστευτα κεφάλαια άγνοιας".

Ο τρόπος που λειτουργούν το πανεπιστήμιο και η έρευνα, τα φυσικά καταφύγια της ελευθερίας της σκέψης, προκαλούν τον ακρωτηριασμό της γνώσης, δηλαδή ένα νέο σκοταδισμό. Αυτός ο νέος σκοταδισμός, διαφορετικός από αυτόν που λιμνάζει στις απαίδευτες γωνιές της κοινωνίας, έρχεται σήμερα από τις κορυφές του πολιτισμού.

Αναπτύσσεται μέσα στην καρδιά της γνώσης, μολονότι παραμένει αόρατος για την πλειονότητα εκείνων που παράγουν αυτή τη γνώση, οι οποίοι πιστεύουν πάντα ότι εκτελούν αποκλειστικά διαφωτιστικό έργο.

Αρχίζουμε να συνειδητοποιούμε πλέον ότι η γνώση, παρότι παραμένει πλήρως εξαρτημένη από τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ ανθρώπινων νόων, διαφεύγει και συνιστά μία δύναμη που γίνεται ξένη και απειλητική. Έτσι ο δρόμος που μας μένει λέγεται γνώση της γνώσης.

Το συμπέρασμα που προκύπτει και που τίθεται ως δεύτερη αρχή είναι ότι για μια παιδεία που θέλει να σχετιστεί με την τεχνολογία το ζήτημα δεν είναι απλά η γνώση αλλά η επίγνωση, η γνώση της γνώσης, η μεταγνώση που απαιτείται για μια σώφρονα διαχείριση της γνώσης.

Τρόποι του νοείν. Διαχείριση όμως της γνώσης σημαίνει δυνατότητα διαχείρισης διαφορετικών τρόπων που σκέπτεστε. Μιλώντας για διαφορετικούς τρόπους του σκέπτεστε δεν εννοώ απλά τη διαφοροποίηση που παρατηρούμε στο σκέπτεστε κάθε υποκειμένου, εννοώ όπως αλλού έχω πει τους τρόπους που συνιστούν θεμελιώδεις τρόπους πρόσληψης του όντος.

Τον πρώτο τρόπο του σκέπτεστε μπορούμε να ονομάσουμε φιλοσοφία ή θεμελιακή οντολογία. Το δεύτερο επιστήμη, προσπάθεια

ανακάλυψης της έλλογης συγκρότησης της φύσης. Τον τρίτο τρόπο τεχνολογία, ποίηση, μετάβαση από το εν δυνάμει ον στο εν ενεργεία ον όπως έλεγε ο Αριστοτέλης.

Οι τρόποι αυτοί του νοείν διαφέρουν ριζικά μεταξύ τους και δεν μπορεί ο ένας να αναχθεί στον άλλον. Για έναν τεχνολόγο για παράδειγμα είναι παράδοξο να υπάρχουν πράγματα που δεν τα δημιούργησε κανένας.

Αλλά βέβαια δεν ήταν αφελής ο Ηράκλειτος όταν έλεγε "τον κόσμο τον δε των αυτών απάντων ούτε τοις Θεών ούτε ανθρώπων εποίησεν". Όμοια δεν ήταν αφελής ο Παρμενίδης όταν έλεγε "ποια γέννα του όντος ζητάς να βρεις;"

Ο προσωποκρατικός αυτός τρόπος θεώρησης του όντος, τρόπος προφιλοσοφικός και προμεταφυσικός, διαφέρει ριζικά από τον τρόπο θεώρησης της φυσικής επιστήμης, η οποία υπάρχει ακριβώς επειδή υπάρχει κίνηση του όντος, χωρόχρονος.

Αν δεν υπήρχε κίνηση δεν θα υπήρχε φυσική επιστήμη. Όμως και ο τρόπος του νοείν που λέμε επιστήμη διαφέρει ριζικά από τη θεώρηση του όντος ως έργο του δημιουργού ήτοι από τον αυτοτελή τρόπο του νοείν που λέμε ποίηση και στην περίπτωση μας τεχνολογία.

Το συμπέρασμα που προκύπτει και που τίθεται εδώ ως αρχή είναι ότι μια παιδεία που θέλει να σχετιστεί με την τεχνολογία πρέπει να καλλιεργήσει στον άνθρωπο τη δυνατότητα της διάκρισης ανάμεσα στους θεμελιακούς τρόπους του νοείν, συνάμα με τη δυνατότητα του να αποφασίζει και να προάγει το ευ πράττειν ως το συνίστασθε του αγαθού, της αλήθειας και της ποιήσεως τεχνικής δημιουργίας.

Μία παιδεία που ικανοποιεί τις παραπάνω αρχές, μπορούμε να την ονομάσουμε παιδεία στην τεχνολογία. Η παιδεία στην τεχνολογία έχει ως πρόδρομο τις βιομηχανικές τέχνες, καθώς και τα προγράμματα

τεχνολογίας που αναπτύχθηκαν στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια.

Ο Frederic Bonser, ένας από τους θεμελιωτές του κλάδου των βιομηχανικών τεχνών, θεωρεί τις βιομηχανικές τέχνες ως ένα οργανωμένο σύνολο θεωρητικών και πρακτικών δραστηριοτήτων, οι οποίες υπηρετούν αξίες προσωπικής και κοινωνικής σημασίας και εξοικειώνουν τον μαθητή:

- 1) Με την ιστορική εξέλιξη της βιομηχανίας από άποψη οργανωμένου κεφαλαίου, οργανωμένης εργασίας και εξειδικευμένων μηχανών.
- 2) Τις πρώτες ύλες της παραγωγής, τις μεθόδους τροποποίησης των υλικών, τα τεχνικά μέσα και τις αρχές σχεδιασμού βιομηχανικών προϊόντων.
- 3) Την εξακρίβωση των υγειονομικών οικονομικών αξιολογικών και κοινωνικών πλεονεκτημάτων και προβλημάτων, που σχετίζονται με την παραγωγή και τη χρησιμοποίηση των προϊόντων.
- 4) Τη διερεύνηση των κοινωνικών ευθυνών σχετικά με τις μεθόδους και τις πρακτικές βιομηχανικής παραγωγής και διανομής των προϊόντων.

Μετά από αυτόν τον ορισμό, ο οποίος πιστεύω ότι έχει μια γενικότητα που μπορεί να αξιοποιηθεί πολλαπλώς, ερχόμαστε σε έναν πιο σύντομο ορισμό, αυτόν που διατύπωσε ο Melley το 1973:

"Παιδεία στην τεχνολογία σημαίνει οι φάσεις εκείνες της γενικής παιδείας που αναφέρονται στην τεχνολογία, στην εξέλιξη τη χρήση και τη σημασία της, στη βιομηχανία, την οργάνωση τα υλικά τα επαγγέλματα, τις διαδικασίες και τα προϊόντα, καθώς και στα προβλήματα και τις ωφέλειες που απορρέουν από τον τεχνολογικό και βιομηχανικό χαρακτήρα της κοινωνίας".

Νομίζω ότι υπάρχει στο κείμενο μία ευρύτερη γκάμα ορισμών, θα σταθώ στους κύριους που βλέπω ότι έχουν κάποια σημασία για να διαμορφώσουμε το προφίλ αυτής της παιδείας όσον αφορά την τεχνολογία.

Είναι ενδεικτικός ο προβληματισμός που υπάρχει στις Ηνωμένες Πολιτείες για το ζήτημα αυτό και που προσπαθούμε να το αναγάγουμε σε έναν επιστημονικό κλάδο, ο οποίος θα παρέχει στους μαθητές την ικανότητα να κατανοούν να χρησιμοποιούν και να ελέγχουν την τεχνολογία. Νομίζω αυτό είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό.

Η δεύτερη προσπάθεια η οποία έχει γίνει αφορά αυτό το οποίο λέμε ανάπτυξη τεχνολογικής κουλτούρας. Και η τεχνολογική κουλτούρα δεν αναφέρεται απλώς μόνο στη γνώση των υπολογιστών και τις εφαρμογές τους.

Πέρα από την γενική θεώρηση της τεχνολογίας, η τεχνολογική κουλτούρα περιλαμβάνει την παραγωγή γνώσης, αυτό είναι κάτι το οποίο δεν γίνεται πουθενά στα τεχνολογικά ιδρύματα ως παραγωγή καινοτομιών που διατίθενται για την αγορά στην έκταση που θα έπρεπε να γίνεται. Λοιπόν παραγωγή γνώσης και διαδικασιών για να αναπτυχθούν προϊόντα και συστήματα και περιβάλλοντα που επιλύουν πρακτικά προβλήματα και διευρύνουν τις ανθρώπινες δυνατότητες.

Νομίζω ότι θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε αυτά ότι μια παιδεία στην τεχνολογία θα μπορούσε να αφορά στην εξέλιξη εφαρμογές έρευνα και ανάπτυξη τεχνολογίας, δεύτερον την αποτίμηση και τον έλεγχο της τεχνολογίας και τρίτον την ικανότητα για τεκμηρίωση και λήψη αποφάσεων που αφορούν τον ρόλο της στην κοινωνία τον πολιτισμό και στην προσωπική ζωή του ανθρώπου.

Ως συμπέρασμα είναι ότι οι διάφορες σκοπιές θεώρησης της τεχνολογίας, δηλαδή η τεχνικοεπιστημονική θεώρηση που παρέχει

παραδείγματος χάρη ένα τεχνολογικό ίδρυμα το Πολυτεχνείο, η φιλοσοφικοκοινωνική θεώρηση, η οικονομική θεώρηση και η παιδαγωγική μορφωτική θεώρηση, μπορούν να συνδυαστούν στην έννοια της παιδείας στην τεχνολογία, η οποία επιδιώκει να ενοποιήσει τις ανωτέρω θεωρήσεις για να τις θέσει στην υπηρεσία των κοινωνικών αναγκών και ανθρωπιστικών αξιών, μορφώνοντας συνολικά τον άνθρωπο στο ευ ποιείν και επιχειρείν και στο ευ πράττειν.

Κλείνοντας οι προτάσεις οι οποίες έχουν διατυπωθεί δεν θα αναφερθούν αυτή τη στιγμή, εκείνο το οποίο θα ήθελα να πω είναι ότι εκείνο το οποίο χρειάζεται κανείς για να βρει τη σχέση υποκειμένου και αντικειμένου, ποιο είναι το τρίτο πράγμα που χρειάζεται για να δει το μάτι το αντικείμενο που είναι απέναντί του.

Αυτό είναι το ερώτημα που είχε τεθεί από τον Πλάτωνα. Απαντιέται από τον καθένα μας και ξέρουμε ποιο είναι αυτό, το απαντάει και ο ποιητής ο σύγχρονος και λέει ότι αυτό είναι το φως. Κατά βάθος είμαι ζήτημα φωτός. Αυτό μπορούμε να αξιοποιήσουμε μέσα από αυτή τη συνάντηση για να προσφέρουμε τα μέγιστα που μπορούμε στην διαδικασία αναβάθμισης της εκπαίδευσής μας.

Σας ευχαριστώ, ευχαριστώ για την υπομονή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε το συνάδελφο Κώστα Τσιαντή που μας έβαλε στα βαθιά νερά. Όμως εγώ άμα τον βλέπω θυμάμαι ότι ήταν ένας από τους βασικούς σχεδιαστές του πολυκλαδικού λυκείου, που όσοι το ζήσαμε δε θα πάψει ποτέ να είναι μια όμορφη ανάμνηση.

Κος ΤΣΙΑΝΤΗΣ:

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το λόγο έχει ο κύριος Τύμπας Αριστοτέλης με θέμα "Η καλλιέργεια μιας κριτικής κατανόησης της σχέσης τεχνολογίας-κοινωνίας: Μια κρίσιμη συνιστώσα της γενικής εκπαίδευσης σύγχρονων πολιτών". Έχετε το λόγο κύριε Τύμπα.

**"Η καλλιέργεια μιας κριτικής κατανόησης
της σχέσης τεχνολογίας-κοινωνίας: Μια κρίσιμη
συνιστώσα της γενικής εκπαίδευσης
σύγχρονων πολιτών"**

Κος ΤΥΜΠΑΣ:

- Μαθήματα τεχνολογίας στο σύνολο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή διαχωρισμός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με βάση την έμφαση ή όχι σε μαθήματα τεχνολογίας;
- Περισσότερα μαθήματα τεχνολογίας ή πιο ειδικά μαθήματα σε κάποιες τεχνικές;
- Ειδικά μαθήματα σε κάποιες τεχνικές ή διάχυση ενσωμάτωσης της εκπαίδευσης στην τεχνολογία στα υπόλοιπα μαθήματα;
- Σε όλα τα υπόλοιπα μαθήματα ή μόνο σε κάποια;
- Κάλυψη του μεγαλύτερου δυνατού εύρους τεχνικών με γενικά μαθήματα τεχνολογίας και εμβάθυνσης σε κάποιες τεχνικές ή μαθήματα σε κάποια κοινή τεχνική δομή;
- Εργαστηριακά ή θεωρητικά μαθήματα;
- Πειράματα ή ανάγνωση κειμένων;

Με κριτήριο μεταξύ άλλων την επιστημονική κοινότητα αναφοράς αυτής ή αυτού που ερωτά, τα ερωτήματα αυτά θα μπορούσαν να διατυπωθούν σε διαφορετικό λεξιλόγιο, να

τροποποιηθούν, να σχεδιαστούν διαφορετικά, να εγγραφούν σε διαφορετικές πιθανότητες και ανταγωνιστικές ιεραρχήσεις, να επεκταθούν σε μακρές αλυσίδες συναφών κεντρικών και δευτερευόντων ερωτημάτων.

Αν προτάσσω εδώ ένα ελάχιστο δείγμα ενός αφετηριακού κύκλου ερωτημάτων σχετικών με το ζήτημα της Ημερίδας, δεν το κάνω παρά για να υπαινιχθώ την πολυπλοκότητα του ζητήματος που μας απασχολεί. Αυτή άλλωστε θα είναι και η καταληκτική μου πρόταση. Ας μην υποτιμήσουμε την πολυπλοκότητα του ζητήματος που μας φέρνει εδώ.

Οι σκέψεις που καταθέτω στη συνέχεια δεν διεκδικούν προφανώς να συμβάλλουν στην Ημερίδα από τη σκοπιά του Μηχανικού, αν και είμαι Χημικός Μηχανικός, αλλά ούτε και από τη σκοπιά του ειδικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δεν εργάστηκα ποτέ όμως σαν Χημικός Μηχανικός.

Αν ανταποκρίθηκα με χαρά στην πρόσκληση των διοργανωτών της Ημερίδας ήταν επειδή εκτιμώ ότι ως Μελετητής του τεχνολογικού φαινομένου, αλλά από τη σκοπιά των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

Εργάζομαι ως Λέκτορας της ιστορίας της τεχνολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, δηλαδή την ιστορία κοινωνιολογία ανθρωπολογία και φιλοσοφία της τεχνολογίας, δεν μπορεί παρά να επωφεληθώ από μια συζήτηση στην οποία συναντούνται οι εμπειρίες, οι ανησυχίες και οι επεξεργασίες Μηχανικών και Εκπαιδευτικών, Εκπαιδευμένων ειδικών στην τεχνολογία και ειδικών στη γενική εκπαίδευση στην τεχνολογία.

Να επωφεληθώ από μία συνάντηση στην οποία η μία κοινότητα οι Μηχανικοί, αποτελούν παραγωγούς αυτούς στο οποίο εκπαιδεύει η

δεύτερη κοινότητα οι Εκπαιδευτικοί, αλλά ταυτόχρονα και παράγωγο της εκπαίδευσης από τη δεύτερη κοινότητα.

Με τη σειρά μου αν έχω κάτι να προτείνω ως προϋπόθεση για απάντηση σε ερωτήματα όπως τα παραπάνω, παρά ως απάντηση σε αυτά, αυτό δεν μπορεί παρά να βασίζεται σε εμπειρίες συναδέλφων Ιστορικών, Κοινωνιολόγων, Ανθρωπολόγων και Φιλοσόφων της τεχνολογίας.

Για τις ανάγκες μιας εισαγωγικής γνωριμίας με τις εμπειρίες αυτές θα επικεντρωθώ σε αυτό που γνωρίζω καλύτερα, τους προβληματισμούς της κοινότητας των Ιστορικών της τεχνολογίας.

Με βάση αυτούς ακριβώς τους προβληματισμούς η πρόταση που σας καταθέτω είναι ότι το ζητούμενο της γενικής εκπαίδευσης δεν είναι το εξαντλητικό κυνηγητό της εκπαίδευσης στην πληροφορική, τις τηλεπικοινωνίες, τη βιοτεχνολογία, ή όποια άλλη τεχνολογία προκύπτει ως τεχνολογία αιχμής, αλλά η εκπαίδευση στην κριτική κατανόηση του τρόπου με τον οποίον το τεχνικό συνδέεται με το κοινωνικό.

Ακόμα πιο συγκεκριμένα συμφωνώντας με τους Ιστορικούς της τεχνολογίας στο ότι η διαμόρφωση των κοινωνιών των πρόσφατων αιώνων υπερκαθορίστηκε από το τεχνολογικό φαινόμενο, προχωρώ στο να προτείνω ότι η εκπαίδευση στην κριτική κατανόηση του τρόπου με τον οποίον το τεχνικό συνδέεται με το κοινωνικό δεν είναι απλά ένα από τα διάφορα ζητούμενα της γενικής εκπαίδευσης, αλλά είναι το κρίσιμο ζητούμενο της γενικής εκπαίδευσης της κοινωνίας μας.

Η πρότασή μου δεν είναι πρόταση για λιγότερη ή περισσότερη εκπαίδευση στην τεχνολογία, έναντι περισσότερης ή λιγότερης εκπαίδευσης για παράδειγμα στη γλώσσα. Αλλά είναι μία πρόταση για

να μείνω στο παράδειγμα, για την αναβάθμιση του μαθήματος της γλώσσας ακριβώς μέσω του προσανατολισμού του στο να ευαισθητοποιεί σε χρήση της γλώσσας που ευνοούν την κριτική κατανόησης της σχέσης τεχνικού και κοινωνικού.

Η αναφορά μου στο μάθημα της γλώσσας και η συσχέτισή του με την τεχνολογία δεν είναι τυχαία. Αφού ο ορισμός της τεχνολογίας, ορισμός στον οποίο πρέπει προφανώς να συμφωνήσουμε πριν συζητήσουμε για την εκπαίδευση στην τεχνολογία, εξαρτάται όπως έχουν δείξει οι Ιστορικοί της τεχνολογίας από τη γλώσσα.

Ο Leon Marx Ομότιμος Καθηγητής του τμήματος ιστορικής και κοινωνιολογικής μελέτης της τεχνολογίας στο MIT εκτιμά ότι "η τεχνολογία αποτελεί μία «επικίνδυνα» ασαφή έννοια".

Αντί να εξαντληθεί στο να μας δώσει μια ακόμη εμπρηστική ή θεωρηκιστική παραλλαγή ορισμού της τεχνολογίας ο Marx εγκαινίασε μια ενότητα ιστορικών μελετών οι οποίες ανέδειξαν την οργανική σχέση μεταξύ αφενός της καθιέρωσης του όρου και αφετέρου της ηγεμονίας της ιδεολογίας η οποία τροφοδοτεί την αδόκιμη υπόθεση ότι η τεχνική εξελίσσεται γραμμικά.

Πρόκειται για υπόθεση που συνδυάζεται αυθόρμητα τόσο με την ιδεολογία του τεχνολογικού ντετερμινισμού, ότι το κοινωνικό δεν έχει σημασία επειδή καθορίζεται από το τεχνικό, όσο και την αντίστροφη ιδεολογία αυτή της ιδιαιτερότητας της τεχνολογίας ότι το τεχνικό δεν έχει σημασία αφού η κοινωνία θα καθορίσει την καλή ή κακή χρήση της τεχνολογίας.

Με άλλα λόγια η ιστορική χρήση του όρου "τεχνολογία" κάθε άλλο παρά συνέβαλε στην κριτική κατανόηση της σχέσης τεχνικού και κοινωνικού.

Μια παρένθεση εδώ, αυτό που βλέπετε όσο μπορείτε να το δείτε είναι ένα βιβλίο που μεταφράστηκε στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα, στο πλαίσιο της εισαγωγής της έννοιας τεχνολογία που σήμαινε τότε κάτι αρκετά διαφορετικό από ότι σημαίνει σήμερα, δεν υπήρχε πάντοτε αυτός ο όρος.

Κι ήταν ένα βιβλίο το οποίο μετέφρασε κάποιος και όπως εξηγεί στον πρόλογό του ο κάποιος είναι ο Δημήτριος Αποστολίδης ο σκοπός του ήτανε να εισαχθεί αυτό το μάθημα της τεχνολογίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το ζήτημα το οποίο μας απασχολεί, αυτό θέλω να υπαινιχθώ έτσι τόσο ελλειπτικά, με το να δείχνω απλά και μόνο μια διαφάνεια, είναι πάρα πολύ παλιό.

Η επικινδυνότητα δε του όρου σύμφωνα με τον Leon Marx, να το συσχετίσω με αυτή τη διαφάνεια, συνίσταται ακριβώς στο ότι ήταν ασαφές το πώς ακριβώς θα συνδέονταν αυτό που ορίζονταν τότε ως τεχνολογία με το προηγούμενο που αναφέρθηκε εδώ πέρα της βιομηχανικής τέχνης, έτσι;

Για τους Ιστορικούς της τεχνολογίας η έλλειψη σαφήνειας ως προς τον ορισμό της τεχνολογίας ήταν αδιαίρετη από την ασάφεια ως προς το κείμενο της ιστορίας. Με το να μην αποσαφηνίζεται ότι δεν είναι υποκείμενο της ιστορίας η μηχανή, η χρήση του όρου διευκόλυνε την υπόθεση ότι δεν ήταν πλέον υποκείμενο της ιστορίας ο άνθρωπος ο κοινωνικός (...)

Για παράδειγμα η μηχανή παράγει, το αυτοκίνητο κάνει αυτό, ο υπολογιστής κάνει το άλλο. Χρήση που αναπαράγει τον τεχνολογικό ντετερμινισμό. Δεν έχει δηλαδή απλά να αναδείξει κάποιο συντακτικό ή σημασιολογικό λάθος.

Τα συμπεράσματα από την ιστορική έρευνα στην οποία αναφέρομαι παραπέμπουν σε έναν βαθύ σχετικό γλωσσικό εθισμό,

συστατικό του τεχνικού λόγου, από τον οποίον δεν υπάρχει κάποια βασιλική έξοδος.

Για τη διευκρίνιση της κομβικής αυτής θέσης θα δοκιμάσω εδώ τη συνάντηση των παρατηρήσεων των Ιστορικών της τεχνολογίας με αυτές Γλωσσολόγων, που μελετούν τη γλώσσα της επιστήμης αντιγράφοντας κατ' αρχήν το παράδειγμα των Holliday και Martin και στη συνέχεια θα το συνδυάσω με ένα δικό μου το οποίο αναφέρεται σε θέματα εξετάσεων εισαγωγικών για το πανεπιστήμιο από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Το απόσπασμα των Holliday και Martin, είχα την ελπίδα ότι θα μπορούσε να φαίνεται έτσι ώστε δε θα χρειαζόταν να το διαβάσω, θα αποφύγω και πάλι να το διαβάσω, είναι ένα απόσπασμα από την οπτική του Νεύτωνα.

Το απόσπασμα που σχολιάζουν οι Holliday και Martin είναι από κείμενα των οποίων η συγγραφή αποτέλεσε τη συνταγματική πράξη ίδρυσης της επιστήμης των πρόσφατων αιώνων.

Πρόκειται για μια γραφή με την οποία έχουμε μεγαλώσει όλες και όλοι που βρισκόμαστε σε αυτή την αίθουσα, για κείμενα που διαβάσαμε, κείμενα που μας παίδεψαν, κείμενα που αποστηθίσαμε, κείμενα στα οποία εξεταστήκαμε για να προχωρήσουμε στην εκπαίδευσή μας. Πρόκειται για μια γραφή την οποία δεν αμφισβητήσαμε, μια γραφή στην οποία με τη σειρά μας εκπαιδεύουμε τα παιδιά μας.

Το απόσπασμα όπως είπα προηγουμένως είναι από την οπτική του Νεύτωνα, περιγράφει μια διαδικασία, αυτό που παρατηρούν οι δύο διάσημοι Γλωσσολόγοι είναι ότι εδώ έλαβε χώρα μια γραμματική διαδικασία που καθιστά ικανό ένα τμήμα του λόγου το οποίο πριν

παρουσιάστηκε ως νέα πληροφορία να ξαναχρησιμοποιηθεί ως δεδομένο στην πορεία του επόμενου συλλογισμού.

Δείτε για παράδειγμα στο κείμενο μέσα του Νεύτωνα υπάρχουνε οι εξής εκφράσεις: Δε θα διαθλάται αρκετά στη συνέχεια λόγω έλλειψης επαρκούς διάθλασης. Επόμενο ζεύγος: Δημιουργείται μια συγκεχυμένη εικόνα ανάλογα με την έλλειψη ευκρίνειας αυτής της εικόνας.

Οι συγκλίνοντες φακοί... αν οι φακοί έχουν απαραίτητο βαθμό σύγκλισης. Τι να κάνουμε; Είχα πολύ έγκαιρα ζητήσει από τους διοργανωτές να υπάρχει προετοιμασία για το διαφανοσκόπιο. Ζητάω συγνώμη δηλαδή κι εγώ από τη μεριά μου έπρεπε να το προετοιμάσω καλύτερα.

Το τεχνικό λεξιλόγιο και η ονοματοποιημένη γραμματική είναι διαπιστώνουν οι Γλωσσολόγοι μας αλληλοεξαρτώμενα, αφού η δημιουργία ενός τεχνικού όρου είναι από μόνη της μια γραμματική διαδικασία. Εδώ το μάθημα της τεχνολογίας δεν μπορεί παρά να εισέρχεται στο μάθημα της γλώσσας και το μάθημα της γλώσσας στο μάθημα της τεχνολογίας.

Στο δικό μου τώρα παράδειγμα. Είμαι σίγουρος ότι θα το γνωρίζετε όλες κι όλοι όσοι εργάζεστε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Πρόκειται για ένα παράδειγμα που αναφέρεται σε μία τεχνολογία αιχμής, όπως καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι τα θέματα των εξετάσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αναφέρονται ακριβώς σε αυτή την τεχνολογία.

Θέμα εισαγωγικών εξετάσεων, που έχει πέσει αυτό το θέμα, τι είναι ψηφιακό; Απάντηση από τα σχολικά εγχειρίδια, τα φροντιστηριακά εγχειρίδια, τα πολυτεχνικά εγχειρίδια όλου του κόσμου: Ψηφιακό είναι αυτό που δεν είναι αναλογικό.

Δεν προτείνω να σας ταλαιπωρήσω με αυτό που με βασανίζει ως ερευνητή τα τελευταία δέκα χρόνια, που δεν είναι άλλο από τα κοινωνικά αίτια και αποτελέσματα της πανίσχυρης αυτής ταυτολογίας, μιας ταυτολογίας την οποία μελετώ ως προς την ανάδειξη και καθιέρωση της διαμέσου κειμένων Μηχανικών.

Ο εντοπισμός της ταυτολογίας είναι αυτός που θέλω να μοιραστώ με όσες και όσους συμμετέχουμε σε αυτή την Ημερίδα. Πρόκειται πάντως για μια ταυτολογία η οποία ευθύνεται για το ότι για παράδειγμα το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος διαφημίστηκε ως ψηφιακό, δηλαδή ως μη αναλογικό, δηλαδή ως τεχνικά ανώτερο ανεξάρτητα από το ποιο αεροδρόμιο ενδέχεται να προτιμούσε κάποια κοινωνική πλειοψηφία.

Εδώ δεν μπορεί να κλείσει παρά ένας κύκλος επιχειρηματολόγησης όπως υπαινίχθηκε από το παράδειγμά μου με τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην τεχνολογία να αναδεικνύει την επιτυχή υιοθέτηση του τεχνολογικού ντετερμινισμού ως κριτήριο μιας επιτυχούς γενικής εκπαίδευσης, ως διαβατήριο για τη συνέχεια στην ειδική τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Παρά, να το αποσαφηνίσω, τις καλύτερες προθέσεις των καλύτερων Εκπαιδευτικών όπως διαπίστωνε ο Γάλλος Μαρξιστής Luial Tuser στη διάσημη τοποθέτησή του για τους ιδεολογικούς μηχανισμούς του κράτους.

Το ζήτημα που μας συγκεντρώνει εδώ είναι πράγματι πολύπλοκο. Στα τρία λεπτά που μου έμειναν, όταν αποδέχθηκα την πρόταση των διοργανωτών να συμμετέχω στην Ημερίδα υποσχέθηκα να προχωρήσω και σε προτάσεις.

Εδώ νομίζω είναι η στιγμή να δικαιολογήσω το γεγονός ότι δεν έχετε γραπτή εισήγησή μου. Έχω ενημερωθεί ότι από τη Δευτέρα θα

υπάρχει στην ιστοσελίδα. Ήταν πολύ λίγος ο χρόνος από τη στιγμή που ενημερώθηκα ότι θα χρειαστεί γραπτό κείμενο.

Όπως θα έχετε ήδη καταλάβει από όσα διαπιστώνω παραπάνω, προτείνω την οργάνωση της εκπαίδευσης γύρω όχι από την τεχνολογία γενικά, αλλά από την έκθεση σε τεχνικές που αναμετρήθηκαν υλικά και γλωσσικά.

Και να δύο τεχνικές που αναμετρήθηκαν και θα εξηγήσω αμέσως για τι πρόκειται. Δεν προτείνω λιγότερη πληροφορική στο σχολείο, αλλά πληροφορική που θα θέτει ως ερώτημα τι σημαίνει τεχνικά η διαφορά αναλογικού ψηφιακού για συγκεκριμένους χρήστες.

Δηλαδή μία πληροφορική μέσα από την οποία δε θα κατανοείται απλά η τεχνολογία, θα κατανοείται και η κοινωνία που έκανε συγκεκριμένες επιλογές. Όχι λιγότερη ιστορία έναντι της τεχνολογίας, αλλά ιστορία που θα εκπαιδεύει στην τεχνολογία μέσω της εισαγωγής σε κομβικές τεχνικές διαμάχες.

Γιατί ο συνηθισμένος Μηχανικός, οι περισσότεροι Μηχανικοί, υπερασπίστηκε με πάθος την ακρίβεια του αναλογικού υπολογιστή, παραδείγματος χάρη του λογαριθμικού κανόνα; Τούτος εδώ είναι λογαριθμικός κανόνας, έτσι; Αυτό είναι ένα σκίτσο από τη δεκαετία του '60 οπότε υπήρχε και μια τρομερή μάχη ανάμεσα στον αναλογικό και στον ψηφιακό και τους οπαδούς του ενός και του άλλου, έτσι;

Γιατί ο συνηθισμένος Μηχανικός έλεγα υπερασπίστηκε με πάθος την ακρίβεια του αναλογικού υπολογιστή για έναν δεξιότηχνη χρήστη απέναντι σε μια ελίτ θεωρητικών μαθηματικών, οι οποίοι όπως ο John Von Neuman βασίζονταν σε ταυτολογίες σαν κι αυτές που περιέγραψα προηγουμένως για να προωθήσουν αφηρημένες συγκρίσεις που παρουσίαζαν την αριθμομηχανή ως καθολικά ανώτερη.

Προτείνω την εκπαίδευση σε μια ιστορία του καπιταλισμού, που δε θα επικεντρώνεται στην ατμομηχανή του Watt και το δίκτυο του Edison. Τα σχολικά βιβλία ανεξαρτήτως αν πρόκειται για γενική ή τεχνική εκπαίδευση μαθήματα τεχνολογίας ή μαθήματα φυσικής, είναι γεμάτα από τους μεγάλους ήρωες Watt και Edison, αλλά προτείνω την εκπαίδευση στο πως η ατμομηχανή του Watt προτιμήθηκε στην αρχή έναντι κάποιας άλλης αυτή του Newcamen, στη συνέχεια όμως εγκαταλείφθηκε στο πλαίσιο μιας διαμάχης έναντι αυτής της υψηλής πίεσης.

Προτείνω εκατό χρόνια αργότερα, την εκπαίδευση στο πως εκατό χρόνια αργότερα ο Edison θριαμβευτής έναντι των οπαδών των μη ηλεκτρικών δικτύων φωτισμού και ενέργειας έχασε δέκα χρόνια μετά σε μια επόμενη διαμάχη με τον Whesting House. Επειδή είμαστε Μηχανικοί, ήτανε η διαμάχη μεταξύ συνεχούς και εναλλασσόμενου. Ουσιαστικά μία διαμάχη για τη χαμηλή-υψηλή πίεση.

Εδώ αυτό που βλέπετε, το οποίο είναι τελείως διαφορετικό από αυτό που μαθαίνουμε στα σχολικά εγχειρίδια, είναι μια εικόνα από το 1880 οπότε και ο Edison κάτω στήνει το πρώτο δίκτυο ηλεκτροφωτισμού στη Νέα Υόρκη.

Εμείς θεωρούμε όπως παρουσιάζεται από τα σχολικά εγχειρίδια ότι ήτανε η μόνη τεχνολογία που υπήρχε. Κι όμως το Scientific America της εποχής αυτό το βάζει σε δεύτερη μοίρα έναντι ενός άλλου δικτύου, ενός δικτύου district heating ανταγωνιστικού ως προς αυτό του Edison.

Αυτό λοιπόν που προτείνω για να το πω και με αυτό το παράδειγμα είναι η μελέτη του τι σήμαινε το ένα δίκτυο τεχνικά έτσι ώστε να υπάρχει κατανόηση και του τι σήμαινε το ένα δίκτυο κοινωνικά.

Προτείνω την εκπαίδευση στο πως εκατό χρόνια μετά, πολύ πιο κοντά σε μας, το λογισμικό προέκυψε ως το σημαντικό μέρος της πληροφορικής έναντι του υλισμικού, για να πάρει έτσι εκδίκηση το αναλογικό για την προηγούμενη ήττα του από το ψηφιακό.

Και να αποδειχθεί για μια ακόμη φορά ότι υποκείμενο της ιστορίας είναι ο δεξιοτέχνης κοινωνικός εργάτης και όχι κάποια καθολική universal αυτόματη μηχανή με την οποία θα τελείωνε υποτίθεται η ιστορία.

Τα παραδείγματα θα μπορούσαν να πολλαπλασιαστούν. Ποια ήταν η τεχνική του ηλεκτροκίνητου αυτοκινήτου στις ΗΠΑ των πρώτων δεκαετιών του εικοστού αιώνα και γιατί έχασε στη διαμάχη με το φορδικό βενζινοκίνητο αυτοκίνητο, χωρίς όπως γνωρίζουμε πια από θαυμάσιες μελέτες να είναι τεχνικά κατώτερη.

Γιατί το ξύλο έχασε ως υλικό από το πλαστικό και το αλουμίνιο, αφού αν είχε προτιμηθεί για παράδειγμα για τα φτερά των συμμαχικών αεροπλάνων κατά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο θα είχαμε εξίσου καλά αεροπλάνα αν όχι καλύτερα, πιο πολλά και πιο έγκυρα και ενδεχομένως θα είχαν σωθεί μερικά εκατομμύρια ζωές.

Γιατί με την εισαγωγή της πληροφορικής στην Ελλάδα αναπαράχθηκαν κατά φύλο διακρίσεις; Είναι αδιανόητο κατά τη γνώμη μου το 2005 να μην εκπαιδεύονται ας πούμε και στη χώρα μας, να μην διαπερνά τη σχολική εκπαίδευση ο προβληματισμός του γιατί για παράδειγμα σε αυτές τις δύο φωτογραφίες που τις χωρίζουν εκατό χρόνια είναι το ίδιο γραφείο μιας εταιρείας τηλεπικοινωνιών στην Αμερική και στην πρώτη του 1870 και στη δεύτερη μετά με τους υπολογιστές οι εργαζόμενοι είναι γυναίκες.

Προτείνω μια εκπαίδευση όχι σε λιγότερη γλώσσα και περισσότερη τεχνολογία, αλλά μια εκπαίδευση που δε θα επιτρέπει να

αντικαθίσταται η ανάγκη για κοινωνική επιλογή, για επιλογή πολιτών από το υποτιθέμενο τεχνικά ανώτερο.

Επιτρέψτε μου εδώ να κλείσω με ένα ακόμη παράδειγμα από την έρευνά μου, το οποίο σχετίζεται με ένα εξίσου δημοφιλές θέμα εισαγωγικών εξετάσεων. Τα τελευταία τέσσερα χρόνια έπεσε δυο φορές, είναι τα SOS που λένε οι μαθητές.

Θέμα "τι είναι η πολύπλεξη". Απάντηση "η μετατροπή μιας γραμμής σε πολλές". Η πολύπλεξη όπως εσείς ξέρετε, το λέω ενδεχομένως για ελάχιστους υποθέτω που δε θα το γνωρίζουν, πρόκειται για μια τεχνολογία που γνωρίζουμε όσες και όσοι έχουμε στο σπίτι μας αυτό το μυστηριώδες κουτί το ISDN το οποίο "κάνει", να το ενεργητικό ρήμα, τη μία γραμμή της σύνδεσής μας με το δίκτυο τηλεπικοινωνιών δύο, τέσσερις, οκτώ και ούτω καθεξής.

Δεν ήρθα εδώ για να σας προτείνω να αγνοήσουμε την εκπαίδευση στο κουτί. Να σας πω να υποκριθούμε ότι δεν υπάρχει. Αντίθετα, ήρθα για να προτείνω να εκπαιδευθούμε στη μελέτη του, αλλά όχι ως κλειστό κουτί. Να προτείνω μια εκπαίδευση που θα οργανώνεται γύρω από την προσπάθεια να το ανοίξει.

Πως; Αρχίζοντας για παράδειγμα με ένα μάθημα γλώσσας στο οποίο οι μαθητές θα ξεκινούσαν μαθαίνοντας ότι σε αντίθεση με τους Διευθυντές στα κεντρικά γραφεία που επέμεναν σε όρους όπως "κυκλώματα πολύπλεξης" οι Μηχανικοί του δικτύου και οι "τεχνικοί αποκαλούσαν τέτοια κυκλώματα "κυκλώματα φαντάσματα". Από ελληνική εγκυκλοπαίδια του 1829 το τρίτο ζεύγος που υποτίθεται με μια τεχνική αντίστοιχη με το ISDN αποκαλείται "φανταστική γραμμή".

Δεν μπορώ να σκεφτώ κάποια καλύτερη παιδαγωγική αφετηρία από το να ξεκινάει η μαθήτριά και ο μαθητής με την ανακούφιση από

τη μάθηση του ότι υπάρχει και μια γλώσσα στην οποία ένα κουτί που κάνει το ένα δύο αποκαλείται "φάντασμα".

Να είστε βέβαιοι ότι με χαρά θα ανταποκριθούμε κι εγώ και οι συνάδελφοί μου στο τμήμα μεθοδολογίας ιστορίας και θεωρίας της επιστήμης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σε κάθε πρόσκλησή σας να συναντηθούν οι εμπειρίες μας, για να γίνουν τα παραπάνω όσο πιο συγκεκριμένα μπορούμε.

Σας ευχαριστώ για την πρόσκλησή σας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Ευχαριστούμε τον κύριο Τύμπα. Το λόγο έχει ο κύριος Νίκος Ιωσήπου, ο Πρόεδρός μας, ο οποίος εξακολουθεί να επιμένει και τελικά να τα καταφέρνει.

"Το Ενιαίο Λύκειο και η έλλειψη πρακτικών και εφαρμοσμένων γνώσεων"

Κος ΙΩΣΗΠΟΥ:

Συνάδελφοι και συναδέλφισσες, φίλες και φίλοι, θέμα της ομιλίας μου είναι "η έλλειψη εφαρμοσμένων γνώσεων και δεξιοτήτων στο Ελληνικό Ενιαίο Λύκειο".

Θα μου επιτρέψετε να αρχίσω την ομιλία μου με κάπως ανορθόδοξο τόπο. Θα σας δώσω ένα διάλογο ενός εκπαιδευτικού και ενός πατέρα.

Λέει λοιπόν ο πατέρας: "Αχ δεν μπορώ ο φουκαράς να κοιμηθώ, τα έξοδα με τρώνε, οι στάβλοι, τα χρέη που έχω για το γιόκα μου. Κι αυτός με τις μαλλούρες να καβαλάει τα ρέση και την άμαξα να οδηγεί.

Εγώ όμως χάνομαι σα βλέπω το φεγγάρι στη χάση να προχωρεί, γιατί οι τόκοι ανεβαίνουν. Ας πάω στο σχολείο του γιόκα μου".

"Κύριε Καθηγητά, κύριε Καθηγητά! Τι με φωνάζετε κύριε; Πρώτα τι κάνεις πες μου να χαρείς. Αεροβατώ και εξετάζω τον ήλιο. Μέσα στο δίκτυο μετέωρος τους θεούς εξετάζεις και όχι κάτω στη γη; Γιατί; Γιατί δε θα μπορούσα τα ουράνια σώματα να δω, εξόν αν θα κρεμούσα το πνεύμα μου και έσμιγα τη σκέψη που είναι λεπτή με τον όμοιό της αέρα. Αν ήμουν κάτω και τα ψηλά από κάτω θα κοιτούσα, τίποτα δε θα έβρισκα. Και αυτό γιατί η γη με βία τραβάει προς το μέρος της του στοχασμού μου την ικμάδα, όπως γίνεται στα κάρδαμα και στα κρεμμύδια. Και απαντάει ο πατέρας: Σε σένα λοιπόν ήρθα να εμπιστευθώ το παιδί μου;".

Ο παραπάνω διάλογος, αν και γράφτηκε δυόμισι χιλιάδες χρόνια πριν, εξακολουθεί να είναι επίκαιρος. Απλώς στο ρόλο του διαχρονικού έλληνα πατέρα εδώ είναι ο Στρεψιάδης και στο ρόλο του Εκπαιδευτικού Καθηγητή ο Σωκράτης ιδωμένος με την κωμική ματιά του Αριστοφάνη στο έργο του "Νεφέλες".

Οι προσπάθειες για τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την κοινωνία και τις ανάγκες της απασχολεί και θα απασχολεί για πολλούς αιώνες, ίσως και για πάντα, τις ανθρώπινες κοινωνίες.

Πολύ απλά κάποιος νέος και όχι μόνο που σπαταλά χρόνο χρήματα και προσπάθεια στα θρανία και θεωρείται επιτυχημένος- καλός μαθητής, θέλει να έχει και την ανάλογη επιτυχία και στη ζωή του παίρνοντας όλα εκείνα τα εφόδια από την εκπαίδευση που θα βοηθήσουν να καλυτερεύσει τη ζωή του.

Στην ελληνική κοινωνία όμως, όπως και σε άλλες κοινωνίες, πολλές φορές αυτό δε συμβαίνει. Ειδικότερα στο λύκειο συμβαίνουν

τα εξής: Πρώτη βασική αιτία είναι που ζητιέται από το μαθητή η αποστήθιση του σχολικού βιβλίου, με βάση το οποίο και εξετάζεται.

Οποιαδήποτε κριτική σκέψη, άλλη γνώμη, διαφορετική οπτική γωνία, τιμωρείται αυστηρά με μείωση βαθμολογίας. Οι περισσότεροι Καθηγητές βαθμολογούν τα γραπτά των μαθητών με ανοιχτά τα σχολικά βιβλία, δηλαδή απαιτούν από τους μαθητές να θυμούνται κάτι που ούτε οι ίδιοι δε θυμούνται στα πολλά χρόνια που διδάσκουν αυτό το μάθημα.

Η παραπαιδεία εντείνει το φαινόμενο αυτό διδάσκοντάς τους τεχνικές παπαγαλίας, ακόμα και για μαθήματα καθαρά έκφρασης γνώμης όπως αυτό της έκθεσης. Εκθέσεις με πανομοιότυπους πρόλογους και επίλογους γεμίζουν τα τετράδια των υποψηφίων.

Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι οι γνώσεις αυτές να εξατμίζονται πολύ σύντομα, ο μαθητής να μην έχει τη δυνατότητα χειρισμού και αξιολόγησης και κρίσης των γνώσεων αυτών, με συνέπεια να μην διαφέρει από αυτόν που δε σπούδασε μεν στο λύκειο, αλλά ξέρει να βρίσκει τις πληροφορίες αυτές ευκολότατα από μια εγκυκλοπαίδεια ή από το διαδίκτυο.

Άλλος παράγοντας, άλλη αιτία, είναι ότι στα σχολικά βιβλία λείπουν οι αναφορές σε εφαρμογές και όταν αυτές υπάρχουν είναι εκτός ύλης σε έγχρωμα πλαίσια. Σε μια πρόχειρη έρευνα που έκανα 80% των μαθητών λυκείου αγνοούν ότι το ρεύμα μας στο σπίτι είναι εναλλασσόμενο, 72% των μαθητών δεν αναγνωρίζουν ένα σταυροκατσάβιδο, 83% των μαθητών δεν μπορούν να μετρήσουν ούτε να κατανοήσουν τι διάσταση έχει μια τηλεόραση 26 ιντσών.

Τα σχολικά βιβλία είναι πολλές φορές γραμμένα πρόχειρα και δεν διορθώνονται, καθώς σπάνια είναι η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ

Καθηγητών και μαθητών από τη μια και συγγραφέων των σχολικών βιβλίων και των υπεύθυνων της εκπαίδευσης από την άλλη.

Με τον τρόπο διδασκαλίας των μαθημάτων απουσιάζει παντελώς η τεχνολογική-εφαρμοσμένη τους διάσταση. Με συνέπεια ενώ πολλοί μαθητές μπορεί να λύσουν με αυτόματο τρόπο αρκετά προβλήματα του σχολικού βιβλίου, αδυνατούν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις αυτές στην επίλυση των αντιστοίχων προβλημάτων που θέτει η ζωή. Παραδείγματος χάρη ξέρουν από τη γεωμετρία τον τύπο του όγκου ενός κυλίνδρου, αλλά όχι πόσα λίτρα χωράει ένα βαρέλι κρασί.

Επίσης η μη λειτουργία στα περισσότερα λύκεια εργαστηρίων, όπως εργαστηρίων φυσικών επιστημών, πληροφορικής, τεχνολογίας, σχεδίου, βιβλιοθηκών και λοιπά, αυτό λειτουργεί αρνητικά.

Σε πολλές περιπτώσεις αυτό δεν οφείλεται στην έλλειψη χρηματοδότησης στη γραφειοκρατία, αλλά στην άγνοια και στην απουσία επιμόρφωσης του Καθηγητή και στην αδυναμία του να καλύψει τη διδακτέα ύλη μέσα στα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια. Γι αυτό πολλές φορές υπάρχουν εργαστήρια, αλλά δυστυχώς είναι αραχνιασμένα.

Τέλος επίσης λείπει η διαθεματική προσέγγιση και η εκπόνηση από τους μαθητές συνθετικών εργασιών που γίνεται σπανιότατα και κυρίως εκτός του κυρίως σχολικού προγράμματος στα περιβαλλοντικά προγράμματα.

Αυτά γίνονται εκτός ωρών διδασκαλίας, δε λαμβάνονται επίσημα υπόψη στην αξιολόγηση των μαθητών και το μόνο μάθημα που εξετάζεται πρακτικά η αξιολόγηση συνθετικών εργασιών είναι η τεχνολογία της πρώτης λυκείου που όμως δε διδάσκεται σωστά λόγω της μη διδασκαλίας τους από τους Καθηγητές πρώτης ανάθεσης και της έλλειψης των απαραίτητων εργαστηρίων.

Επίσης ένα άλλο μάθημα που έχει αυτό το στοιχείο, οι εφαρμογές πληροφορικής, που προβλέπει συνθετικές εργασίες, δυστυχώς δεν συμμετέχει στη βαθμολογία των μαθητών και επομένως σε αυτό το μάθημα επικρατεί η λογική της ήσσονος προσπάθειας.

Το ενιαίο λύκειο επίσης ένας άλλος λόγος είναι ότι δεν επικοινωνεί με την κοινωνία και ανεπαισθήτως όπως λέει ο ποιητής έχουν υψωθεί τοίχοι που εμποδίζουν τη γνώση του ενός για τις δραστηριότητες της άλλης.

Οι σχολικές επισκέψεις σε χώρους εργασίας ή σε σημαντικά τεχνολογικά επιτεύγματα επαφίεται στη διάθεση μερικών ευαισθητοποιημένων Καθηγητών και στην τύχη κι όχι στην οργανωμένη δράση της Πολιτείας.

Ένας άλλος λόγος είναι ότι δεν καλλιεργούνται οι κλίσεις και τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των μαθητών. Οι μαθητές που έχουν ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον ή χάρισμα στο θέατρο, στη ζωγραφική, στη μουσική, στον αθλητισμό, σε τεχνικές δραστηριότητες όπως ο αερομοντελισμός και λοιπά, αυτοί βρίσκονται μπροστά στο βαρυφορτωμένο πρόγραμμα των μαθημάτων και των φροντιστηρίων και καλούνται να επιλέξουν ή αυτό που αγαπούν ή να εκπληρώσουν το όνειρο των άλλων για εισαγωγή σε κάποια σχολή που άλλοι έχουν επιλέξει γι αυτούς. Συνήθως διαλέγουν το δεύτερο. Αν θυμηθούν την πρώτη τους αγάπη έχει περάσει πολύς πολύτιμος χρόνος.

Η αύξηση των μαθημάτων επιλογής και η ενίσχυση των λεγόμενων εξωσχολικών δραστηριοτήτων, όπως και η μετατροπή του λυκείου σε ένα ζωντανό κύτταρο πολιτισμού, συμβάλλει αποφασιστικά στη βελτίωση της παρεχόμενης παιδείας.

Επίσης ο επαγγελματικός προσανατολισμός δεν γίνεται σωστά. Το μάθημα του ΣΕΠ γίνεται μόνο μία ώρα ένα τετράμηνο και στην

πρώτη μόνο τάξη. Οι Καθηγητές που το διδάσκουν το κάνουν συνήθως για συμπλήρωση ωραρίου, αλλά και να θέλουν να το διδάξουν σωστά δεν τους βοηθάει η ειδικότητά τους.

Παραδείγματος χάρη γυμναστές συνήθως ή θεολόγοι διδάσκουν το μάθημα αυτό και υπάρχει και η έλλειψη της σχετικής επιμόρφωσης. Επομένως καταλαβαίνετε ότι ένας μαθητής πηγαίνει στα τυφλά και μπαίνει σε όποια σχολή του βάλει η τύχη.

Επίσης ένα πολύ βασικό παράδοξο στο λύκειο είναι το εξής: Ενώ τα βασικά προσόντα που απαιτεί κάθε επιχειρηματίας ή εταιρεία δημόσια ή ιδιωτική είναι η γνώση ξένων γλωσσών και υπολογιστών, ο βαθμός στα μαθήματα αυτά δεν υπολογίζεται στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ και σε αυτό υπάρχουνε πολλά παράδοξα.

Πρόσφατα ένας μαθητής άριστος πέρασε στην ιατρική και δεν ήξερε να μεταφέρει από μια δισκέτα σε ένα κομπιούτερ ένα αρχείο. Επίσης κάποιος που μπαίνει σε μια ανώτατη σχολή όταν δεν ξέρει ξένη γλώσσα και κυρίως αγγλικά θεωρείται κατά τη γνώμη μου αμόρφωτος. Έπρεπε λοιπόν σε αυτά να υπάρχει απαραίτητα η πιστοποίηση των βασικών γνώσεων στα μαθήματα αυτά, για την απόκτηση του απολυτηρίου του ενιαίου λυκείου.

Επίσης ένας άλλος παράγοντας είναι ότι η έλλειψη ουσιαστικής επιμόρφωσης των Καθηγητών στην πληροφορική και τους νέους τρόπους διδασκαλίας. Οι ρυθμοί αυτοί της επιμόρφωσης των Καθηγητών είναι απελπιστικά αργή και τα κίνητρα δεν είναι ιδιαίτερα για να μπορούν οι Καθηγητές να επιμορφωθούν πραγματικά σε αυτές τις τεχνολογίες ειδικά σε ειδικότητες που δεν είναι σχετικές.

Και πάμε σε ένα άλλο θέμα, ότι ο όρος "ενιαίο λύκειο" που θεσπίστηκε κυρίως για τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της

απορρόφησης των κοινοτικών κονδυλίων, είναι ένας ψευδεπίγραφος τίτλος.

Τον δανείστηκε από το σχεδόν κατά γενική ομολογία επιτυχημένο ενιαίο πολυκλαδικό λύκειο για να απορροφηθούν τα κοινοτικά κονδύλια, έκανε στα χαρτιά μια κατεύθυνση που την ονόμασε "τεχνολογική" με τη γνωστή ελληνική κουτοπονηριά χωρίς ανάλογους Καθηγητές τεχνικών ειδικοτήτων.

Η πλειονότητα των λυκείων αυτών δεν έχουνε ούτε έναν Καθηγητή ηλεκτρολόγο, ούτε έναν μηχανολόγο, ούτε έναν γεωπόνο, ούτε έναν αρχιτέκτονα και γενικά λειτουργούν με το όνομα ενιαίο λύκειο και στην πραγματικότητα δεν έχουνε καμία μα καμία τεχνολογική διάσταση.

Και ένας άλλος παράγοντας σε αυτό είναι τα μαθήματα του σχεδίου, όπως το γραμμικό, το τεχνικό, το ελεύθερο, το εφαρμοσμένες τέχνες και πολλά άλλα, ενώ παγκοσμίως θεωρούνται βασική γνώση δε διδάσκονται στα περισσότερα λύκεια, για τον προηγούμενο λόγο που είπα.

Η έλλειψη λοιπόν της γνώσης της συναρμολόγησης ενός επίπλου για παράδειγμα, που είναι και επίκαιρο, από ένα σχετικό σχέδιο θεωρείται παντού τεχνολογικός αναλφαβητισμός. Επιπλέον είναι αντισυνταγματικό να εξετάζονται τα μαθήματα αυτά πανελλαδικά και να μη διδάσκονται στο λύκειο.

Δηλαδή με αυτόν τον τρόπο στις σχολές τις σχετικές μπαίνουνε μόνο οι πλούσιοι που έχουν τη δυνατότητα να κάνουν το σχετικό φροντιστήριο ή οι άνθρωποι που είναι κοντά τους ένα τέτοιο φροντιστήριο.

Το λύκειο επίσης δεν αναπτύσσει τις δραστηριότητες και τις αρετές που πρέπει να έχει κάποιος για να πετύχει στον επαγγελματικό

στίβο. Τέτοιες αρετές, σύμφωνα και με τα σχετικά κείμενα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Διεθνών Οργανισμών όπως του ΟΟΣΑ και λοιπά αλλά και γενικά κάθε λογικού ανθρώπου, είναι μερικές από αυτές που θα πω.

- Πρωτοβουλία
- Εργατικότητα
- Υπευθυνότητα
- Προσαρμοστικότητα στα περιβάλλοντα εργασίας που αλλάζουν
- Δυνατότητα επικοινωνίας με τους άλλους
- Συνεργασιμότητα και η καλή βοήθεια προς τους άλλους για να πετύχουν κάτι
- Η δημιουργικότητα και λοιπά

Τέτοιες αρετές σπάνια καλλιεργούνται από το σχολείο στο λύκειο ειδικά, καθώς ο μαθητής είναι παθητικός δέκτης και αναμεταδότης των απόψεων του Καθηγητή και του σχολικού βιβλίου. Οι ελάχιστες εξαιρέσεις που υπάρχουν επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

Ένας άλλος παράγοντας είναι ότι τα παιδιά του ενιαίου λυκείου όπως είναι σήμερα που το έθιξαν και οι προηγούμενοι ομιλητές, μπαίνουν με τέσσερα ας πούμε για παράδειγμα, με πολύ χαμηλούς βαθμούς στα ΤΕΙ και σε σχολές Υπομηχανικών, χωρίς να έχουνε καμία γνώση τεχνολογική, τρώνε δύο χρόνια για να τα μάθουν όλα αυτά και στο τέλος δε μένει παρά ελάχιστος χρόνος για να αποκτήσουν την πραγματικά επαγγελματική κατάρτιση.

Και τρώνε τις θέσεις από παιδιά των ΤΕΕ τα οποία είναι στη σχετική ειδικότητα και απλώς ο νόμος λέει ότι αυτοί δεν πρέπει να πιάσουν οπωσδήποτε τη βάση. Είναι και αυτό αντισυνταγματικό κατά τη γνώμη μου.

Η όλη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, η αδράνεια και η μονολιθικότητά του, καθώς και η παγιωμένη αντίληψη των υπευθύνων για την παιδεία του μαυροπίνακα και η δασκαλοκεντρική μέθοδος διδασκαλίας έχει σα συνέπεια να κάνει τους μαθητές να αισθάνονται καρφωμένοι σχεδόν σταυρωμένοι στα θρανία τους.

Τους Καθηγητές αποξενωμένους από το αντικείμενο της διδασκαλίας τους ξερούς μεταπράτες γνώσης και τους Πολιτικούς και τους σχεδιαστές της εκπαιδευτικής πολιτικής να σχεδιάζουν άλλη μία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που σε αυτήν όλα τριγύρω αλλάζουνε κι όλα τα ίδια μένουν.

Σε όλα τα παραπάνω ο ρόλος του Μηχανικού Εκπαιδευτικού και στις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης αλλά και στο λύκειο είναι καθοριστικός, γιατί θα μπορέσει να μεταδώσει στους μαθητές του όχι μόνο με την υψηλή θεωρητική του κατάρτιση τις επιστημονικές έννοιες, αλλά αν τις κάνει και προσιτές μέσα από τις άμπολλες εφαρμογές που έχουν αυτά στην καθημερινή ζωή θα είναι ακόμα πιο χρήσιμος.

Εξάλλου η μεθοδολογία αντιμετώπισης και επίλυσης των τεχνολογικών προβλημάτων που γνωρίζει καλά ένας Μηχανικός και διαφέρει αισθητά τόσο από την καθαρά θεωρητική αντιμετώπισή τους από έναν Καθηγητή παραδοσιακών ειδικοτήτων αλλά και από την εφήμερη και κοντόφθαλμη λογική ενός πρακτικού επαγγελματία, μάστορα δηλαδή, που βοηθάει τον μαθητή να λύσει πιο αποτελεσματικά τα προβλήματα που θέτει η ζωή η κοινωνία και η φύση και το κυριότερο το πιο αυξημένο και οξυμένο πρόβλημα της επαγγελματικής του αποκατάστασης.

Άλλωστε όπως λέει και ο Πλούταρχος "αναγκαίον τον τέλειον άνδρα και θεωρητικών είναι των όντων και πρακτικών των δεόντων".

Θα μου επιτρέψετε ένα μικρό υστερόγραφο πάνω σε αυτά επειδή δεν υπάρχει συζήτηση για τον Πρόεδρο του ΤΕΕ. Πληρωνόμαστε οι Καθηγητές του λυκείου που είμαστε από την Τράπεζα Αττικής η οποία ανήκει στο ΤΣΜΕΔΕ. Κάποιος λοιπόν Καθηγητής Μαθηματικός μου είπε "είσαι κι εσύ τραπεζίτης συμμετοχος αυτής της τράπεζας;" Και του απάντησα, όχι η τράπεζα αυτή μου παίρνει περισσότερα και με κάνει ακόμα φτωχότερο.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Ευχαριστούμε τον Πρόεδρό μας.

Να έρθει στο βήμα ο κύριος Σωτήρης Γκλαβάς, που είναι Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και Αντιπρόεδρος στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Θα πρέπει να πω για το συνάδελφοι το Σωτήρη το Γκλαβά ότι έχει γράψει την "ιστορία της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης από το 1830 έως το 1930". Αν και Φιλόλογος, μας πρόλαβε.

Είναι η πρώτη φορά που συγγράφεται αυτοτελής η ιστορία της τεχνικής εκπαίδευσης και νομίζω ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό. Δεδομένου ότι αν δεν ξέρουμε από πού ξεκινήσαμε μάλλον δεν ξέρουμε και που βρισκόμαστε.

Λοιπόν το λόγο έχει ο συνάδελφος Σωτήρης Γκλαβάς.

"Ιστορικά Χαρακτηριστικά της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα"

Κος ΓΚΛΑΒΑΣ:

Καλησπέρα κυρίες και κύριοι.

Θα ήθελα κατ' αρχάς να συγχαρώ το Τεχνικό Επιμελητήριο και την Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για αυτή τη διημερίδα. Να ευχαριστήσω την Οργανωτική Επιτροπή που με κάλεσε να είμαι ένας από τους εισηγητές και βεβαίως να ευχαριστήσω και τον Ολύμπιο για τα καλά του λόγια.

Βέβαια θα ήταν ένας άθλος μέσα σε δεκαπέντε λεπτά να δώσω εγώ τα ιστορικά χαρακτηριστικά της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, ούτε καν θα πω όσα έχω γράψει, θα περιοριστώ να εστιάσω σε ορισμένα από όσα θα βλέπουμε στα κείμενα που θα προβάλλονται στην οθόνη.

Θα ξεκινήσω από τη φράση του κυρίου Ιωσήπου (...) επαγγελματική εκπαίδευση από τα προεπαναστατικά κείμενα. Και στη συνέχεια όλοι όσοι πέρασαν, είτε Κυβερνήτες, ο Καποδίστριας, Υπουργοί Χριστόπουλος Δεληγιώργης, διάφοροι ιδιώτες, όλοι αυτοί έθεταν μετ' επιτάσεως το θέμα ότι χρειαζόμαστε επαγγελματική εκπαίδευση.

Κάποτε έφταναν στα άκρα. Ο Ιωακείμ Παυλίδης, που ήταν κλασικός Φιλολόγος και ήταν Επιθεωρητής στα σχολεία έλεγε "κλείστε στα μοναστήρια τους Γραμματικούς και στα σανατόρια τους Ποιητές και πυρπολήσατε τα θλιβερά σχολεία της σχολαστικής και θεωρητικής ψευτοπαιδείας και ανεγείρατε ανάκτορα πρακτικής και τεχνικής εκπαιδεύσεως". Ένας Φιλολόγος τα έλεγε αυτά στις αρχές του εικοστού αιώνα.

Η αποσαφήνιση όμως του χαρακτήρα της επαγγελματικής εκπαίδευσης άργησε και κυρίως αρχίζει να διαφαίνεται μόλις στο τέλος του δέκατου αιώνα, παρόλες αυτές τις φωνές που είπαμε προηγουμένως.

Γιατί έγινε αυτό; Διότι άρχισαν να πιστεύουν και στην Ελλάδα ότι η οικονομική πρόοδος των χωρών της Δύσης οφειλόταν κι όπως πράγματι έτσι ήταν στο εκπαιδευτικό τους σύστημα και κυρίως στον πρακτικότερο χαρακτήρα των σπουδών.

Κι επομένως όλο και περισσότεροι επιχειρηματολογούσαν ότι χρειαζόμαστε προτεχνολογικές σχολές και η φιλοσοφία ήταν "η χώρα χρειάζεται καλούς Γεωργούς και καλούς Βιομηχάνους και όχι πολλούς Δικηγόρους και Γραμματολόγους".

Παράλληλα υπάρχει μια κινητικότητα του αγροτικού πληθυσμού προς τα αστικά κέντρα και αυτό δημιουργεί νέα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα, τα οποία και αυτά συντελούν στην δημιουργία μιας νέας ανάγκης την οποία θα πρέπει να υπηρετήσει το εκπαιδευτικό σύστημα.

Το σχολείο λοιπόν και αυτό το πιστεύει η κοινή γνώμη, πρέπει να προχωρήσει στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για να δημιουργήσει τον απαραίτητο εκσυγχρονισμό, σύμφωνα και με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Κυρίως όμως οι πνευματικές και πολιτικές δυνάμεις που αναδείχθηκαν μετά την επανάσταση του 1909 αυτές θα ζητήσουν γεωργική και τεχνική εκπαίδευση και μάλιστα στο πλαίσιο ενός προβληματισμού για τον εκσυγχρονισμό του κράτους και θα αναλάβουν πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση.

Επομένως αρχίζει να κερδίζει συνεχώς έδαφος η αντίληψη ότι χρειαζόμαστε την καλούμενη "πραγματική εκπαίδευση". Γιατί; Γιατί το σύστημα αφήνει μέγα μέρος του λαού εντελώς αγράμματο και κυρίως από την έλλειψη κατώτερων επαγγελματικών σχολών παρασύρει πολλούς εις την μέσην εκπαίδευσην και τους αποδίδει στην κοινωνία ανικάνους προς δημιουργικήν εργασία.

Επομένως το κράτος καλείται να περιορίσει τον μεγάλο αριθμό των αποφοίτων γυμνασίου και πανεπιστημίων, που ήσαν και οι μνηστήρες των υπαλληλικών θέσεων και το κράτος θεωρεί ότι πρέπει να στραφεί η εκπαίδευση προς την πρακτική κατάρτιση και έτσι να εξασφαλιστεί η οικονομική πρόοδος του τόπου.

Από τη μια μεριά έχουμε την αστική τάξη που θέλει να ισχυροποιήσει τη θέση των παιδιών τους και προβληματίζεται για τους σχολικούς μηχανισμούς που στην Ελλάδα ευτυχώς ήταν ανοιχτοί στον καθένα, αλλά αυτό στερούσε από τα δικά τους τα παιδιά την προοπτική της κοινωνικής ανόδου.

Και από την άλλη μεριά τα λαϊκά στρώματα θέλανε μια καλύτερη θέση στο κοινωνικό σύνολο και αυτή την έδιδε δυστυχώς τότε το απολυτήριο του γυμνασίου που ήταν εφαλτήριο για να πιάσουν κάποια θέση στο Δημόσιο και να έχουμε την εισπήδηση εις τον παράδεισον του κρατικού προϋπολογισμού. Κάτι που θυμίζει έντονα και σήμερα αυτό που επιδιώκεται.

Τρεις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, 1899, 1913 και 1929 θα επιδιώξουν τον εκσυγχρονισμό του συστήματος με σύσταση εμπορικών γεωργικών και άλλων επαγγελματικών σχολών. Βεβαίως οι διανοούμενοι απαιτούν οπωσδήποτε να αλλάξει το σύστημα, να προχωρήσει η εκπαίδευση σε πρακτικές οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε κάτι καλύτερο, διότι πίστευαν ότι η κατάσταση των λαών κρίνεται από την παιδεία.

Δηλαδή δεν μπορεί κανένας λαός να προχωρήσει χωρίς ένα καλό εκπαιδευτικό σύστημα και μάλιστα ο τότε παγκόσμιος ανταγωνισμός επέβαλε να καλλιεργηθούν οι φυσικές επιστήμες, η γεωργία η βιομηχανία και το εμπόριο.

Επομένως αυτά τα νομοσχέδια που σας ανέφερα προηγουμένως δεν ψηφίστηκαν και αυτό ήταν η αιτία για τη διαφαινόμενη ανταπόκριση για πρακτικότερες σπουδές δεν προερχόταν από εκτίμηση κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων, αλλά από αντίστοιχες τάσεις που υπήρχαν στο εξωτερικό. Έπαιρναν δηλαδή μοντέλα από το εξωτερικό και πίστευαν ότι με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσαμε να έχουμε την πρόοδο και στον τόπο μας.

Παράλληλα όταν έφτιαχναν αυτόν τον σχεδιασμό δεν είχε ληφθεί καμία μέριμνα, κάτι θυμίζει αυτό, ούτε για χωροταξική κατανομή των σχολείων, ούτε η σύνδεσή τους με τους οικονομικούς κλάδους, ούτε προγράμματα σπουδών, ούτε εξοπλισμός σχολείων, ούτε κατοχύρωση αποφοίτων, ούτε ο αναπροσανατολισμός της ροής των μαθητών από τη γενική στην πρακτική εκπαίδευση, όλα δηλαδή ήταν στον αέρα.

Το διπλό δίκτυο εκπαίδευσης στο οποίο θα διοχετεύονταν σύμφωνα με τη φιλοσοφία των νομοθετικών κειμένων τα παιδιά της ανώτερης τάξης στο γυμνάσιο, ενώ τα παιδιά των αγροτών και των λαϊκών στρωμάτων στις εμπορικές και τις άλλες πρακτικές σχολές, αυτό λοιπόν το διπλό δίκτυο εκπαίδευσης δεν το επέβαλαν αντίστοιχες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες.

Παράλληλα έχουμε την προκατάληψη του κόσμου, ιδιαίτερα για τις βάνουσες τέχνες και ιδιαίτερα των λεγόμενων ανώτερων κοινωνικών τάξεων και αυτό ήταν αποτέλεσμα για τη μη ανάπτυξη τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης στον τόπο μας.

Εδώ υπάρχει λοιπόν ένα πρόβλημα με την κλασική εκπαίδευση, η οποία επικρατεί, το πανεπιστήμιο λοιπόν και οι δημόσιες θέσεις εξακολουθούν να ταιριάζουν στους μαθητές που μπορούσαν να προχωρήσουν στη γραμματική εκπαίδευση και ενώ οι άλλοι λόγω αφυΐας -το αντίθετο του ευφυΐας- είχανε ανάγκη άλλης επιμέλειας,

έπρεπε δηλαδή να πάνε σε εργαστήρια και να παρακολουθήσουν σχολεία των βαναύσων τεχνών.

Η διαφοροποίηση μεταξύ πνευματικής και πρακτικής λειτουργίας και δραστηριότητας καθορίζει τη δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων, αναπαράγοντας ένα αυστηρά ιεραρχημένο σύστημα με αρνητική τάση επιλογής για τα πρακτικά επαγγελματικά μαθήματα.

Αυτή η ελληνική νοοτροπία για τα χειρονακτικά έργα εμπόδιζε να υπάρχει "πελατεία" για οποιοδήποτε σύστημα τεχνικής και επαγγελματικής εκπαιδεύσεως. Υπήρχε λοιπόν μια προκατάληψη των γονέων και μια αρνητική βαρύτητα για τα χειρονακτικά επαγγέλματα.

Και παράλληλα δεν έχουμε κοινωνικές και οικονομικές ανακατατάξεις που να επιβάλλουνε την ανάγκη να έχουμε τεχνικά και επαγγελματικά σχολεία γιατί δεν έχουμε ζήτηση εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού γιατί δεν έχουμε βιομηχανία όπως υπήρχε στη Δύση και επέβαλε αυτό το δεδομένο.

Χαρακτηριστικός είναι ο διάλογος του Σταύρου Τζουμελέα, ενός Εκπαιδευτικού και στη συνέχεια που έγραψε την "ιστορία της εκπαίδευσης", όταν ήταν Γυμνασιάρχης στην Τρίπολη με έναν πατέρα παιδιού που είδε πάνω στο απολυτήριο του παιδιού του "πατρός γεωργού" και βέβαια έβαλε τις φωνές.

Και του λέει ο Τζουμελέας: "Να το αλλάξω, τι θέλεις να γράψω; Γράψε νοικοκύρης κύριε Γυμνασιάρχη". Καταλαβαίνετε λοιπόν αυτή την προκατάληψη που υπήρχε και υπάρχει στον τόπο μας τι δημιουργούσε.

Έχουμε όμως μετά τη δεκαετία του 1920 μια μεγαλύτερη εντατικοποίηση της βιομηχανικής δράσης στην Ελλάδα, έχουμε τους πρόσφυγες που έρχονται από την Μικρά Ασία και όλοι αυτοί δημιουργούν, η ζήτηση δηλαδή από την βιοτεχνία και την κάπως

αναπτυσσόμενη βιομηχανία κάποιων εργατικών χεριών δημιουργεί μια νέα κατάσταση και ενισχύει την ανάγκη για τη δημιουργία πρακτικότερης επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η εκπαιδευτική τώρα και επαγγελματική προπαρασκευή των παιδιών προβάλλεται και ως δικαίωμα των λαϊκών τάξεων και ότι αυτό θα οδηγήσει σε μία εθνική οικονομία καλύτερη και θα ανυψώσει το επίπεδο πολιτισμού της χώρας. Αυτή ήταν η μία φιλοσοφία.

Η πραγματικότητα από την άλλη πλευρά ήταν οι άεργοι θεσιθήρες, όλοι όσοι είχαν απολυτήριο γυμνασίου και πανεπιστημίου οι οποίοι προκαλούσαν αντιδράσεις διότι ξημεροβραδιαζόταν στα πολιτικά γραφεία των Πολιτικών προκειμένου να πάρουνε μία θέση στο Δημόσιο.

Και βεβαίως ο πληθωρισμός των αποφοίτων των γυμνασίων παρουσιάζεται και ως εθνικός κίνδυνος, καθώς δημιουργούσε υπερεπαγγελματισμό και η συγκέντρωση των αποφοίτων στα αστικά κέντρα εθεωρείτο ότι κατέστρεφε τον αγροτισμό, προτιμούσαν τα καφεενεία αντί του αγρού και μία θέση βοηθού γραμματέα στο Δημόσιο.

Και ο αείμνηστος Γεώργιος Παπανδρέου είπε το εξής: "Θα πρέπει να παροχετεύσουμε έναν μεγάλο αριθμό νεοελλήνων από την ακαδημαϊκή και θεσιθηρική οδό προς την επαγγελματική και παραγωγική κατεύθυνση, ώστε να μην εκριζώνονται τα νέα παιδιά από τον τόπο τους και καταλήγουν να είναι οι γνωστοί θεσιθήρες οι τραγικοί υποψήφιοι γραφείς μέσα από τα πληθωρικά γυμνάσια.

Επιδιώκεται λοιπόν να δημιουργηθεί ένα σύστημα επαγγελματικών σχολών με σκοπό να σταματήσει μέσα από τον σχολικό μηχανισμό η συρροή προς τα επιστημονικά επαγγέλματα, που δημιουργούσε όπως είπαμε προλετάριους του πνεύματος και

επιδιωκόταν να εξασφαλιστεί επαρκής τροφοδότηση των επαγγελματικών σχολείων που θα λειτουργούσαν κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα, ώστε να καταρτιστεί κάποιο εξειδικευμένο προσωπικό.

Η Κυβέρνηση του Βενιζέλου με τη σύμπραξη της αστικής τάξεως και των διανομέων θα επιδιώξει τη θεμελίωση του αστικού σχολείου. Πήρε μια σειρά εκπαιδευτικών μέτρων, είναι η λεγόμενη μεταρρύθμιση του 1929, η οποία έβαλε τα θεμέλια του αστικού σχολείου και στην ουσία θεσμοθέτησε το σχολείο που επεκράτησε με ελάχιστες αλλαγές μέχρι το 1964.

Και σε αυτά τα νομοθετήματα του 1929 όπως και του 1913 ο στόχος ήταν η προσαρμογή του σχολείου στις ανάγκες της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Η περιφρόνηση της πρακτικής παραγωγικής εργασίας και η υποτίμηση της χειρονακτικής εργασίας και η υπερτίμηση των γραμμάτων ως μέσο για κοινωνική άνοδο έπρεπε να αντικατασταθούν με παροχή επαγγελματικής μόρφωσης.

Πρόκειται για μία μεταρρύθμιση που καταλογίζεται στα σημαντικότερα γεγονότα της μεταρρυθμικής κίνησης στη νεώτερη Ελλάδα και επιδιώχθηκε δημιουργία και συστήματος πρακτικής εκπαιδεύσεως με βάση έναν καινούριο άξονα, όπου στην επιλογή των λυκείων τα οικονομικά κριτήρια συμπλήρωναν τα κοινωνικά.

Κατά τον Ανάργυρο Ηλιάδη, τον ξέρουν όσοι έχουν ασχοληθεί με την τεχνική εκπαίδευση, αυτό επιδιωκόταν επειδή μας επηρέαζε τόσο η Ευρώπη, όσο και το κλίμα που είχε δημιουργηθεί στις ευρωπαϊκές χώρες και στην Αμερική και ταυτόχρονα η ανάγκη να απαλλαγούμε από την εμμονή στην κλασική εκπαίδευση.

Ψηφίζονται λοιπόν πολλοί νόμοι, μεταξύ αυτών και ο 4397/29 περί στοιχειώδους εκπαιδεύσεως και αυτή η βαθμίδα εκπαίδευσης

περιλαμβάνει τώρα σχολεία γενικής μόρφωσης και σχολεία επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Το πρόβλημα της επαγγελματικής εκπαίδευσης το είχε θέσει και ο Εκπαιδευτικός Όμιλος, όπου είχε κάνει κριτικές έντονες γιατί δεν υπήρχαν ειδικά σχολεία, και ο Αλέξανδρος Δερμούζος έγραφε το 1926 ότι "η εκπαίδευσή μας έχει τραγικά μονοδιάστοχο χαρακτήρα και ο διφυής χαρακτήρας της σύγχρονης κοινωνίας δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη".

Ο Βενιζέλος μάλιστα ο ίδιος σε έναν λόγο του προς τη νεολαία των Αθηνών το 1929 έλεγε "αν έχετε αδέρφια και νεώτερους φίλους στρέψτε τους με όλη σας τη δύναμη της ψυχής σας στα πρακτικότερα επαγγέλματα, να αντιδράσετε σε όλα τα επαγγέλματα αυτά τα ελευθέρια λεγόμενα, όλα είναι λιγότερο χρήσιμα από τον καλό τεχνίτη της γεωργίας της βιομηχανίας και της βιοτεχνίας, αυτοί λοιπόν οι μορφωμένοι εργάτες και τεχνίτες σε λίγο θα κατέχουν και την κοινωνικώς ανωτέραν θέσην". Αυτά έλεγε ο Βενιζέλος, πιστεύοντας ότι θα μπορούσε να σπρώξει τον κόσμο προς την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Κατά την εισηγητική έκθεση αυτών των νομοσχεδίων και πάλι επαναφέρουν το θέμα ότι "ελάττωμα του λαού μας είναι να μην αγαπάει την εργασία, περιφρονεί δε την πρακτική παραγωγική τοιαύτη" όπως έλεγαν.

"Και επομένως δεν παρέχει επαγγελματική μόρφωση το σύστημα και η παιδεία και βεβαίως δεν κάνει το επάγγελμα γονιμότερο και πλέον ευάρεστο. Και η σωστή επαγγελματική μόρφωση εξαρτάται και από τη μέθοδο διδασκαλίας και το κυριότερο δεν πρέπει ο μαθητής να εργάζεται δια λόγων αλλά με πρακτική άσκηση στα εργαστήρια.

"Και τώρα βασικός στόχος της ίδρυσης είναι να λυθεί το πρόβλημα του υπερπληθυσμού και να ενσωματωθούν κάποιοι στην αγορά εργασίας, ενώ η βασική φιλοσοφία είναι ότι το σύστημα δεν πρέπει να διατηρεί σχολεία για να εγγράφονται όσοι πιστοί προσέλθετε και για ανώτερες σπουδές και βεβαίως δεν πρέπει να τροφοδοτεί σχολές που γίνονται για να γίνονται -κάτι θυμίζει από τα σημερινά- χωρίς να γνωρίζει ποιες είναι οι ανάγκες της κοινωνίας το Υπουργείο Παιδείας σε επιστήμονες και γενικότερα αποφοίτους ανωτάτων σχολών".

Μάλιστα ο Γλυνός θα πει γι αυτή τη μεταρρύθμιση "η πρακτικοποίηση της παιδείας μας είναι στο σύνολό της ένα παραμυθάκι. Υπονοείται, πουθενά δεν πραγματώνεται". Γιατί; Γιατί πράγματι τα γεωργικά σχολεία και τα κατώτερα γεωργικά γυμνάσια έμειναν στα χαρτιά.

Είναι χαρακτηριστικό το πώς τα φτιάχνανε, ο Αλεβιζάτος ο οποίος μετά ήταν και Καθηγητής στο πανεπιστήμιο διηγείται πως μια ωραία πρωία το γυμνάσιό του μετετράπη σε εμπορική σχολή και μετά από μερικούς μήνες ξαναέγινε εμπορική σχολή.

Και λέει "τελικά τι έπρεπε να γίνει, εμπορική σχολή γυμνάσιο ή πρακτικό σχολείο; Να γινότανε, αλλά αφού υπήρχε η μελέτη των τοπικών συνθηκών και βεβαίως χωρίς αυτά να γίνονται με εικασίες".

Και βεβαίως το αποτέλεσμα αυτής της μεταρρύθμισης, τουλάχιστον όσον αφορά την τεχνική εκπαίδευση, ήταν να μειωθεί ο αριθμός των μαθητών που πήγαιναν στα τεχνικά και επαγγελματικά σχολεία, δηλαδή μειώθηκε σε πέντε χιλιάδες μαθητές που ήταν λιγότεροι και από αυτούς που φοιτούσαν το 1926.

Και βεβαίως αυτά τα επαγγελματικά σχολεία ήταν καταδικασμένα από τους δασκάλους, από τους μαθητές κι έπαιξαν

ρόλο καταφυγίου για κάποιους μαθητές που δε μπορούσαν να τελειώσουν το γυμνάσιο.

Παράλληλα όμως υπάρχει κι ένα θέμα. Χρειαζόταν αυτά τα επαγγελματικά σχολεία; Αυτό είναι ένα ερώτημα.... Έχουμε στη συνέχεια τη δικτατορία του Μεταξά, τον πόλεμο στην ολοκληρωτική εξάρτηση του εκπαιδευτικού συστήματος και μας και μας γύρισαν πίσω και η ανάγκη μετά τον πόλεμο για εκπαιδευτική μεταρρύθμιση παίρνει εθνικές διαστάσεις και οι μεταπολεμικές πολιτικές εξελίξεις οδήγησαν πάλι πίσω σε προπολεμικά εκπαιδευτικά συστήματα.

Φτάνουμε επομένως στο 1951, γίνεται μία προσπάθεια θεσμοθετήσεως της επαγγελματικής εκπαίδευσης, αλλά μόνο το 1959 διαφαίνεται κάποιο φως στον ορίζοντα γιατί επαναλειτουργούν και οι παλιές σχολές, δημιουργούνται καινούριες από ιδιωτικές πρωτοβουλίες, κοινωφελή ιδρύματα και τα λοιπά.

Και ένα σημαντικό βήμα ήτανε ότι το 1957 γίνεται η Εθνική Επιτροπή για την Παιδεία, όπου η Επιτροπή αυτή έκανε σημαντικές προτάσεις μεταξύ των οποίων είπε ότι "διαρκώς χρειαζόμαστε εις μεγαλύτεραν κλίμακα τεχνικούς όλων των βαθμίδων".

Η έκθεση αυτή περισσότερο με το θόρυβό της προκάλεσε αντιδράσεις και λιγότερο με τις προτάσεις της και αυτές οι προτάσεις οδήγησαν το 1959 στο νόμο 3971 περί τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και στο νόμο 3973 του 1959 οπότε και αρχίζει να δημιουργείται ένα νομοθετικό πλαίσιο γι αυτές τις σχολές.

Παραλείπω, το 1964 έχουμε μια άλλη μεταρρύθμιση σημαντική του Παπανούτσου, που ανοίγει καινούριες προοπτικές. Υπάρχουν στο ενδιάμεσο κάποια νομοθετικά διατάγματα του 1966, 1967 που δημιουργείται ένα νομοθετικό σύστημα για την επαγγελματική εκπαίδευση.

Και βεβαίως οι μεταβολές μετά το 1974 προσιδιάζουν σε μεγάλο βαθμό με τις αντίστοιχες στις δικές σας... κοινοβουλευτικές δημοκρατίες, η Ελλάδα επηρεάζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και προσπαθεί να ανταποκριθεί.

Με το νόμο λοιπόν 309/79 και τον 576/77 δημιουργούνται οι βάσεις μιας ευρύτερης μεταρρύθμισης. Το σκεπτικό είναι να συνδεθεί η επαγγελματική εκπαίδευση με το σύστημα απασχόλησης και να πλησιάσουν οι εκπαιδευτικές ροές το ευρωπαϊκό πρότυπο όπου 50-70 του μαθητικού πληθυσμού πήγαινε στα επαγγελματικά σχολεία.

Μάλιστα στην εισηγητική έκθεση έχει μεγάλη βεβαιότητα ότι μέσα σε δυο χρόνια θα έχουμε διπλασιάσει τους μαθητές των σχολείων αυτών και όλα θα πάνε καλά. Το αποτέλεσμα βέβαια ήταν ότι δεν υπήρχε πρακτικό αντίκρισμα σε αυτά τα μέτρα που ελήφθησαν και βεβαίως οι ελπίδες του μεταρρυθμιστεί δεν επαληθεύτηκαν,

Την δεκαετία του 1980 λειτούργησε το πολυκλαδικό λύκειο με πολύ θετικά αποτελέσματα, που δυστυχώς θυσιάστηκε στο βωμό και στη φιλοσοφία του ενιαίου λυκείου. Οι μεταρρυθμίσεις οι επόμενες του 1997 και του 1998 επεδίωκαν βεβαίως τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, όπου το αποτέλεσμα είναι τα γνωστά υποβαθμισμένα ΤΕΕ για παιδιά ενός κατώτερου Θεού.

Κυρίες και κύριοι λοιπόν οδεύουμε στον εικοστό πρώτο αιώνα και όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση είναι σα να ζητάμε να ανακαλύψουμε την πυρίτιδα. Αν είχαμε χρόνο και με βάση τα κείμενα που έχω μαζέψει θα βλέπαμε ότι τα προβλήματα που ετέθηκαν σε όλα αυτά τα κείμενα που σας ανέφερα προηγουμένως και εδώ και 180 χρόνια είναι και τα σύγχρονα προβλήματα της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Κι επομένως καλό είναι να στρωθούμε και να δούμε τι θα κάνουμε, αντί να ρίχνουμε ο ένας το βάρος στον άλλον και να επιδιώκουμε το ακατόρθωτο. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Ευχαριστούμε κι εμείς το Σωτήρη το Γκλαβά. Ας ελπίσουμε ότι ο οργανισμός και το ενδιαφέρον που παρατηρείται τον τελευταίο καιρό για την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση δε θα είναι συγκυριακός και θα συνεχιστεί.

Και να ελπίσουμε ότι κάποτε θα οργανώσουμε κι ένα Συνέδριο για την ιστορία της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, γιατί μόνο έτσι θα μπορέσουμε να αναδείξουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και να εξηγήσουμε την καχεξία της, τη μόνιμη καχεξία της.

Λοιπόν τελευταίος ομιλητής είναι ο συνάδελφος ο Ορφανός Χάρις που θα μας μιλήσει με θέμα "Ο Μηχανικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Μύθοι και Πραγματικότητα". Υπενθυμίζω ότι μετά το συνάδελφο Ορφανό θα έχουμε συζήτηση.

"Ο Μηχανικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Μύθοι και Πραγματικότητα"

Κος ΟΡΦΑΝΟΣ:

Στην παρούσα εισήγησή μου με αφετηρία το αντικείμενο της σημερινής Ημερίδας θα ήθελα να αναφερθώ σε ορισμένους μύθους, με τους οποίους βρίσκεται αντιμέτωπος ο κάθε Μηχανικός που αποφασίζει να ακολουθήσει το λειτούργημα του Εκπαιδευτικού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Αισθάνθηκα την ανάγκη να διαπραγματευτώ το θέμα αυτό γιατί πιστεύω ότι περιέχει παραμέτρους που λειτουργούν ως τροχοπέδη στην πλήρη ανάπτυξη του Εκπαιδευτικού Μηχανικού και επηρεάζουν την ποιότητα της εκπαίδευσης στο σύνολό της.

Ένας από τους βασικούς μύθους που επί σειράν ετών καλλιεργείται στο χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κύρια της τεχνικής, είναι ότι ο Μηχανικός δεν είναι κατάλληλος για διδασκαλία εργαστηριακών μαθημάτων.

Ο μύθος αυτός εμφανίζεται με δύο εκδοχές. Είτε δεν πρέπει να ανατεθούν στον Μηχανικό εργαστηριακά μαθήματα γιατί δεν θα μπορεί να αντεπεξέλθει, είτε ότι οι ίδιοι οι Μηχανικοί δε θέλουν να αναλάβουν εργαστηριακά μαθήματα.

Η αφετηρία των απόψεων αυτών πρέπει να αναζητηθεί σε ικανό βάθος χρόνου, τουλάχιστον από την αρχή της δεκαετίας του 1970. Την εποχή εκείνη, ακόμη και την επόμενη δεκαετία, δεν είχε εμφανιστεί έκρηξη στην εξέλιξη της τεχνολογίας. Παγιωμένες επί σειράν ετών κατά κύριο λόγο συμβατικές τεχνολογίες edιδάσκοντο.

Εργαστηριακοί Εκπαιδευτικοί απόφοιτοι των διαφόρων σχολών μέσης τεχνικής εκπαίδευσης ή και ανωτέρας, εξοικειωμένοι με την πάροδο του χρόνου με το αντικείμενο μπορούσαν να ανταποκριθούν και κύρια ως προς το πρακτικό τους μέρος στις απαιτήσεις διδασκαλίας εργαστηριακών ασκήσεων.

Προσέξτε όμως, αναφέρω ως προϋπόθεση την εξοικείωση με το αντικείμενο, που σημαίνει εμπειρία. Δόθηκαν αυτές οι ευκαιρίες στους Μηχανικούς την εποχή εκείνη; Δεν μπορούμε να συγκρίνουμε την απόδοση ενός πρωτοδιόριστου Μηχανικού με ενός έμπειρου τότε Εργοδηγού για τη διδασκαλία του πρακτικού μέρους των εργαστηριακών ασκήσεων.

Βοηθήθηκε ο Μηχανικός την πρώτη φορά που μπήκε στο εργαστήριο; Του εδόθη ο αναγκαίος χρόνος εξοικείωσης που είναι απαραίτητος για οποιονδήποτε που για πρώτη φορά διδάσκει ένα εργαστηριακό μάθημα;

Δυστυχώς στην πλειοψηφία των περιπτώσεων η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Όχι μόνον δεν υπήρξε βοήθεια κατανόηση ή και ανοχή, αλλά αντιθέτως υπονόμηση και διαγκωνισμός. Όσοι όμως το ετόλμησαν επέμειναν και εντέλει ανέλαβαν εργαστηριακά μαθήματα και παρέμειναν στο εργαστήριο, δικαιώθηκαν και αναγνωρίστηκαν.

Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι στις παλαιές διετείς σχολές νέου τύπου δεν προεβλέπετο καν θέση για Μηχανικούς. Ταυτόχρονα ο μικρός αριθμός των Μηχανικών στη δευτεροβάθμια τεχνική εκπαίδευση σε σχέση και με την τότε ισχύουσα νομοθεσία είχε ως αποτέλεσμα κύρια αυτοί να καταλαμβάνουν διευθυντικές θέσεις. Έτσι ο μύθος αυτός με κινητήρια δύναμη τα έντονα και κακώς νοούμενα συντεχνιακά συμφέροντα διατηρήθηκε.

Όμως η τεχνολογική εξέλιξη αύξησε τις απαιτήσεις. Νέες και βελτιωμένες τεχνολογίες κατέκλυσαν την κοινωνία και διατρέχουν όλους τους τεχνικούς τομείς. Αυξάνεται το απαιτούμενο θεωρητικό υπόβαθρο που θα υποστηρίξει το πρακτικό μέρος των εργαστηριακών ασκήσεων.

Συμβατικές τεχνολογίες εγκαταλείπονται. Απαξιώνονται γνώσεις και δεξιότητες. Εισρέει η πληροφορική και επιβάλλει τους δικούς της κανόνες και στις εργαστηριακές ασκήσεις. Δεν υπάρχει πλέον εξατομικευμένος φορέας και κάτοχος της γνώσης. Η γνώση απαξιώνεται πριν να κατακτηθεί.

Μέσα σ' αυτή την τεχνολογική λαίλαπα αναζητείται ο εργαστηριακός Καθηγητής που θα προστρέξει στις νέες πηγές

πληροφόρησης, τις περισσότερες φορές ξενόγλωσσες, κατά κύριο λόγο θα αυτομορφωθεί, θα μελετήσει τον σχεδιασμό της εργαστηριακής άσκησης που πολλές φορές περιλαμβάνει και λογισμικό.

Θα διερευνήσει την αγορά, θα προμηθευτεί τα υλικά, θα στήσει την άσκηση, θα τη διδάξει. Θα στηθεί ένα εργαστήριο που πιθανά σε ελάχιστα χρόνια να χρειαστεί να ανανεωθεί τόσο που ουσιαστικά να πρέπει να αλλάξει εξ ολοκλήρου.

Ταυτόχρονα τίθενται σε πρώτη προτεραιότητα θέματα υγιεινής και ασφάλειας. Δε νομίζω ότι χωράει αμφισβήτηση το γεγονός ότι ο Μηχανικός είναι ακριβώς εκπαιδευμένος για να μπορεί να ανταποκριθεί σε τέτοιου είδους απαιτήσεις και μεταλλασσόμενα περιβάλλοντα.

Η παρουσία του πλέον στους εργαστηριακούς χώρους είναι επιβεβλημένη. Υπάρχουν πλείστα όσα παραδείγματα συναδέλφων Μηχανικών που έστησαν από μόνοι τους εργαστήρια σύγχρονης τεχνολογίας, ενώ υπάρχουν και άλλοι που ενώ έχουν τις δυνατότητες θέλουν και μπορούν να προσφέρουν παροπλίζονται θύματα μιας ιδιότυπης επετηρίδας και λίστας αναμονής που εμφανίζεται σε μερικούς ευτυχώς λίγους εργαστηριακούς χώρους.

Βεβαίως με την τοποθέτησή μου αυτή δε θέλω να δώσω άλλοθι στους λίγους Μηχανικούς που λόγω των οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν είχαν ή και έχουν μέχρι σήμερα το εκπαιδευτικό τους έργο ως πάρεργο δραστηριοποιούμενοι σε άλλους τομείς.

Σήμερα αποτελούν μια ισχνότατη μειοψηφία που επιβεβαιώνει τον κανόνα, ότι δηλαδή η συντριπτική πλειοψηφία των Εκπαιδευτικών Μηχανικών είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στην εκπαίδευση.

Ένας άλλος μύθος που καλλιεργήθηκε είναι ότι ο Μηχανικός δεν έχει λόγο ύπαρξης στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Βεβαίως η προσέγγιση αυτή ενέχει το στοιχείο της άγνοιας, θα μπορούσα να πω της αφέλειας, αν δεν είχε συνέπειες στο προφίλ του Εκπαιδευτικού Μηχανικού.

Ακούγεται σα θέση από χώρους που θέλουν να εξοβελίσουν τον Μηχανικό από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση υποσκάπτοντας το κύρος του και υποβαθμίζοντας τις επιλογές του. Για να το πω πιο απλά λέγουν "δεν τα κατάφερνες αλλού και ήρθες εδώ για μια δουλίτσα".

Θέλω να πω σε όλους αυτούς που εκτός των άλλων πιθανόν να είναι και συνάδελφοι Μηχανικοί κάτω από τη μεγάλη ομπρέλα του Τεχνικού Επιμελητηρίου ότι όλοι όσοι ήρθαμε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είχαμε ένα μεράκι με την εκπαίδευση και αγαπάμε την επιστήμη μας.

Και όσοι έχουν αυτή την άποψη και βρίσκονται σε άλλους εργασιακούς χώρους, ιδιωτικούς ή του δημοσίου, τους πληροφορούμε ότι το έργο μας είναι έργο Μηχανικού με υψηλές απαιτήσεις, γιατί προετοιμάζουμε τους αυριανούς επαγγελματίες μέσης στάθμης.

Γιατί είμαστε συνεχώς δίπλα στην εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνικής. Ο Εκπαιδευτικός Μηχανικός απαιτείται πολλές φορές να γνωρίζει πληρέστερα το αντικείμενο που καλείται να διδάξει από τον Μηχανικό και εν γένει τον Τεχνικό που ασχολείται με το ίδιο αντικείμενο στο εργοστάσιο, την οικοδομή ή οποιονδήποτε άλλον εργασιακό χώρο.

Ο μάχιμος Εκπαιδευτικός Μηχανικός ποτέ δε θα παροπλιστεί επιστημονικά, πάντα θα παρακολουθεί την εξέλιξη της τεχνολογίας, ποτέ δε θα γίνει γραφειοκράτης.

Και είμαι υποχρεωμένος εδώ να πω ότι βαθιά μας έχει προσβάλει η στάση του Τεχνικού Επιμελητηρίου που με τις μέχρι τώρα ενέργειές του σε σχέση με τους διαφόρους πόρους από τους οποίους μας απέκλεισε φαίνεται σα να υιοθετεί μια παραλλαγή του προαναφερθέντος μύθου: Αφού πήγαμε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν είμαστε Μηχανικοί.

Έφτασε μέχρι του σημείου να συμφωνήσει στην αλλαγή του νόμου για να εξαιρεθούμε από τους διεκδικούμενους πόρους την προηγούμενη δεκαετία. Ευελπιστώ ότι θα διορθώσει αυτό το σφάλμα του.

Αλλά ας επανέλθω. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθώντας να καταστήσει την οικονομία της την πλέον ανταγωνιστική στον κόσμο με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της στη Λισσαβόνα το 2000 έδωσε έμφαση στην απόκτηση των βασικών εφοδίων, όπου περιλαμβάνονται οι γνώσεις οι δεξιότητες και οι συμπεριφορές που χρειάζονται όλα τα άτομα για να εξασφαλίσουν απασχόληση, ένταξη, επιμόρφωση, καθώς και ατομική εξέλιξη και ολοκλήρωση, που είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή, προσέξτε, στη δια βίου μάθηση. Ως βασικά εφόδια ορίζονται τα παρακάτω:

- Ικανότητα ανάγνωσης και γραφής
- Γνώση αριθμητικής, στοιχειώδεις δεξιότητες
- Βασικές ικανότητες στα μαθηματικά και τις άλλες θετικές επιστήμες και την τεχνολογία
- Ξένες γλώσσες
- Δεξιότητες της τεχνολογίας-πληροφορικής και χρήση της τεχνολογίας
- Κατοχή της μεθοδολογίας, απόκτηση γνώσεων

Και διερωτώμαι: Υπάρχουν καταλληλότεροι από τους Μηχανικούς για να υπηρετήσουν τον παραπάνω στόχο; Αμφιβάλλει κανείς ότι ο πλέον εκπαιδευμένος από όλους τους Εκπαιδευτικούς για να εξασφαλίσει στους μαθητές τα παραπάνω εφόδια σχεδόν στο σύνολό τους είναι ο Μηχανικός;

Ποιος άλλος κλάδος ή ειδικότητα έχει αυτή την ολοκληρωμένη εκπαίδευση και την αντίστοιχη εμπειρία για να επιτευχθούν οι στόχοι της Λισσαβόνας; Δυστυχώς έχουμε φθάσει σε κατάσταση που οι Μηχανικοί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση πρέπει να απολογούμεθα για τα αυτονόητα, γι αυτά που όλη η κοινωνία αναγνωρίζει, αλλά στενόμυαλες συντεχνιακές παρωπίδες και εμπαθείς εμπορούμενοι από συμπλέγματα κατωτερότητας παραμορφωτικοί φακοί προσπαθούν να αλλοιώσουν.

Πρέπει για άλλη μια φορά να πούμε απευθυνόμενοι και στο Υπουργείο Παιδείας ότι είμαστε εκπαιδευμένοι μέσα από τις βασικές μας σπουδές στα πολυτεχνεία και στις πολυτεχνικές σχολές ώστε να γνωρίζουμε σε βάθος και στην απαιτούμενη έκταση το γνωστικό αντικείμενο της επιστήμης και της τεχνολογίας που υπηρετούμε.

Ότι είμαστε ειδικά εκπαιδευμένοι στην αναζήτηση ταξινόμηση και επιλογή της γνώσης, όχι μόνο λόγω των σπουδών μας στα πολυτεχνεία αλλά λόγω και της όλης μαθητικής μας πορείας μέχρι την εισαγωγή μας σε αυτά.

Η συντριπτική πλειοψηφία από εμάς είχε και μια ικανή εμπειρία επαγγελματικής ενασχόλησης εκτός εκπαίδευσης πριν τον διορισμό. Παλαιότερα μάλιστα αποτελούσε προϋπόθεση γι αυτόν.

Ταυτόχρονα έχουμε μια ικανή εκπαίδευση σε παιδαγωγικά θέματα τουλάχιστον εφάμιλλη με άλλους κλάδους Εκπαιδευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρόλο που θα προτιμούσαμε η

παιδαγωγική εκπαίδευσή μας να γίνεται από σχολές εντασσόμενες στα πολυτεχνεία και στα πανεπιστήμια ώστε να εξασφαλιστεί καλύτερη ποιότητα στην παρεχόμενη εκπαίδευση μιας και το διδακτικό προσωπικό θα είχε υψηλότερα προσόντα.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο Εκπαιδευτικός Μηχανικός πρέπει να έχει σήμερα ετήσια παιδαγωγική επιμόρφωση για να μπορεί να μονιμοποιηθεί. Και ανακύπτει αβίαστα το ερώτημα: Αφού υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός Μηχανικών με τις δυνατότητες που προαναφέρθηκαν και έχει τη διάθεση να εργαστεί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, γιατί η Πολιτεία υιοθετεί μεθόδους θα έλεγα πολλές φορές ραφιναρισμένες αποκλεισμού τους;

Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ επισήμως έχει ομαδοποιήσει σε πολλές ειδικότητες των κλάδων ΠΕ12 με άλλων και τους αντιμετωπίζει ως ενιαίο σύνολο ως προς την ανάθεση μαθημάτων και τις εν γένει υποχρεώσεις και δικαιώματά τους, εν τούτοις προσλαμβάνει μέσω ΑΣΕΠ συγκεκριμένο αριθμό από τον ένα κλάδο και συγκεκριμένο από τον άλλο, πάντα συντριπτικά εις βάρος των Μηχανικών.

Για να είναι βέβαια πιο αξιόπιστος ο λόγος μου πρέπει να παραδεχθώ ότι φέτος η σχέση βελτιώθηκε, χωρίς βέβαια να ανατραπεί η μεροληπτική εις βάρος των Μηχανικών βασική φιλοσοφία της διάταξης.

Έτσι εμφανίζεται το παράδοξο επειδή διαγωνίζονται σε κοινά θέματα να αποκλείονται Μηχανικοί με υψηλότερη βαθμολογία από εκείνους που προσλαμβάνονται από άλλο κλάδο. Αυτή όμως η δυσλειτουργία αντανakλάται στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ουσιαστικά ακυρώνεται η βασική ανάγκη θέσπισης του

διαγωνισμού, που αυτή βεβαίως είναι η επιλογή των καταλληλότερων με κριτήριο την επίδοσή τους σε αυτόν.

Με λύπη μου σας λέγω ότι γνωρίζω νέους Μηχανικούς που τελειώνουν το διδακτορικό τους και όμως τους έχασε η δευτεροβάθμια εκπαίδευση γιατί με την παραπάνω διαδικασία προσελήφθησαν Εκπαιδευτικοί από άλλους κλάδους με μικρότερη βαθμολογία στον διαγωνισμό.

Σε άλλες πάλι περιπτώσεις αλλοιώνεται το βασικό περιεχόμενο των νομοθετημάτων προκειμένου να ικανοποιηθούν συντεχνιακές διεκδικήσεις.

Να σας δώσω ένα παράδειγμα; Στις αρχές της δεκαετίας του '80 (...) όρισε ότι οι Σχολικοί Σύμβουλοι των τεχνικών ειδικοτήτων όλων των κλάδων κατά κύριο λόγο θα προέρχονται από τους Μηχανικούς. Και τούτο σε μια ευνομούμενη κοινωνία είναι σωστό, όταν ο Μηχανικός έχει στην ειδικότητά του και τα περισσότερα έτη σπουδών και οι σπουδές του είναι υψηλότερου επιπέδου.

Σήμερα αυτές οι ρυθμίσεις δεν αναγνωρίζονται. Δεν έχει νόημα επί του παρόντος να επεκταθώ περισσότερο. Απλώς αποδεικνύεται πως με συνεχείς διαγκωνισμούς επί σειρά ετών κατατρώγεται ο αξιοκρατικός ιστός πάνω στον οποίο πρέπει να στηριχθεί η εξασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Μια από τις επικρατούσες απόψεις στην κοινωνία για το έργο του Μηχανικού είναι ότι αυτός κατά βάση έχει επιτελικό ρόλο, σχεδιάζει, οργανώνει, συντονίζει και καθοδηγεί την παραγωγή ενός έργου και εν γένει κατέχει στελεχικές θέσεις στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα.

Λογικό θα ήταν να σκεφθεί κανείς ότι ένα αντίστοιχο ρόλο έχει ο Μηχανικός και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Δυστυχώς μια τέτοια

αντίληψη αποτελεί ένα ακόμη μύθο. Ελάχιστοι έως ανύπαρκτοι είναι οι Μηχανικοί που είναι Διευθυντές στα ΤΕΙ ή στα σχολικά εργαστηριακά κέντρα ή και ακόμη είναι μέλη των διευθύνσεων αυτών.

Και για να είμαι πιο ακριβής, τους αφαιρέθηκε το προβάδισμα που είχαν για την κατάληψη τέτοιων θέσεων, όπως προέβλεπαν παλαιότερα νομοθετήματα, το 580/70, ο νόμος 576/77. Ελπίζω στο κυοφορούμενο επαγγελματικό λύκειο ο Μηχανικός να τύχει καλύτερης αντιμετώπισης.

Ελάχιστοι έως ανύπαρκτοι είναι οι Μηχανικοί που είναι Προϊστάμενοι γραφείων ΤΕΕ ή Προϊστάμενοι εκπαιδευτικών θεμάτων ΤΕΕ ή Διευθυντές στις Διευθύνσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ελάχιστοι είναι Μέλη των Υπηρεσιακών Συμβουλίων σε επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας.

Ποτέ εξ όσων γνωρίζω Μηχανικός δεν έγινε Προϊστάμενος του β' τμήματος αρμόδιου για το ΤΕΕ του Υπουργείου Παιδείας. Την εκπαιδευτική πολιτική για την τεχνική εκπαίδευση χαράσσουν και διαχειρίζονται την τρέχουσα κατάστασή της μη Διπλωματούχοι Μηχανικοί.

Βεβαίως υπάρχουν Μηχανικοί που καταλαμβάνουν στελεχιακές θέσεις στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Όμως ο εισηγητικός χαρακτήρας του οργάνου αυτού αποδυναμώνει την παρέμβασή του τόσο στην επαγγελματική εκπαίδευση όσο και στην ανάδειξη της τεχνολογίας και εν γένει των τεχνολογικών μαθημάτων στη γενική εκπαίδευση ως βασικών για τους μαθητές μας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στην πράξη πολλά μαθήματα της τεχνολογικής κατεύθυνσης του ενιαίου λυκείου που έπρεπε να τα διδάσκουν Μηχανικοί διδάσκονται από Καθηγητές άλλων κλάδων, κύρια των λεγομένων καθηγητικών.

Φαίνεται σαν το Υπουργείο Παιδείας να ανέχεται απλώς την παρουσία των Μηχανικών στο χώρο της δευτεροβάθμιας τόσο της τεχνικοεπαγγελματικής όσο και της γενικής εκπαίδευσης, φαίνεται σαν να τους θεωρεί αναγκαίο κακόν.

Και είναι τραγελαφικό ότι το ίδιο Υπουργείο που δεν αναγνωρίζει τα ιδιαίτερα προσόντα του Μηχανικού στην άσκηση επιτελικού έργου στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μοριοδοτώντας αν θέλετε αυτή την ικανότητά του, δαπανά τα απαιτούμενα ποσά για να αποκτήσει ο Μηχανικός μέσω των σπουδών του τις γνώσεις και την ικανότητα άσκησης ενός τέτοιου έργου.

Όμως αυτός ο ιδιότυπος αποκλεισμός και παροπλισμός των Μηχανικών αντανακλάται στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης:

- Συνεισφέρει στην απαξιωτική γνώμη που η κοινωνία έχει ιδιαίτερα για την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση
- Αποδυναμώνει την προσπάθεια για να ακολουθήσει αυτή τον βηματισμό των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων
- Στερεί από την εκπαίδευση ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό που μπορεί να συνεισφέρει τα μέγιστα στη σύνδεσή της με τους εργασιακούς τεχνοεπαγγελματικούς χώρους

Αναφέρθηκα στους τρεις παραπάνω βασικούς μύθους γιατί πιστεύω ότι πέραν από τις διαρθρωτικές αλλαγές που είναι απαραίτητες για να βελτιωθεί η κατάσταση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και για να επιτύχουμε τους στόχους της Λισσαβόνας, καθοριστική θα είναι η πλήρης αξιοποίηση του κλάδου των Μηχανικών, ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες της ραγδαίας τεχνολογικής εξέλιξης.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Ευχαριστούμε το συνάδελφο Χάρη Ορφανό για την εισήγησή του και τα τόσο ενδιαφέροντα πράγματα που περιείχε η εισήγησή του.

Συζήτηση

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Συνάδελφοι μέσα στους φακέλους σας είχατε ένα έντυπο που θα γράφατε τις ερωτήσεις αυτές και θα τις φέρνατε στο Προεδρείο και θα ρωτάγατε τον εισηγητή. Βέβαια στο Προεδρείο δεν έχει έρθει ακόμα τίποτα, που αυτό δεν έχει καμία σημασία, μπήκαμε στο τελευταίο κομμάτι της αποψινής έτσι βραδιάς και αυτό που θα ήθελα να κάνουμε τώρα είναι να κάνουμε μία συζήτηση.

Αν κάποιος συνάδελφος θέλει κάτι να ρωτήσει να πει σε ποιον θέλει να απευθύνει την ερώτηση και πιστεύω οι εισηγητές είναι όλοι εδώ, να απαντήσει στην ερώτηση που θα κάνει ο συνάδελφος. Ποιος συνάδελφος θέλει να ρωτήσει κατ' αρχήν;

Είναι όλα κατανοητά, όλα τέλεια, όλα τα καταλάβαμε και τα εμπεδώσαμε; Ο συνάδελφος έχει το λόγο.

Κος ΧΑΤΖΗΪΩΑΝΝΟΥ:

Λέγομαι Χατζηϊωάννου, είμαι συνάδελφος Μηχανικός και δε θα κάνω ερώτηση αλλά τοποθέτηση.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Ωραία τοποθέτηση, ακούμε το συνάδελφο.

Κος ΧΑΤΖΗΪΩΑΝΝΟΥ:

Λοιπόν ο τελευταίος ομιλητής αναφέρθηκε σε δύο νόμους.

Ο ένας ήταν ο 580 και ο άλλος ήταν ο 576. Δια την ιστορία επειδή αναφέρθηκαν ιστορικά θέματα στα οποία θα προσθέσω κάτι, θα

πω ότι οι Μηχανικοί στον 580 αριθμούσαν 37 μόνον. Στο νόμο 580 υπήρχαν 37 Μηχανικοί, ήταν ο νόμος του 1970.

Στο νόμο του 1977 τον 576 οι Μηχανικοί έγιναν 520. Και εις τον νόμο 1566 οχτώ χρόνια μετά το 1985 έγιναν 580. Αυτά δια την ιστορία και τοποθετούμαι διότι είμαι ένας από εκείνους οι οποίοι είχαν την τιμή να προχωρήσουν το νόμο 576. Ήμουν τότε Γενικός Διευθυντής επαγγελματικής εκπαιδεύσεως στο Υπουργείο Παιδείας.

Όσον αφορά την επιτυχία ή όχι των τεχνικών λυκείων, δε θέλω να μακρηγορήσω για να πω τι επιθέσεις δέχθηκε ο νόμος από την ΟΛΜΕ τότε και από την τότε Αντιπολίτευση του ΠΑΣΟΚ, ενώ η Ένωση Κέντρου με τον Παπανούτσο είχαν συμφωνήσει, μιλάω για τον χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Αλλά ένας νόμος ο οποίος εθεωρήθη από κάποιον ομιλητή αποτυχημένος δε μπορούσε να διαρκέσει μέχρι το 1995 ατόφιος με την προσθήκη των πολυκλαδικών λυκείων, τα οποία ήταν έμπνευση του 1959 και καταργήθηκαν το 1964 με τη μεταρρύθμιση του Παπανούτσου.

Και το μόνον τότε που υπήρχε ακόμη ήταν το σχολείο το πειραματικό το οποίον υπήρχε στο Ζάνειο. Δηλαδή τα πολυκλαδικά λύκεια είχαν πολύ μικρότερη ζωή από τα λύκεια τα τεχνικά.

Το κακό στην όλη ιστορία ήταν ότι κατά την ψήφιση του νόμου άλλαξε ο Υπουργός και ο νέος Υφυπουργός είπε να δίδουν διέξοδο στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα των αποφοίτων των τεχνικών λυκείων, όπως σήμερα προτείνουν, με συνέπεια να αυξηθούν υπέρμετρα τα μαθήματα της γενικής παιδείας κι όταν λέω υπέρμετρα, υπέρμετρα εις βάρος των μαθημάτων και να βγάζουμε τεχνικούς οι οποίοι βέβαια είχαν προβλήματα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κι εμείς ευχαριστούμε το συνάδελφο για τα πολύ ωραία και ενδιαφέροντα ιστορικά στοιχεία και ίσως ο κύριος Γκλαβάς μπορεί να απαντήσει.

Κος ΓΚΛΑΒΑΣ:

Απλώς αυτό που είπα εγώ ήτανε σχετικά με το νόμο τον 309 του 1976 ότι δύο ήτανε οι στόχοι. Η σύνδεση με την αγορά εργασίας και η αντιστροφή της ροής των μαθητών από τη γενική εκπαίδευση στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Και αυτά δεν επαληθεύτηκαν. Δηλαδή ούτε σύνδεση είχαμε με την αγορά εργασίας, μόνο οι ΤΕΣ ίσως είχαν κάποια σύνδεση, γι αυτό και πολλοί από τους αποφοίτους των ΤΕΣ έβρισκαν ευκολότερα δουλειά από ότι οι απόφοιτοι των ΤΕΛ και σίγουρα δεν υπήρξε αυτή η προσδοκία, δηλαδή δεν δικαιώθηκε η προσδοκία να στραφούν οι μαθητές από την γενική εκπαίδευση και να φτάσουν στα ποσοστά 50-70% που ήταν στον άλλον ευρωπαϊκό χώρο.

Αυτή την κρίση έκαναν για το νόμο αυτό. Ευχαριστώ.

Κος ΧΑΤΖΗΪΩΑΝΝΟΥ:

Με συγχωρείτε αλλά πρέπει να πάρω θέση.

Κος ΓΚΛΑΒΑΣ:

Πάρτε.

Κος ΧΑΤΖΗΪΩΑΝΝΟΥ:

Νομίζω ότι είπα για τα μειονεκτήματα των αποφοίτων των τεχνικών λυκείων, εξαιτίας του πολέμου που άσκησε η ΟΛΜΕ και του πολέμου τον οποίον άσκησε τότε το ΠΑΣΟΚ.

Και μιλάω για το ΠΑΣΟΚ, διότι η Ένωση Κέντρου είχε υποστηρίξει το νομοσχέδιο δια του Παπανούτσου. Κατά συνέπεια

υπήρχαν προβλήματα στους αποφοίτους και κατά συνέπεια αυτά είχαν αντανάκλαση στην αγορά εργασίας.

Όσον αφορά τη ροή, ποτέ δεν είπε κανείς ότι θα έχει τέτοια ροή αντιστροφής. Και ούτε ήταν δυνατόν η αντιστροφή σε έναν χώρο που όμως μας τον εμφάνισε ο κύριος Γκλαβάς υπήρχε μια αντιπάθεια από όλη την κοινωνία σε δύο τρία χρόνια, την οποία εγώ είχα την τιμή να υπηρετήσω, θα μπορούσε να αλλάξει και να αντιστραφεί τελείως η ροή.

Συνεπώς στα μεν ΤΕΣ που έβρισκαν ευκολότερα δουλειά έξω δεν υπήρχε το θέμα της διεξόδου προς τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Ξέρετε τι τους είχαν φορτώσει; Πρόσθετα μαθήματα, μαθηματικά όσα κάνανε στο γενικό λύκειο και όλα τα μαθήματα του γενικού λυκείου, για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις πανελλήνιες εξετάσεις.

Αυτό που πάνε να κάνουν και τώρα. Δηλαδή πάλι δε θα βγάζουμε τεχνικούς και κατά συνέπεια κάποιος συνάδελφος είπε να το κάνουμε ενιαίο το λύκειο να τελειώνει η ιστορία να πούμε ότι δεν έχουμε επαγγελματική εκπαίδευση.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Ο συνάδελφος ο Ευθυμιάδης έχει το λόγο.

Κος ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ:

Χαιρετίζω κι εγώ, Ευθυμιάδης Απόστολος από το Σύλλογο Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων.

Όντως είναι μια πάρα πολύ ενδιαφέρουσα Ημερίδα και συγχαρητήρια για την πρωτοβουλία των οργανωτών. Η σημερινή Συνεδρία αφορά την τεχνολογία και τη δευτεροβάθμια γεγονός επιχειρηματική εκπαίδευση.

Δε θα μπορούσε να είναι πιο επίκαιρη. Σήμερα αγωνιζόμαστε ως κράτος να βρούμε εξειδικευμένους τεχνίτες, φερ' ειπείν να προωθήσουμε την έννοια του φυσικού αερίου, τις μονάδες τις εγκαταστάσεις φυσικού αερίου.

Τις εγκαταστάσεις υγραερίου, τις νέες ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις που διέπονται από νέους κανονισμούς τον HD 384 που μόλις βγήκε. Να εφαρμόσουμε την οδηγία του όζοντος στις ψυκτικές εγκαταστάσεις, να μπορούμε να κάνουμε σωστό έλεγχο ας πούμε του γεμίσματος του φρέατος και τα λοιπά.

Και είναι τα παραδείγματα πάρα πολλά, δε θέλω τώρα να αναφερθώ, απλώς αναφέρω μερικά για να καταλάβουμε το μέγεθος του προβλήματος.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης αγωνίζεται μαζί με τη ΔΕΠΑ να κάνουνε βραχυχρόνια προγράμματα κατάρτισης είκοσι ωρών, να εκπαιδεύσουν μαζικά Υδραυλικούς ή Καυστηρατζήδες, για να κάνουν τι; Να εγκαθιστούν αυτές τις τεχνολογίες, γιατί πρόκειται πραγματικά για τεχνολογία, δεν πρόκειται για απλές εγκαταστάσεις καύσης, δεν πρόκειται για απλές ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις και ψυκτικές.

Αναφέρομαι στον τομέα τον δικό μας, αλλά αυτά είναι ευρύτερα θέματα, αφορούν όλους τους κλάδους. Πρόκειται για τεχνολογική επιδρομή, για την οποία οι τεχνίτες μας και ο τεχνικός κόσμος μας είναι απροετοίμαστος να μπορέσει να χειριστεί με μεγάλη άνεση.

Και καλά τα βάλαμε και τα εγκαταστήσαμε, ποιος θα τα συντηρήσει μετά; Ποιος είναι σε θέση σήμερα να πάρει μια βαλβίδα έναν μειωτήρα φυσικού αερίου που κάθε δύο χρόνια πρέπει να ελέγχεται ότι λειτουργούν οι βαλβίδες ασφαλείας, οι βαλβίδες υποπίεσης υπερπίεσης, ποιος γνωρίζει να αποσυναρμολογήσει να

ελέγξει να δοκιμάσει και να τα θέσει πάλι σε λειτουργία όπως προβλέπουν όλοι οι κανονισμοί;

Πραγματικά επιχειρούμε μπαλώματα και την τελευταία λύση. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος από μία μόνιμη λύση, μέσα από τη μέση τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση η οποία θα αναλάβει εκτός των άλλων καθηκόντων να εξηγήσει και την τεχνολογία που όλοι οι κανονισμοί επιβάλλουν.

Αυτοί οι κανονισμοί δε θα λειτουργήσουν ποτέ στην πράξη, αν δεν βοηθηθούμε από ένα μαζικό τέτοιο σύστημα. Ένα σύστημα το οποίο θα άπτεται και της μαθητείας, όχι ανεξάρτητο μόνο από την εκπαίδευση αλλά και η μαθητεία μαζί.

Ένα σύστημα που θα παράγει επαγγελματίες με υπογραφή με επαγγελματικά δικαιώματα ικανούς να αντεπεξέλθουν σε σοβαρές εξετάσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης, όχι εξετάσεις χαριστικές, εξετάσεις σοβαρές όπου θα έχουνε σύνθετα ερωτήματα και θα τα απαντούν με επιτυχία και θα προχωρούν με εμπιστοσύνη και θα κερδίζουμε την εμπιστοσύνη του κόσμου στην προώθηση αυτών των τεχνολογιών.

Χωρίς αυτή τη βαθμίδα της τεχνικής εκπαίδευσης και αυτή τη βαθμίδα των επαγγελματιών, καμία βαθμίδα του τεχνικού κόσμου δεν μπορεί να προχωρήσει. Ούτε η ανώτατη, ούτε η ανώτερη. Λείπει πραγματικά αυτή η βαθμίδα, η οποία δεν είναι αργά τώρα να ξεκινήσει, διότι καλά μεν εγκαθιστούμε τις νέες τεχνολογίες όπως τις εγκαθιστούμε, μπαίνει όμως και το θέμα της συντήρησης.

Πιστέψτε με υπάρχει μεγάλη δυσκολία να εκπαιδεύσεις με εικοσάωρα και πενήντάωρα τον κόσμο που απαιτείται. Άρα τίθεται ένα μεγάλο θέμα, είμαστε σε θέση ως μέση εκπαίδευση τεχνική, εγώ δεν προέρχομαι από αυτόν τον χώρο, θαυμάζω τις προσπάθειες των

συναδέλφων, ειλικρινά είμαι από εκείνους που πιστεύουν ότι είναι Μηχανικοί κι ότι κακώς εξαιρέθηκαν ή από κάποιους συναδέλφους εν πάση περιπτώσει δεν θεωρήθηκαν ισότιμοι και αναφέρομαι στον τελευταίο ομιλητή.

Κι όχι μόνο εγώ αλλά και ο κλάδος μας νομίζω ότι το αντιμετωπίζει αυτό με πολύ μεγάλη κατανόηση και συμπαράσταση, απλώς ήθελα να πω ότι πρέπει και να δούμε και το πρακτικό μας πρόβλημα, θα μπορέσουμε να εκπαιδεύσουμε αυτόν τον κόσμο μέσα στα εργαστήριά μας;

Να μετεκπαιδεύσουμε τους συναδέλφους για να εκπαιδεύσουν τους Τεχνίτες μας; Υπάρχουν αυτές οι τεχνολογίες, μπορούμε να της προμηθευτούμε; Πόσα άτομα μπορεί να εκπαιδεύει ένας Εκπαιδευτικός; Είκοσι, τριάντα, εκατό, πόσα; Πόσα αντέχουν τα εργαστήριά μας;

Περιμένουμε από σας να μας πείτε πραγματικά πόση είναι η δυνατότητα της τεχνικής εκπαίδευσης να εκπαιδεύει πόσους το χρόνο; Πρέπει να εκπαιδεύονται σωστά, όχι απλώς να πασαλείβονται. Από σας περιμένουμε να μας πείτε πόσο είναι αυτό το νούμερο, τι δυνατότητες υπάρχουνε, τι επενδύσεις χρειάζονται, γιατί τα νούμερα που ζητάει η αγορά είναι πολύ μεγάλα.

Αυτή τη στιγμή η αγορά ζητάει πολύ μεγάλο αριθμό εξειδικευμένων Τεχνητών και ποιος θα τους παράγει; Ελπίζω μετά από καλή συνεννόηση των Επαγγελματικών Φορέων, των Φορέων των Μηχανικών, του Τεχνικού Επιμελητηρίου, των Υπουργείων και προφανώς εσάς τους Φορείς της Τεχνικής Εκπαίδευσης, να δώσουμε μια άμεση λύση και να οργανωθούμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Εμείς θα είμαστε στη διάθεσή σας να συζητήσουμε περαιτέρω όλες αυτές τις λεπτομέρειες, σας ευχαριστώ πολύ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κι εμείς ευχαριστούμε το συνάδελφο Ευθυμιάδη. Ο κύριος Κασάπης θέλει να κάνει κάποια παρέμβαση;

Κος ΚΑΣΑΠΗΣ:

Θα ήθελα να κάνω ένα σχόλιο.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Ένα σχόλιο, ωραία σας ακούμε.

Κος ΚΑΣΑΠΗΣ:

Θέλω να κάνω ένα σχόλιο και επιτρέψτε μου σας παρακαλώ, επειδή διαπιστώνω μία υποσυνείδητη διάθεση που να την απλοποιήσω και να τη διατυπώσω ως εξής: Υπάρχει μία κοινωνία εξαιρετική και μία οικονομία άψογη και μία εκπαίδευση προβληματική η οποία δεν μπορεί να παρακολουθήσει την κοινωνία και δεν μπορεί να παρακολουθήσει την οικονομία.

Λυπάμαι πάρα πολύ αν σας απογοητεύσω αλλά θέλω να σας διατυπώσω μία ελαφρώς προβοκατόρικη θέση, απλά για να σας πυροδοτήσω έναν προβληματισμό. Η ελληνική οικονομία δεν έχει ανάγκη το τεχνικό σχολείο.

Έτσι όπως το ακούτε, η ελληνική οικονομία επένδυσε και επενδύει στο χαμηλό κόστος εργασίας. Η ελληνική οικονομία δεν επένδυσε και δεν πρόκειται να επενδύσει στην υψηλή ειδίκευση, στην υψηλή τεχνολογία.

Επομένως ούτε τα προβλήματα ιστορικά είναι τα ίδια από την εποχή που πιστεύαμε και θέλαμε η εκπαίδευση να λειτουργήσει ως ατμομηχανή της οικονομίας, ούτε η οικονομία είναι σήμερα μια ατμομηχανή που δεν μπορεί η εκπαίδευση να την παρακολουθήσει.

Λυπάμαι πάρα πολύ, αν δεν κατανοήσετε και δεν αντιμετωπίσετε το πρόβλημα από αυτή την οπτική και απλώς ψάχνετε να βρείτε και

λέω ψάχνετε και αντιμετωπίσετε γιατί εγώ μιλάω από τη μεριά της εκπαίδευσης κι όχι από τη μεριά των Μηχανικών, μονίμως θα υπάρχει ένα πρόβλημα που δε θα είναι κατανοήσιμο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κι εμείς ευχαριστούμε το συνάδελφο. Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, γι αυτό είμαστε εδώ πέρα για να συζητάμε τα προβλήματα και να ακούγονται όλες οι διαφορετικές απόψεις. Γι αυτό είμαστε, έτσι είναι ο δημοκρατικός διάλογος και η κοινωνία μας και το σχολείο μας κι εμείς σαν Δάσκαλοι το ξέρουμε αυτό πάρα πολύ καλά, υπάρχουν και διαφορετικές απόψεις και όλες οι απόψεις είναι σεβαστές πρωτίστως.

Ας προχωρήσουμε όμως, ο συνάδελφος Γιώργος Τρασανίδης ήρθε από τη Θεσσαλονίκη και καλώς όρισες και ήρθε για τη Διημερίδα δηλαδή το διήμερο το δικό μας και θα ακούσουμε την άποψή του.

Κος ΤΡΑΣΑΝΙΔΗΣ:

Χαίρομαι πολύ που σας βλέπω και πάρα πολλούς μετά από πολλά χρόνια. Θυμάμαι μια αντίστοιχη Ημερίδα που έγινε στο Μετσόβιο το Πολυτεχνείο πριν από έντεκα περίπου χρόνια.

Είμαι ο Γιώργος ο Τρασανίδης, Γενικός Γραμματέας του ΣΜΗΛΕ του Συλλόγου Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Βορείου Ελλάδος κι έχω και μια μικρή ή μεγάλη εμπειρία, ο καθένας την αξιολογεί όπως θέλει, στο αντικείμενο.

Πιστεύω ότι δεν πρέπει να είμαστε αφοριστικοί και δεν πρέπει να έχουμε παρωπίδες ιδεολογικές και ιδεοληπτικές που προξενούνται πολλές φορές από άλλου είδους θεωρήσεις. Δεν μπορώ να δεχθώ δηλαδή ότι η ελληνική οικονομία δεν έχει ανάγκη από Τεχνίτες μέσου

επιπέδου, δεν μπορώ να δεχθώ ότι δεν έχει ανάγκη από αυτούς που λέγαμε παλιά Εργοδηγούς, διότι επενδύει μόνο και είναι οι επιχειρήσεις μας επιχειρήσεις εντάσεως κεφαλαίου και όχι εργασίας.

Για μένα πιστεύω ότι φτάσαμε πλέον σε μια εποχή που πρέπει να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα όχι διαγκωνιζόμενοι ειδικότητες με ειδικότητες, χώροι επαγγελματικοί με χώρους επαγγελματικούς, αλλά με όρους ποιότητας.

Έχουμε έναν χώρο που θέλουμε να παράξουμε κάτι. Αυτό το προϊόν πρέπει να είναι ποιοτικό. Για να είναι ποιοτικό αυτό το προϊόν πρέπει όλα τα δεδομένα μας όλα τα inputs να έχουν έναν χαρακτήρα ποιοτικό. Θα πρέπει κάποια στιγμή να τοποθετηθούμε και ως κοινωνία και ως Σύλλογοι και ως Φορείς και ως Πολιτικά Κόμματα πάνω σε αυτό.

Δεν μπορούμε δηλαδή κι εγώ στενοχωρήθηκα σήμερα λίγο που άκουσα την Υπουργό Παιδείας η οποία αναφέρθηκε σε δυο τρεις επιμέρους ρυθμίσεις, ναι βεβαίως συμφωνούμε να έχουν όλοι πάνω από τη βάση, λύνει αυτό το πρόβλημα σήμερα τα προβλήματα ή τα πάει ένα βήμα μπροστά; Θα έλεγα όχι.

Με όρους ποιότητας. Ποιους θέλουμε να διδάσκουν σε αυτόν τον χώρο; Πως θα τους επιμορφώνουμε, γιατί πάλι εγώ δεν μπορώ να πιστέψω ότι ένας Μηχανικός μπαίνει και σε τριάντα πέντε χρόνια μπορεί να διδάξει εξίσου καλά τεχνολογία.

Αυτό εάν δεν πάει στην παραγωγική βάση, που δεν ξέρω πότε θα πάει, έχω κάποιες προτάσεις, δέκα μέρες το καλοκαίρι; Δέκα μέρες το καλοκαίρι. Και δε με ενδιαφέρει τι λέει η ΟΛΜΕ πάνω σε αυτό. Ειλικρινά δε με ενδιαφέρει. Δεν μπορεί ένας Μηχανικός να σταθεί επί τριάντα πέντε χρόνια με τις γνώσεις που πήρε στο Πολυτεχνείο πριν

από τριάντα πέντε χρόνια και να παράγει στελέχη της παραγωγής σήμερα.

Και να πάρουμε αυτή την πρωτοβουλία και να πούμε ότι ναι πάμε ένα βήμα μπροστά από την ΟΛΜΕ, μπροστά από αυτό που λέμε κλασικές ειδικότητες και προτείνουμε τρόπους αναβάθμισής μας και καταξίωσής μας και έτσι να πάμε στην κοινωνία.

Δεύτερον δεν είναι ελκυστική σήμερα η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση. Μπορεί να διαφωνούμε και διαφωνούμε όλοι σε αυτό. Δε θέλουμε να πιστέψουμε ότι είναι παιδιά ενός κατώτερου Θεού, αλλά έτσι είναι. Πρέπει να αυξήσουμε την ελκυστικότητα και για να αυξήσουμε την ελκυστικότητα θέλουμε κάποια μέτρα. Τα μέτρα δεν μπορεί να είναι μόνο τεχνικής φύσεως.

Πες ότι παίρνουμε σήμερα απόφαση μόνο από τα ΤΕΕ να μπαίνουν στα Πολυτεχνεία της χώρας υποψήφιοι. Είναι σωστό; Θα αναβαθμίσει όπως λένε πολλοί συνάδελφοι της ΟΛΤΕ; Όχι, λάθος. Δεν μπορούμε να κάνουμε τέτοιες στρεβλώσεις με όρους μη ποιοτικής για να αυξήσουμε το κύρος μας και να βελτιώσουμε τη θέση μας. Όροι ποιότητας λοιπόν είναι το βασικό που θέλω να πω.

Σύστημα διασφάλισης ποιότητας. Και πρέπει να είμαστε οι πρωτοπόροι και να το τονίσουμε. Και κάνω μία πρόταση εδώ, δεν έχω ούτε ομιλία ούτε τίποτα, δεν ξέρω και πόσο θα καθίσουμε και αύριο, ναι, σύστημα διασφάλισης ποιότητας στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Όχι έχω τον τάδε Υπουργό φίλο και περνάω αυτή τη θέση, έτσι; Κάποια στιγμή η ελληνική κοινωνία πρέπει να προχωρήσει πέρα από τα κόμματα και πέρα από το ποιος είναι Υπουργός σήμερα. Έτσι θα αναβαθμιστεί το κύρος του Μηχανικού.

Σύνδεση με την αγορά εργασίας. Ένα κρίσιμο ερώτημα που πάντα μπαίνει και μπαίνει και σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, πόσο ποσοστό εκπαίδευσης θα έχουμε στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και πόσο ποσοστό κατάρτισης; Πρέπει να το αποφασίσουμε.

Θέλουμε ανθρώπους γενικά τεχνολογικά μορφωμένους ή θέλουμε ανθρώπους εξειδικευμένους να μουν στην αγορά εργασίας; Τα υπάρχοντα συστήματα και το ΤΕΕ και το ΤΕΛ απέτυχε σε αυτό. Κανείς δεν προσλαμβάνει σήμερα στην αγορά εργασίας, εγώ σαν Μηχανικός ποτέ δεν προσέλαβα κάποιον που τελείωσε ΤΕΕ. Δεν είναι ικανός να αντεπεξέλθει σε αυτό που προσδιορίζει ο τίτλος του. Ξεκάθαρα πράγματα.

Πρέπει λοιπόν να αποφασίσουμε και είναι πολύ κρίσιμο ερώτημα εδώ, πιστεύω ότι πρέπει να δοθεί αύριο και στη δεύτερη κυρίως Συνεδρία, πόσο ποσοστό εκπαίδευσης θα έχει αυτό που λέμε τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και πόσο ποσοστό κατάρτισης, σε όλο αυτό το περιβάλλον που λέμε μεταβαλλόμενο, τεχνολογίες και τα λοιπά και τα λοιπά.

Κι ένα τελευταίο σημείο που θέλω να πω, είναι ότι πραγματικά ζώντας στο χώρο κάποια χρόνια οι Μηχανικοί της εκπαίδευσης πρέπει να ξεπεράσουμε ένα πρόβλημα το οποίο άλλοι μας δημιούργησαν. Η ΟΛΜΕ δεν μας θεωρεί Καθηγητές, μας θεωρεί Μηχανικούς. Το ΤΕΕ δεν μας θεωρεί Μηχανικούς μας θεωρεί Καθηγητές.

Θα πρέπει κάποια στιγμή και εμείς και αυτοί να αποφασίσουν τι είμαστε και που ανήκουμε. Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κι εμείς ευχαριστούμε το συνάδελφο.

Εμείς όμως συνάδελφε Τρασανίδη ξέρουμε τι είμαστε. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά τι είμαστε. Απλώς διεκδικούμε και από το Τεχνικό Επιμελητήριο να αναγνωρίσει επιτέλους ότι δεν έχουμε μόνο υποχρεώσεις στο ΤΕΕ, έχουμε και δικαιώματα.

Το ΤΕΕ απλώς δεν έχει αναγνωρίσει αυτό το δικαίωμα που έχουμε, που έχουν τα Μέλη του. Και μας θεωρεί Μέλη Β' κατηγορίας. Κι εκεί είναι η κόντρα μας με το ΤΕΕ τόσα χρόνια. Τέλος πάντων, ας συνεχίσουμε παρακάτω.

Ο Δημήτρης ο Μπίτσιος είχε ζητήσει το λόγο.

Κος ΜΠΙΤΣΙΟΣ:

Γεια σας και από μένα, λέγομαι Δημήτρης Μπίτσιος, είμαι Σύμβουλος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών με έδρα τη Λάρισα.

Επειδή σήμερα η ενότητα που επεξεργαζόμαστε αφορά την τεχνολογία και δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση αύριο θα έχουμε την δυνατότητα να επεξεργαστούμε τη δομή της μέσης τεχνικής εκπαίδευσης και τις αντιστοιχίες τίτλων ή επαγγελματικά δικαιώματα νομίζω περισσότερο χρόνο, θα ήθελα να μείνω στον Πρόεδρο το Νίκο τον Ιωσήπου, ο οποίος παρουσίασε με θαυμάσιο τρόπο την εικόνα του λυκείου σήμερα.

Δίδασκα για πολλά χρόνια σε πολυκλαδικό λύκειο και τρία χρόνια σε ενιαίο λύκειο μετά την ίδρυσή τους. Αντί να πάμε μπροστά πήγαμε πίσω. Το πολυκλαδικό λύκειο καταργήθηκε χωρίς να αξιολογηθεί.

Εκεί σας θυμίζω ότι υπήρχαν πέντε ώρες στην πρώτη τάξη τεχνολογίας με εργαστηριακή υποδομή, υπήρχανε τεχνολογικά μαθήματα, ο Ηλεκτρολόγος δίδασκε την ηλεκτροτεχνία έξι ώρες την εβδομάδα στον κύκλο πέντε που προσήλκυε τους καλύτερους μαθητές του σχολείου, άσχετα αν μετά από πιέσεις στην τρίτη τάξη πηγαίνανε

στη δέσμη για ιατρική σχολή ή για πολυτεχνείο, προετοιμαζόταν όμως θαυμάσια γι αυτό το σκοπό.

Ο Μηχανικός έκανε τη μηχανική στον κύκλο τέσσερα, το σχέδιο και τα λοιπά. Δηλαδή τα τεχνολογικά μαθήματα και σε τεχνολογικό κατάλληλα διαμορφωμένο περιβάλλον είχαμε την ευκαιρία να τα δίνουμε στα παιδιά.

Όλα αυτά αποσυρθήκανε χωρίς αξιολόγηση και αντικαταστάθηκαν από το ενιαίο λύκειο το οποίο περιέλαβε την τεχνολογική κατεύθυνση η οποία ουδέποτε ήταν τεχνολογική κατεύθυνση, τα είπε θαυμάσια ο Πρόεδρος ο Νίκος ο Ιωσήπου.

Επίσης δε θα μπορούσα να μην επισημάνω την θαυμάσια τοποθέτηση του κυρίου Κασάπη που μας μίλησε σήμερα για τα δεδομένα και τα ζητούμενα της νέας εποχής. Πρέπει να μας προβληματίσει και ήταν κρίμα που η εισήγηση κράτησε τόσο λίγο το τι θα έρθει. Το περιβάλλον που ζούμε είναι τεχνολογικό, είναι αδύνατον να μην μπει η τεχνολογία στην εκπαίδευση των παιδιών μας. Οι πόλεις μας, όλα είναι δομημένα τεχνολογικά.

Για μένα τα χρόνια που είμαι στην εκπαίδευση το μόνο εμπόδιο στο να έχουμε μια καλή εκπαίδευση ήταν με μία λέξη η παραπαιδεία, η παραπαιδεία, η παραπαιδεία, το φροντιστήριο, το φροντιστήριο, το φροντιστήριο.

Σκεφθείτε τα προβλήματα που δημιουργεί, βέβαια πως θα μπει η παιδεία στα σχολεία όταν το φροντιστήριο δεν έχει να κερδίσει κάτι από αυτή; Και με αυτό θέλω να τελειώνω, ευχαριστώ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κι εμείς ευχαριστούμε το συνάδελφο το Δημήτρη. Ο συνάδελφος θέλει να κάνει μια παρέμβαση..

Κος ΠΕΡΑΚΗΣ:

Περάκης Γιώργος από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Θέλω να αναφερθώ στον επανασχεδιασμό του εκπαιδευτικού συστήματος. Στην "έκθεση για την εκπαίδευση τον εικοστό πρώτο αιώνα" της Διεθνούς Επιτροπής υπό την Προεδρία του Ζακ Ντελόρ ο ίδιος ο Ζακ Ντελός αναφερόμενος στις στρατηγικές επιτυχούς μεταρρύθμισης και στην αναγκαιότητα μιας πιο μακροπρόθεσμης προσέγγισης προκειμένου να επιτύχουν οι αναγκαίες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις τονίζει επί λέξει:

«Συχνές και αλλεπάλληλες μεταρρυθμίσεις μπορεί να επιφέρουν το τέλος της μεταρρύθμισης, αφού δεν παρέχουν στο σύστημα τον αναγκαίο χρόνο για να αφομοιώσει τις αλλαγές και να εμπλέξει όλες τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες στη μεταρρυθμιστική διαδικασία.

Επιπλέον οι αποτυχίες του παρελθόντος δείχνουν ξεκάθαρα (...) αποπροσανατολίζονται και να είναι λιγότερο πρόθυμοι να αποδεχθούν και να θέσουν σε εφαρμογή την μεταρρύθμιση». Αυτή είναι η άποψη ενός σημαίνοντος στελέχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από την εποχή ισχύος των θεσμικών νόμων του σημερινού εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και από τον μεταβατικό χρόνο που μεσολάβησε για την πλήρη εφαρμογή τους, με τις συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων, με την έκδοση των νέων βιβλίων, με τη σύνταξη νέων προγραμμάτων, προκύπτει ότι το μέχρι σήμερα διάστημα για την εκ νέου μεταρρύθμιση της δομής και μάλιστα με σοβαρές δομικές αλλαγές, είναι σχετικά μικρό και δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους αποτυχίας και κοινωνικής αναστάτωσης.

Το μικρό διάστημα που μεσολαβεί από την πλήρη έναρξη εφαρμογής του δεν είναι αρκετό για να κριθεί η επιτυχία ή η αποτυχία του, όταν μάλιστα δεν έχει υπάρξει έγκαιρη μελέτη αξιολόγησης του

σχετικού εκπαιδευτικού έργου, από την οποία να προκύπτει η αποτίμηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και του βαθμού υλοποίησης των σκοπών και των στόχων του και να εκτιμάται η αποτελεσματικότητά του σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Για τη σχετικά πρόσφατη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση σας θυμίζω ότι έχουνε δαπανηθεί τεράστια ποσά για σχετικά εκπαιδευτικά προγράμματα, για νέους διορισμούς, υποδομές, εξοπλισμούς, βιβλία. Μόνον για την τεχνική εκπαίδευση έχουν εκδοθεί 450 βιβλία και ακόμα συνεχίζεται η έκδοση και νεώτερων.

Ήδη το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδος που βρίσκεται σε οριακό σημείο από το πλήθος των κατά καιρούς μεταβολών, πάσχει κυρίως από τους πολλούς άστοχους αυτοσχεδιασμούς της δομής του, από λειτουργικές αδυναμίες και παραλείψεις και από την ποιότητα του παρεχομένου πολλές φορές εκπαιδευτικού έργου και όχι πάντοτε από τη δομή του καθεαυτό όπως κατά καιρούς ιδιαίτερα σε περιόδους πολιτικών αλλαγών εμφανίζεται.

Η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος παραδείγματος χάρη δεν είναι υπεύθυνη για την έλλειψη των απαιτούμενων πόρων για την εφαρμογή του ίδιου του συστήματος της δομής, ούτε για την έλλειψη επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών ή για την έλλειψη της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής ή για την ανυπαρξία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου ή για τις αδυναμίες στο εκπαιδευτικό έργο των προηγούμενων βαθμίδων του εκπαιδευτικού συστήματος οι οποίες μετακυλύονται στο λύκειο ή στο τεχνικό εκπαιδευτήριο κι εννοώ αδυναμίες του γυμνασίου οι οποίες εμφανίζονται στο επόμενο στάδιο.

Ούτε επίσης δεν ευθύνεται για τον μη καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης, ούτε για τη μη σωστή πραγματοποίηση της ενισχυτικής

διδασκαλίας από ορισμένους συναδέλφους, ούτε από τη μη επαρκή σύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας, ούτε για την μη αποδοτική εφαρμογή του επαγγελματικού προσανατολισμού.

Επίσης δεν ευθύνεται για τα οικονομικά και επαγγελματικά προβλήματα των Εκπαιδευτικών, ούτε για τη μη εφαρμογή ορθών παιδαγωγικών μεθόδων. Όλα αυτά τα μετακυλύουμε ότι ευθύνεται η δομή, ενώ είναι θέματα λειτουργίας και έπρεπε η κάθε Κυβέρνηση η κάθε Πολιτεία το Υπουργείο Παιδείας να φροντίζει να λύσει πρώτα αυτά και μετά να αλλάζει τις δομές.

Για τους λόγους αυτούς δεν πρέπει να ενοχοποιείται κατά την άποψή μου η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος και να γίνεται η αλλαγή της εάν δεν συνδέεται με τα προβλήματα αυτά. Σε αντίθετη περίπτωση προκαλείται σύγχυση και ουσιαστικά παραμελείται και αναβάλλεται ενόψει της εφαρμογής του νέου εκπαιδευτικού συστήματος η θεραπεία και η έγκαιρη διευθέτηση των πραγματικών αιτίων των προβλημάτων αυτών.

Εάν όμως αποτελεί σήμερα "πολιτική απόφαση", λέει είναι πολιτική απόφαση, το έχουμε στο πρόγραμμά μας, το κάνουμε, δε μας ενδιαφέρει τίποτα, να γίνει άμεσα η αλλαγή της δομής του σημερινού σχετικά πρόσφατου εκπαιδευτικού συστήματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και η καθιέρωση δύο κυρίων τύπων λυκείου.

Αυτό χωρίς να προηγηθούν οι απαραίτητες βελτιώσεις και οι σχετικές μελέτες που είναι απαραίτητες και έρευνες που είπαμε παραπάνω, για να αποδειχθεί αν το προηγούμενο σύστημα δεν είναι σωστό, κατά την άποψή μου για την επαγγελματική εκπαίδευση θα πρέπει να ληφθούν μεταξύ άλλων τα εξής λόγω της ιδιομορφίας που παρουσιάζει ο εκπαιδευτικός χώρος της τεχνικής εκπαίδευσης και για

να μην δημιουργηθούν σοβαρότερα προβλήματα από τις δομικές αυτές αλλαγές.

Η επιδίωξη της ισοτιμίας των δύο νέων τύπων λυκείων που προωθούνται, δηλαδή του γενικού λυκείου και του επαγγελματικού λυκείου, δεν θα πρέπει να γίνει σε βάρος της επαρκούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης των μαθητών του επαγγελματικού λυκείου με μείωση των απαραίτητων ωρών των τεχνικών και επαγγελματικών μαθημάτων ειδικότητας, που είναι απαραίτητα για την επαρκή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτισή τους, η οποία αποτελεί και τον βασικό σκοπό λειτουργίας των σχολείων αυτών.

Πλην των ανωτέρω, τυχόν σημαντική μείωση των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων ειδικότητας κατά τον προωθούμενο ανασχεδιασμό, θα δημιουργήσει σοβαρό πρόβλημα υπεραριθμίας των Εκπαιδευτικών των επαγγελματικών ειδικοτήτων, οι οποίοι συνεχίζουν και σήμερα να διορίζονται αθρόα με βάση το ισχύον εκπαιδευτικό σύστημα.

Τώρα θα δείτε σε λίγο καιρό θα διορίζονται με το παλιό εκπαιδευτικό σύστημα. Με τα μέτρα τα οποία πρόκειται να ληφθούν, την μείωση των ωρών και αθρόα γενικά μαθήματα μέσα, θα δείτε πόσοι θα είναι εκτός θέσεως, εκτός κι αν τους αποσπάσει το Υπουργείο στα ΑΕΙ και θα είναι εκτός εκπαιδευτικού αντικειμένου. Και συνεχίζεται και το τονίζω, τώρα τα κενά θα βγαίνουν με βάση το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα.

Μέχρι σήμερα από το 1976 και μετά σε όλες τις μεταρρυθμιστικές ή βελτιωτικές προσπάθειες της δομής του εκπαιδευτικού μας συστήματος η επιτυχία τους κρίθηκε όπως αποδείχθηκε από το αποτέλεσμα τους, κυρίως από την αποτυχία των

μέτρων αυτών για την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και για τη στροφή σημαντικού μέρους του μαθητικού δυναμικού προς αυτή, όπως συμβαίνει στα περισσότερα προηγμένα κράτη της Ευρώπης.

Θα πρέπει να επισημανθεί σχετικά η ανεπιτυχής αντιμετώπιση του θέματος της επάρκειας των ωρών μαθημάτων ειδικότητας στα τεχνικά επαγγελματικά λύκεια των μεταρρυθμίσεων του 1977 που προηγούμενα είπαν και οι άλλοι συνάδελφοι με το νόμο 576/97 και με τον 1566/85 οδήγησε στην αποτυχία των σχολείων αυτών να συνδυάσουν τη μετάδοση στους μαθητές των απαιτούμενων επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων, ώστε να μπορούν να απασχοληθούν με επιτυχία σε ένα επάγγελμα, με τις απαραίτητες γενικές γνώσεις που επιδιώκουν την ολοκλήρωση των σκοπών της εκπαίδευσης.

Η προσπάθεια τότε εν ονόματι της επιδιωκόμενης ισοτιμίας μεταξύ τεχνικού και επαγγελματικού λυκείου και του γενικού λυκείου, είχε οδηγήσει στη σημαντική αύξηση των ωρών των γενικών μαθημάτων σε βάρος των μαθημάτων ειδικότητας, με αποτέλεσμα το τεχνικό και επαγγελματικό λύκειο να μην παρέχουν ούτε ικανοποιητική γενική εκπαίδευση, ούτε την απαιτούμενη επαγγελματική εκπαίδευση.

Σε κάθε περίπτωση που κατά τον σημερινό ανασχεδιασμό θα γίνει προσπάθεια φαλκίδευσης του κυρίως σκοπού του επαγγελματικού λυκείου, ο οποίος θα πρέπει να είναι η επαρκής παροχή των απαιτούμενων επαγγελματικών γνώσεων για την άσκηση ενός επαγγέλματος.

Το αποτέλεσμα θα είναι χειρότερο από εκείνο που οδήγησε στην αποτυχία και στην αλλαγή των προηγούμενων εκπαιδευτικών συστημάτων του νόμου 576/97 και του νόμου 1566/85, θα οδηγήσει δε

σε μεγαλύτερη κοινωνική απαξίωση την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και θα είναι η εσχάτη πλάνη χειρόν της πρώτης.

Ευχαριστώ πολύ και συγνώμη για το χρόνο.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Ωραία κι εμείς ευχαριστούμε πάρα πολύ. Η ώρα έχει πάει εννέα και τέταρτο. Κανονικά εννιά η ώρα έπρεπε να έχουμε τελειώσει, τέλος πάντων έχουμε μια έτσι ας το πούμε μια παρέκκλιση. Στέλιο θα σε παρακαλούσα να είσαι σύντομος, έτσι;

Κος ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ:

Λέγομαι Σφακιανάκης Στέλιος, είμαι Μέλος της Αντιπροσωπείας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Κατ' αρχήν θέλω να συγχαρώ όλους τους εισηγητές, διότι οι βιωματικές εμπειρίες και η τοποθέτησή τους ήτανε πραγματικά αξιόλογη. Τώρα άλλο θέμα εάν το Υπουργείο Παιδείας τις λάβει υπόψη ή τις απορρίψει συλλήβδην. Μάλλον το συλλήβδην ισχύει.

Όσον αφορά το γιατί η οικονομία μας δε χρειάζεται τεχνικούς, είναι λογικό, θα τους πάρουμε από την Ευρώπη, ψηφίστηκε και νόμος. Εξάλλου εφόσον όλα αυτά συμβαίνουν έτσι γιατί συμβαίνουν ερωτάται κανείς;

Όλοι το γνωρίζουμε. Δεν υπάρχει εθνική στρατηγική παιδείας. Όπως δεν υπάρχει και εθνική στρατηγική εξωτερικής πολιτικής. Ήδη πώς να υπάρχει εθνική παιδείας αφού μετά από λίγο η Μακεδονία με το Ευρωσύνταγμα θα είναι εκτός Ελλάδος;

Θέλω να πω δυο κουβέντες, ότι η κατάσταση που βιώνουμε όχι μόνον μέσα στην παιδεία, γενικώς είναι σοβαρότατη. Κι εμείς ως Μηχανικοί έχουμε την αρμοδιότητα και το Τεχνικό Επιμελητήριο ως ομάδα μεγάλη πίεσης να αλλάξουμε αυτή την κατάσταση.

Όμως δεν πρέπει να ασχολείται το Επιμελητήριο με τα κομματικά, αλλά με τα τεχνικά. Διότι τα κομματικά που έχουν μπει μέσα έχουνε διαλύσει όχι μόνον το ΤΕΕ αλλά και όλους τους άλλους Φορείς συνδικαλιστές.

Επομένως δεν μπορούμε να έχουμε διασπαστεί ως σύνολα, προτιμώντες να ψηφίζουμε ευκαιριακά τι μας λέει το κόμμα κι όχι να ψηφίζουμε ως Μηχανικοί τι μας λέει η Ελλάδα. Ευχαριστώ πολύ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κι εμείς ευχαριστούμε τον συνάδελφο. Έχει η συναδέλφισσα μια παρέμβαση σύντομη φαντάζομαι και ο συνάδελφος και κλείνουμε.

Κος _____:

(ομιλία εκτός μικροφώνου)

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Μας τα είπες Δημήτρη, έτσι; Είχες φαντάζομαι αρκετό χρόνο νομίζω. Λοιπόν επειδή ο χρόνος περνάει κι επειδή και αύριο το πρωί εννιά η ώρα εδώ θα είμαστε πάλι, θα παρακαλούσα να κλείνουμε σιγά-σιγά μετά από τις παρεμβάσεις της συναδέλφισσας και του συναδέλφου.

Κα ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ:

Λέγομαι Καραγιάννη Στέφη, είμαι Αρχιτέκτονας και Εκπαιδευτικός.

Λοιπόν θα έρθω να συμφωνήσω με τις απόψεις του κυρίου Κασάπη του Ιωσήπου και του Μπίσιου λέγοντας ότι σίγουρα η οικονομία είναι σε μία άσχημη κατάσταση και ως εκ τούτου σίγουρα και η εκπαίδευση είναι σε άσχημη κατάσταση.

Θέλω να πω όμως ότι μια χώρα πρέπει να στηρίζεται στην παιδεία της και να εξαρτάται από αυτήν για να μπορέσουν να εξελιχθούν και οι υπόλοιποι τομείς. Σίγουρα αυτός που χρειάζεται να βγει είναι ένας άνθρωπος ο οποίος θα είναι σκεπτόμενος, ικανός, που

να αυτενεργεί κι όχι ένας ευέλικτος που να χρησιμοποιείται από την αγορά.

Σίγουρα το σχολείο που ψάχνουμε να βρούμε είναι όλα αυτά που λέγαμε πριν ένα σχολείο που θα σου δίνει γενικές γνώσεις τεχνικές και όλα τα σχετικά, αλλά εγώ θα σας διαβάσω πολύ γρήγορα ένα ενημερωτικό έντυπο και θα μου πείτε γιατί αυτό το πράγμα δεν έκατσε.

Λέει εδώ πέρα λοιπόν: "Θα κάνει πλούσια το σχολείο αυτό την εσωτερική πολιτιστική ζωή που θα συνδέεται όλο και πιο στενά με την κοινωνία και την παραγωγή" ένα. Αποσπασματικά σας διαβάζω. "Θα είναι ένα ενιαίο σχολείο που θα συνδέεται η γενική παιδεία με τη σύγχρονη τεχνολογική γνώση και πράξη" δύο.

Τρία "ο πολίτης θα πρέπει να ανταποκρίνεται συνειδητά θετικά και δημιουργικά στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας". Τέσσερα "κάθε άλλη φορά η κοινωνία μας έχει ανάγκη από μία συνολική ανάπτυξη, έτσι αυτό το σχολείο μας θα είναι ένα είδος μορφωμένων ανθρώπων για οποιαδήποτε παραγωγική δραστηριότητα".

Αυτό λοιπόν το έντυπο που έβγαλε το Υπουργείο Παιδείας το 1984 εγώ θα ήθελα να ήτανε όλοι οι Υπουργοί που έχουνε περάσει από εκεί και μετά να μου πει γιατί το κατήργησε. Μιλάω για το πολυκλαδικό.

Αφού λοιπόν συγκέντρωνε όλα αυτά τα προτερήματα, εντάξει; Ποια ήτανε η κατάργηση; Και γιατί σήμερα αναμασάμε τα ίδια πράγματα; Γιατί αναμασάνε τα ίδια πράγματα; Αυτή την απορία έχω, τίποτα άλλο.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Ωραία ευχαριστούμε τη συναδέλφισσα για τη σύντομη παρέμβασή της. Ο συνάδελφος έχει το λόγο.

Κος ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ:

Πιο πολύ κινήθηκα στο να πάρω τώρα το λόγο όχι από τις εισηγήσεις αυτές καθαυτές, από αναφορές που έγιναν μετά. Μία ενός συνάδελφου συγκεκριμένα ότι στη δουλειά του και το είπε με μία έννοια γενικότερη δεν προσλαμβάνονται οι απόφοιτοι του ΤΕΛ. Μιλώντας πάντα ιστορικά.

Οι απόφοιτοι του ΤΕΛ προσλαμβανόταν. Αυτοί επανδρώσανε την ελληνική βιομηχανία, αλλά όταν αυτή γεννιότανε. Γιατί τότε οι απόφοιτοι του ΤΕΛ βγαίνανε με άλλες ονομασίες, δεν έχει σημασία αν ήτανε ΤΕΛ ή άλλο όνομα στην τότε νομοθεσία, αλλά βγαίνανε ειδικευμένοι σε αυτό που τους θέλανε.

Οι Εργοδηγοί Ηλεκτρολόγοι που έβγαζαν οι λαρισαϊκές και οι άλλες σχολές της δεκαετίας του '50 προς το τέλος του '60 και αρχές του '70, σήμερα δε βγαίνουνε πια. Μπορεί να είναι καλοί για να πάνε σε ένα ΑΕΙ αν πιέσουνε και αν και αν και αν, αλλά δεν είναι καλοί για να μπουν σε ένα εργοστάσιο.

Σήμερα τις θέσεις αυτές στα εργοστάσια τις παίρνουνε λόγω της ανεργίας οι απόφοιτοι των ΤΕΙ. Κρύβουνε το ΤΕΙ ή το ξέρει ο άλλος και συμφωνούν ότι εμείς θέλουμε έναν να δουλεύει στο ηλεκτρολογείο, θα έρθεις θα κάνεις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις θα κάνεις αυτοματισμούς και τις κάνει, γιατί έχει κάνει σε ένα άλλο πλαίσιο εκπαιδευτικό πάλι πολλές ώρες εργαστηρίου, που παλιά τις κάνανε οι Εργοδηγοί Ηλεκτρολόγοι, που τώρα πια δεν τις κάνουνε τα ΤΕΛ ούτε θα τις κάνουν έτσι που πηγαίνει η καινούρια μεταρρύθμιση.

Και υπήρχε μια αναφορά πάλι, εκ των υστέρων έγινε αναφορά παρόλο που αναφέρθηκαν στο εκπαιδευτικό σύστημα πολλοί ομιλητές

δεν αναφέρθηκαν στα ΤΕΣ και σε μια ειδική υποκατηγορία των ΤΕΣ τις σχολές μαθητείας του ΟΑΕΔ το αδερφό Υπουργείο, που όμως είναι σε πολύ πιο στενές σχέσεις με την απασχόληση.

Και αυτούς στη μαθητεία μέσα στα εργοστάσια τους παίρνανε και μένανε και τα ποσοστά απορρόφησης ήτανε μεγάλα. Και Μηχανικούς τους εκπαιδευανε ή συμπληρώνανε την εκπαίδευσή τους μέσα στα εργοστάσια. Μπορεί να μην ήτανε Μηχανικοί της εκπαίδευσης, αλλά ήτανε Μηχανικοί.

Αυτοί τους παίρνουνε και τους τωρινούς και τους αυριανούς και τους χθεσινούς. Υπάρχει και μία τέτοια κατηγορία Μηχανικών. Δεν είναι οι εργοδηγοί των εργοστασίων που εκπαιδεύουνε τα προϊόντα της ελληνικής εκπαίδευσης που μπαίνουν στα εργοστάσια.

Θα προσπαθήσω αύριο να αναφερθώ σε αυτό το σύστημα ακριβώς, του ενδιαφέροντος που έχει το εναλλασσόμενο σύστημα της μαθητείας ας το πούμε, δεν είναι ανάγκη να είναι το βαρύ γερμανικό μαθητεία αλλά ένα τέτοιο σύστημα.

Αφού έτσι που πάει σιγά-σιγά δε θα κάνουνε στα σχολεία τους μέσα. Στα επαγγελματικά σχολεία δε θα κάνουνε επαγγελματική κατάρτιση τα παιδιά, θα κάνουνε όλα τα άλλα, μια γενική μόρφωση, μια καλή κοινωνική αγωγή, αλλά όχι τεχνικά επαγγελματικά μαθήματα.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Ωραία, ευχαριστούμε το συνάδελφο. Τελευταία παρέμβαση παρακαλώ και μετά το συνάδελφο κλείνουμε την αποψινή πρώτη ημέρα.

Κος _____:

Θα κάνω μία τοποθέτηση. Ενδεχομένως πρώτον διαπιστώνουμε την ανάγκη νομίζω για παραπέρα συζήτηση πάνω τα θέματα προκειμένου να εντοπίσουμε τον πυρήνα των θεμάτων.

Δεύτερον ότι ο ρεαλισμός ο οποίος διατυπώθηκε από πλευράς του κυρίου Κασάπη για το σύστημα της οικονομίας μας στο οποίο λειτουργούμε δε νομίζω ότι πρέπει να αποθαρρύνει την όλη προσπάθεια που υπάρχει για αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, όπου δεν θα έχουν σημασία τα μαθήματα.

Αυτή τη στιγμή διδάσκουμε μαθήματα αλλά η δημιουργία καινοτομιών που θα προέρχεται από τη σύμπραξη μαθημάτων, από τη διεπιστημονικότητα και τη συνεργασία μεταξύ μας, πράγμα το οποίο αποτελεί το μεγάλο έλλειμμα στον τομέα της ανάπτυξης.

Το τρίτο στοιχείο είναι ότι η έρευνα την οποία εκπόνησε η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας με την έμπνευση του πρώην Γενικού Γραμματέα του κυρίου Δενιόζου και η οποία έχει τίτλο "τεχνολογική προοπτική διερεύνηση" αναφέρεται στο όλο φάσμα της παραγωγικής διαδικασίας, όπου αναμένονται καινοτομίες, ανατροπές, παραγωγή νέων προϊόντων και όπου αναφέρεται συγκεκριμένη ζήτηση ειδικοτήτων.

Μιλάμε για μία έρευνα η οποία έγινε επί τρία χρόνια, δεν ήμουν Μέλος για να την προβάλλω, αλλά την εκτιμώ ως αποτέλεσμα, και εκεί νομίζω μπορούμε να βρούμε πολλά στοιχεία για το που μπορεί κανείς να πορευθεί.

Το τέταρτο στοιχείο είναι ότι είναι λάθος να λέμε ότι το ενιαίο πολυκλαδικό λύκειο δεν αξιολογήθηκε. Υπάρχει μελέτη τρίτομη στο Υπουργείο Παιδείας η οποία εκπονήθηκε από τον Καθηγητή κύριο Μιχαηλίδη και την ομάδα του Παιδαγωγών από το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Τα αποτελέσματα είναι λίαν ενθαρρυντικά και λυπάμαι που το Υπουργείο Παιδείας δεν προέβαλε τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας για να μπορούμε να τα συζητήσουμε ευρύτερα.

Πέμπτο στοιχείο και τελειώνω είναι ότι εάν δεν αξιοποιήσουμε τη δυνατότητα που μας δίνει η γενική παιδεία για σπουδή της τεχνολογίας στη γενική παιδεία, αν δεν αξιοποιήσουμε αυτή τη δυνατότητα πάντα θα νοιώθουμε αποκομμένοι από τον κορμό των Εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας.

Ενώ εάν επιχειρηθεί αυτή η καλύτερη προσέγγιση στην εισαγωγή της τεχνολογίας στην γενική παιδεία τόσο η ανάπτυξη της χώρας θα ενισχυθεί, όσο και θα καταξιωθεί και η αμφίδρομη σχέση με την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, όπου σημειωτέον πρέπει να λάβουμε υπόψη την αντίφαση που παρατηρείται.

Από τη μία μεριά λέμε ο εκπρόσωπος από τη Θεσσαλονίκη Μηχανικός συνάδελφος ανέφερε για μεγάλη ανάγκη για ζήτηση ειδικοτήτων και από την άλλη μεριά διατυπώθηκε η άποψη ότι η ελληνική οικονομία δεν έχει ανάγκη από το τεχνικό σχολείο.

Άρα λοιπόν υπάρχουνε πράγματα τα οποία πρέπει να σταθμιστούν με αντικειμενικό τρόπο, δεδομένου ότι ήδη υπάρχουνε αρκετά αντικειμενικά στοιχεία γι αυτή την στάθμιση. Πιστεύω ότι η αυριανή συζήτηση μπορεί να λύσει αυτά τα ζητήματα, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κος ΖΕΡΒΑΚΗΣ:

Κι εμείς ευχαριστούμε το συνάδελφο.

Συνάδελφοι θέλω να πω το εξής, ότι πραγματικά θέλω να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας απόψε εδώ, πιστεύω ότι κάναμε μία πολύ καλή εμφάνιση, μία πολύ καλή παρουσία και στους προσκεκλημένους μας από την πλευρά της Υπουργού και των Στελεχών του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

Μην ξεχνάμε ότι είμαστε ένας περιορισμένος επαγγελματικός χώρος με λίγες δυνατότητες με καθόλου οικονομικά, αλλά πιστεύω ότι

κάναμε μία πολύ καλή εμφάνιση και πιστεύω ότι και αύριο θα συνεχίσουμε.

Κι εγώ θα παρακαλούσα όλους τους συναδέλφους να είμαστε εννιά η ώρα εδώ πέρα εννιάμιση ούτως ώστε δέκα η ώρα να ξεκινάμε. Ευχαριστώ πολύ για τη συμμετοχή σας.

**Λήξη Πρώτης
Ημέρας Διημερίδας**

Ωρα Λήξης 21:30 μ.μ.
